

**AZ ÚJKÍGYÓSI
SZÉCHENYI ISTVÁN ÁLTALÁNOS
ISKOLA**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

I.KÖTET

A nevelési program és helyi tanterv

**Érvényes: 2020. szeptember 01-től
Iktatószám: 342 /2020.**

**AZ ÚJKÍGYÓSI SZÉCHENYI ISTVÁN ÁLTALÁNOS ISKOLA
HIVATALOS JELLEMZŐI**

Az iskola hivatalos elnevezése: **Újkígyósi Széchenyi István Általános Iskola**

Székhelye: **5661 Újkígyós, Petőfi 45.**

Elérhetőségei:

Telefonszámai: **66 / 256-102, 20 / 552 75 34**

E-mail címe: **iskola@ujkigyos.hu**

Honlapja: **http://ujkigyos.hu/?page_id=41**

Fenntartó: **Békéscsabai Tankerületi Központ**

Működtető: **Békéscsabai Tankerületi Központ**

Jogállása: **Önálló jogi személy**

Az iskola OM azonosítója: **028322**

Az iskola típusa: **8 évfolyamos általános iskola**

Az iskola intézményvezetője: **Kunstár Anna Mária**

Az ügyintézés helye, székhelye: **Újkígyósi Széchenyi István Általános Iskola
5661 Újkígyós, Petőfi utca 45.**

Tartalomjegyzék

AZ ÚJKÍGYÓSI SZÉCHENYI ISTVÁN ÁLTALÁNOS ISKOLA HIVATALOS JELLEMZŐI.....	2
Szabályozó dokumentumok	6
NEVELÉSI PROGRAM	7
AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	7
ALAPELVEK.....	7
Az iskola hitvallása	7
A NAT által meghatározott fejlesztendő nevelési területek	9
PEDAGÓGIAI CÉLOK, FELADATOK.....	10
Az intézmény célja.....	10
Az iskola feladatai.....	11
Az iskolában folyó nevelés-oktatás célja.....	12
Az iskola jövőképe.....	13
A PEDAGÓGIAI MUNKA ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	15
A nevelő-oktató munkában alkalmazható speciális eljárások	15
A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	15
Együttműködés a szülőkkel a cél elérése érdekében	16
A pedagógus személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai a tanuló nevelése, oktatása során.....	16
AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK.....	17
Az egészségfejlesztés iskolai feladatai	17
Az egészséges táplálkozás	18
A mindennapos testnevelés.....	19
A testi-lelki egészség fejlesztése.....	19
A szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése.....	20
A bántalmazás és az iskolai erőszak megelőzése	21
A személyes higiéné	22
Baleset-megelőzés.....	23
Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	23
A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	24
Alapelveink.....	24
A közösségfejlesztés feladatai	25
Az önkormányzás rendszerének kialakítása	25

A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása	25
A közösségi nevelés területei az iskola keretein belül.....	26
A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladatok.....	26
A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai	26
A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai	27
A szabadidős tevékenység közösségfejlesztési feladatai	28
A könyvtár közösségfejlesztő feladatai	29
A PEDAGÓGUSOK HELYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI ...	29
A pedagógusok legfontosabb feladatai intézményünkben:.....	29
Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai és hatásköre	30
A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	33
Alapelvek	33
Célok.....	33
A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal összefüggő pedagógiai tevékenység	33
A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése	41
A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermekek együttnevelési programja	42
AZ IFJÚSÁGVÉDELMI FELADATOK ELLÁTÁSA.....	55
A gyermek- és ifjúságvédelem célja.....	55
A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	57
AZ ETIKA/HIT-ÉS ERKÖLCSTAN TANTÁRGY ÉRTÉKELÉSE ÉS MINŐSÍTÉSE	58
A TANULÓK JOGAI ÉS KÖTELESSÉGEI, A DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELE.....	58
KAPCSOLATTARTÁS A SZÜLŐKKEL, TANULÓKKAL, AZ ISKOLA PARTNEREIVEL.....	60
A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGA SZABÁLYAI	62
AZ ISKOLAVÁLTÁS, VALAMINT A TANULÓ ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI...63	63
A FELVÉTELI ELJÁRÁS KÜLÖNLEGES SZABÁLYAI	64
DIGITÁLIS OKTATÁS	64
HELYI TANTERV	68
A 2013-AS VÁLASZTOTT KERETTANTERV.....	68
A 2013-AS VÁLASZTOTT KERETTANTERV FELETTI ÓRASZÁM.....	69
A 2020-AS KERETTANTERV.....	73
A 2020-AS KERETTANTERV FELETTI ÓRASZÁM	74

TANANYAG ÉS KÖVETELMÉNYEK.....	75
AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI.....	76
A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA.....	77
Az 1-2. évfolyam (bevezető szakasz) pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	77
A 3-4. évfolyam (kezdő szakasz) pedagógiai feladatainak megvalósulása	78
Az 5-6. évfolyam (alapozó szakasz) pedagógiai feladatainak megvalósítása	78
A 7-8. évfolyam (befejező szakasz) pedagógiai feladatainak megvalósulása	79
MINDENNAPOS TESTNEVELÉS	80
A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK ÉS A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI	80
A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	81
AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA.....	89
A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSI ELVEI.....	90
AZ ISKOLÁBA VALÓ FELVÉTEL, ÁTVÉTEL SZABÁLYAI	90
A MAGASABB ÉVFOLYAMBAN LÉPÉS FELTÉTELEI	91
ÉRTÉKELÉS ÉS MINŐSÍTÉS	92
A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM ÉRTÉKELÉSE	95
JUTALMAZÁS ÉS BÜNTETÉS	98
Az egészségnevelés célja	102
Az egészségnevelés feladatai:.....	102
Az egészségnevelés módszerei	104
Tevékenységszervezés	105
KÖRNYEZETI NEVELÉS	105
Általános célok, értékek a környezeti nevelésben	105
Az iskola környezeti nevelési szemlélete	106
Konkrét célok és feladatok.....	107
A tantárgyak lehetőségeinek kihasználásán túl az osztályfőnök teendői.....	107
A környezet- és egészségvédelem jeles napjai	107
A megvalósulás szervezeti formái	108
A módszerek kiválasztásának szempontjai	108
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	110

PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK TARTALMI SZABÁLYOZÁSA

Szabályozó dokumentumok

- A 2011. évi nemzeti köznevelésről szóló CXCV. törvény a Nemzeti Köznevelésről
- 326/2013. (VIII. 30.) Kormányrendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. köznevelési intézményben történő végrehajtásáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról
- 110/2012. (VI. 04.) Kormányrendelet a NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelete a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről (sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos szabályozás)
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet, és a 23/2013. (III. 29.) EMMI rendelet módosítása
- 2013. évi CCXXXII. törvény a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról
- A 2013. évi CXXIX. törvény az oktatás szabályozására vonatkozó egyes törvények módosításáról
- A 202/2012. (VII. 27.) Kormányrendelet a Klebelsberg Intézményfenntartó Központtról
- A Kormány 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- Az oktatási igazolványokról szóló 362/2011. (XII. 30.) Kormányrendelet
- A Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/2003. (XII. 17.) Kormányrendelet
- A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény
- A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény közoktatási intézményekben történő végrehajtásáról rendelkező 138/1992. (X. 8.) Kormányrendelet
- A 292/2009. (XII. 19.) Kormányrendelet az államháztartás működési rendjéről
- 5/2013. (V. 31.) KLIKE utasítása
- Az emberi erőforrások minisztere 22/2013. (VII. 5.) EMMI utasítása a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Szervezeti és Működési Szabályzatáról
- 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről
- 2014. évi XXXVI. törvény egyes oktatási tárgyú törvények módosításáról – A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény módosítása
- 134/2016. (VI. 10.) Kormányrendelet az állami köznevelési közfeladat ellátásában fenntartóként részt vevő szervekről, valamint a Klebelsberg Központtról
- A 2019. évi LXX. törvény
- 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat
- A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról

NEVELÉSI PROGRAM

AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

ALAPELVEK

Az iskola hitvallása

Iskolánk 1993-ban felvette a "legnagyobb magyar", Széchenyi István nevét.

A névválasztás legfőbb indoka az volt, hogy kiforratlan társadalmi-ideológiai világunkban olyan fix pontot találjunk, amely köré időt állóan felépíthetjük pedagógiai hitvallásunkat, nevelési programunk értékrendszerét, hagyományainkat.

Névadónk tanításai fogják közre eszmrendszerünket, tanulóink rajtuk keresztül is tanulják a becsület, hazafiság, áldozatvállalás, helyállás személyiségjegyeit.

Fő irányt adnak ünnepeinknek, kiemelik eredményeinket.

Iskolánk névadójának, Széchenyi Istvánnak szavai által tantestületünk kötelességének érzi, hogy a fenntartó által ránk ruházott hírnevét nemcsak megtartva, hanem alkalomadtán öregbítve, megszerzett tudásunkból a tanulókra minél többet átszármasztva működjön az intézmény.

Az Újkígyósi Széchenyi István Általános Iskola - a 2011. évi CXC. nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott feladat ellátási keretei között - felelős az ide beiratkozott gyermekek, tanulók harmonikus testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséért. Kiemelt cél: a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetség gondozás.

Ennek érdekében:

- a gyermek személyiségének fejlesztésében, képességeinek kibontakoztatásában együttműködik a szülővel,
- a gyermekközösség, tanulóközösség kialakítása, fejlesztése során a szülők közösségeivel (osztály szülői, iskolai SZKT) és egyéb partnereivel együttműködve végzi oktató-nevelő munkáját.

1. Az iskola világnézeti elkötelezettsége:

Az Újkígyósi Széchenyi István Általános Iskola, mint állami fenntartású nevelési-oktatási intézmény egyetlen vallás, vagy világnézet irányában sem elkötelezett.

Ennek megfelelően az iskola a vallási és világnézeti vonatkozású információkat

- tárgyilagosan, többoldalúan közvetíti,
- azok igazságáról nem foglal állást,
- vallási és világnézeti kérdésekben semleges.

3. Az iskola tanulóinak egyenlő elbírálása:

Az iskolában **tilos a tanulók hátrányos megkülönböztetése**bármilyen okból, így különösen a gyermek, vagy hozzátartozói bőrszíne, neme, vallása, nemzeti-, etnikai hovatartozása, politikai, vagy más véleménye, társadalmi származása alapján.

Az iskola nem tesz különbséget a tanulók között vagyoni, jövedelmi helyzet alapján, kora, cselekvőképességének hiánya, vagy korlátozottsága, születési, vagy egyéb helyzete miatt.

4. Az oktatás nyelve:

Az Újkígyósi Széchenyi István Általános iskolában az oktatás hivatalos nyelve a **magyar**.

5. Általános fejlesztési alapelvek a kompetencia alapú oktatás során:

Gyermekközpontúság

A nevelő-oktató munka a gyermekek fejlődésének érdekét kell szolgálnia, így minden tevékenységet annak kell alárendelni, azt kell figyelembe venni, hogy azok miként hatnak a tanulókra.

Gyakorlatközpontúság és alkalmazható tudás

Elsőbbséget kell kapnia annak a szemléletnek, hogy a tanulók a tanulási folyamat során minél önállóbban és a lehetőségek szerint a valós környezetben szerezzék meg a mindennapi életben, a közvetlen természeti és társadalmi környezetben megismerhető tudáselemeket. A hasznosítható, folyton változó társadalmi környezet igényeinek megfelelő ismereteket kell a műveltségi területnek közvetítenie, az azzal kapcsolatos tudást kell átadnia és megszereznie.

A tudás- és képességfejlesztés helyes arányának megtalálása

Képességet fejleszteni ismeretek nélkül nem lehet, ezért a nevelő-oktató munka során mindkettőnek megfelelő teret kell biztosítani. Mivel azonban a tudásfejlesztésnek nagyobb hagyományai vannak, módszertana kidolgozottabb, a képességfejlesztésre nagyobb figyelmet kell fordítani.

Képesség- és személyiségfejlesztés

Az értelmi képességek fejlesztése mellett kiemelt fontosságúként kell kezelni a tanulói személyiség egészének fejlődését szolgáló tevékenységterületeket:

a szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztését, a társadalmi tevékenység, a nyitott, befogadó és empátikus személyiség kialakítását, a társas aktivitást.

Új típusú tanári attitűd

Olyan tanulási módszereket kell kidolgozni és alkalmazni, amelyek nem előadó tanárt igényelnek, hanem a tanulási folyamatot irányító, segítő, támogató és innovatív pedagógust.

Tevékenységek központú tanítási-tanulási gyakorlat megvalósítása

Olyan tanulási módszerek használatára van szükség, merítve a „jó gyakorlat” kosarából, melyek során – az életkori sajátosságoknak megfelelő szinten – élményszerű helyzetek teremtésével a tanulók tapasztalatokat szerezhetnek, maguk fedezhetik fel a környezeti elemek közötti kapcsolatokat és összefüggéseket, azokból következtetéseket vonhatnak le, korábbi tapasztalataikat, ismereteiket és készségeiket alkalmazhatják. Lehetőséget kell teremteni arra, hogy a tanulók megfogalmazzák egyéni és csoportosan kialakított véleményeiket, azokat meg tudják védeni érvekkel és meg tudják vitatni.

Egységesség és differenciálás

Differenciált, ugyanakkor a heterogén összetételű csoportok együttes kezelését is lehetővé tevő tanulásszervezési módszerek alkalmazására van szükség, amelyek lehetővé teszik az egyes tanulók személyi szükségleteinek, tudásának, képességeinek, érdeklődésének és érdekeltiségének megfelelő fejlesztést is. El kell érni, hogy a tanulóban kialakuljon az igény arra, hogy – egyéni képességeik, lehetőségeik figyelembevételével – egész életük során képezzék magukat.

Fokozatosság és folyamatosság

Számolni kell a tanulók különböző ütemű mentális- és képességfejlődésével, az egyes képesség- és kompetenciaterületek éveken át tartó fejlődési folyamatával. Biztosítani kell a fokozatosságot, a folyamatosságot, egymásra épültséget a különböző szakmai programok alkalmazása során.

Valóságos tanulási környezet

Az ismeretszerzésnek a hagyományosnál nagyobb mértékben kell épülnie a valóságra, annak közvetlen és közvetett megtapasztalása, megfigyelése és vizsgálata által. A tanuláshoz hozzá kell segítenie a tanulókat ahhoz, hogy kedvező kapcsolatuk alakuljon ki a környezettel. A tartalmakat és a megközelítéseket úgy kell megválasztani, hogy a tanulási helyzeteket a valóságban tapasztalják meg.

Integrációs elv

A hatékony kompetenciafejlesztés érdekében ki kell használni a tantárgyi, a képességterületi és a nevelési integráció lehetőségeit.

A NAT által meghatározott fejlesztendő nevelési területek

- erkölcsi nevelés
- nemzeti öntudat, hazafias nevelés

- állampolgárságra, demokráciára nevelés
- az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- a családi életre nevelés
- a testi és lelki egészségre nevelés
- felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- fenntarthatóság, környezettudatosság
- pályorientáció
- gazdasági és pénzügyi nevelés
- a tanulás tanítása

A kompetenciafejlesztés területei:

- a tanulás kompetenciái
- a kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
- a digitális kompetenciák
- a matematikai, gondolkodási kompetenciák
- a személyes és társas kapcsolati kompetenciák
- a kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
- munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Fejlesztendő kulcskompetenciák:

- döntési képesség
- együttműködési képesség
- életvezetési képesség
- információk kezelésének képessége
- komplexitás kezelésének képessége
- kritikai képesség
- lényegkiemelő képesség
- narratív képesség
- problémamegoldó képesség
- szabálykövető képesség

PEDAGÓGIAI CÉLOK, FELADATOK

Az intézmény célja

Intézményünk célja, hogy erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére, a magán érdeket a köz érdekeivel összeegyeztetni képes embereket, felelős állampolgárokat neveljen.

Ennek szellemében nevelő-oktató munkája a kompetencia alapú oktatás célkitűzéseit is figyelembe véve arra irányul, hogy

- megszilárduljon a személyközpontú pedagógiai gyakorlat

- a pedagógusszerep alakuljon intézményi célkitűzéseinknek megfelelően (tanári kompetenciák fejlesztése)
- korszerű ismereteket nyújtson, ezekhez alakítsa ki az alkalmazás képességét és az ehhez szükséges attitűdöket
- újraértelmezze a tudást és törekedjen arra, hogy az iskolában megszerzett tudás a valós életben felhasználható legyen
- a tanuló képessége, tudása, tanulása által tudjon megújulni, tudja belátni, hogy bármely életkorban, adott élethelyzeteknek csak az élethosszig tartó tanulás képességével felvértezve lesz képes megfelelni
- minden tanulónak egyenlő esélyt adjon arra, hogy képességeinek megfelelő oktatásban részesüljön, ami által sikeresen tud alkalmazkodni a mai világ gyors változásaihoz
- a tanulók lehetőséget kapjanak arra, hogy a kulcskompetenciáik fejlesztésével elérjék teljesítőképességük maximumát
- az együttnevelés (integráció) és a kompetenciafejlesztés megvalósításával célunk, hogy biztosítsuk minden tanuló esélyegyenlőségét
- korunk felnövekvő nemzedéke boldog gyermekkorban nevelkedve, önmagában és céljaiban biztos, energikus, a közösséget vállalni tudó és megfelelő mérlegeléssel egyéni érdekeit a közösség érdekeinek alávetni képes felnőtté váljon.

Az iskola feladatai

- az Újkígyósi Széchenyi István Általános Iskolának 8 évfolyama van
- az általános iskolában alapfokú nevelés-oktatás folyik
- az iskola szakmai alapidokumentumában felvállalja az eltérő nevelési igényű tanulók integrált nevelését-oktatását
- az alapfokú nevelő-oktató folyamat fő feladata, hogy a tanuló érdeklődésének, tehetségének és képességeinek megfelelően felkészüljön a középiskolai továbbtanulásra, és a társadalomba való beilleszkedésre
- az átmenetek problémamentes kezelése:
  - óvoda – iskola átmenet
    - kölcsönös látogatásokon ismerkednek a nagycsoportosok és a leendő tanító nénik egymással
    - az első néhány hét az iskolába való beszoktatás ideje, ekkor még az óvodában
    - alkalmazott pedagógiai módszerek, ill. a játékosság és a játék, mint tevékenységi forma dominál
    - életkoruknak megfelelően az ismereteket élményszerűen, tevékenykedtetéssel közvetítjük, hogy tapasztalatszerzéssel képességeik optimálisan fejlődhessenek
  - bevezetőből – kezdő szakaszba való átmenet zökkenőmentességét szolgálja, hogy ugyanaz a pedagógus tanítja a gyermekeket elsőtől negyedik osztályig nagyfelmenő rendszerben. Ismeri már jól a tanulót, tisztában van a tanítás-tanulás technikáinak, módszereinek, művelődési anyagának változásaival.
- alapozó szakasz átmenetének kezelése
  - biztosítjuk a szokás-, érték-, és normarendszer stabilitásának megőrzését, az oktatási stratégia, módszertani kultúra folyamatosságát

- építünk a gyermekek meglévő képességeire, gondot fordítunk a folyamatos fejlődést támogató tanulás szervezésére
- befejező szakasz átmenetének problémamentessé tételét is a folyamatosság, a stabilitás, a biztonságérzet megtartása teszi lehetővé

Feladat:

- képesség és eredménymérés azokon a műveltségterületeken, ahol folyamatos továbbhaladáshoz szükséges
- konzultáció az óvónőkkel, az alsós tanítókkal és folyamatos kommunikáció az évfolyamokon tanítókkal

Tanulásszervezési módszerek a kompetenciaterületek kibontásához az átmenetek – legfőképpen óvoda-iskola, alsó és felső tagozat – között:

- tanórai differenciálás heterogén csoportokban
- kooperatív tanulás
- tevékenységközpontú pedagógiák eszközei
- a drámapedagógia eszközei
- egyéni és csoportos projekt munka
- tanulói értékelési formák gazdagítása
- hatékony tanuló-megismerési és segítő technikák, pedagógiai diagnózis
- az inkluzív nevelés szempontjainak megismertetése,
- rehabilitációs és rehabilitációs tevékenységek
- óvoda-iskola átmenet támogatása
- módszerek a korai iskolaelhagyás elkerülésére

Az iskolában folyó nevelés-oktatás célja

a NAT- re épülő, a kerettantervi előírásokban szabályozott, helyi tanterv alapján meghatározott kötelező és közös követelmények megvalósítása a konkrét nevelési-oktatási területeken, tartalomba ágyazott képességfejlesztésen, cselekvésből kiinduló gondolkodásra nevelésen és megértésen alapuló fejlesztésen keresztül.

Valamennyi tanuló helyzetbe hozása, fejlesztés, tehetséggondozás, speciális ismeretek átadása:

Az iskola nevelő-oktató munkájában kiemelt helyen tartja számon a képességei, szociális körülményei miatt hátrányos helyzetben lévő tanulók segítését.

Hasonló szinten kezeli a pedagógus testület a kiemelkedő képességű, tehetséges tanulók előre haladását, lehetővé téve számukra, hogy képességeiket más, hasonló kvalitású tanulókkal összemérjék.

Fő feladatának tekinti az iskola minden évfolyamon a tanulók kulcskompetenciáinak fejlesztését, a tanulásra, önálló ismeretszerzésre szolgáló képességek kibontakoztatását. (Kompetencián az ismeretek, az alkalmazási képesség és a motiváció együttesét értjük)

A meghatározott műveltségi tartalommal bíró tananyagon és kulcskompetenciák fejlesztésén túl az iskola speciális ismeretek átadásával segíti a tanulókat az élet különböző területein való eligazodásra, így különösen a közlekedés, családi élet, a jövőtervezés, életvitel, pályaválasztás, az egészségvédelem és a környezetvédelem területén.

Tehetség és képesség kibontakozását segítő tevékenység

A kompetencia alapú oktatás minden esetben figyelembe veszi a tanulók egyéni különbségeit, haladási ütemüket, eltérő képességeiket. Ehhez igazodnak a tanórai tanulászervezési módok, az ismeretanyag felépítése, tanórai összeállítása.

Segítő tevékenységek:

- önálló megoldást kívánó probléma-centrikus feladatok adása (kreativitás, probléma-felismerés, fantázia, megoldó képesség, ...)
- egyéni sajátosságokhoz igazodó fejlesztés tanítási órákon
- tanulászervezési módszerek differenciált alkalmazása (szakkör, érdeklődési kör, felkészítő tanfolyam, könyvtárhasználat, internet-hozzáférés, intézményi, területi, országos tanulmányi versenyekre való felkészítés)
- egyéni gyűjtő- és kutatómunka adása

A hátrányok leküzdésére megfogalmazott feladatok:

Az iskola számol azokkal a -szociális, családi, a tanulók képességeiből adódó vagy egyéb- hátrányokkal, amelyek miatt a tanulók egy csoportjának nehézséget jelent a mindennapi felkészülés, az átlagos ütemben való haladás a tananyagban.

Ennek figyelembe vételével szükség esetén megszervezi ezeknek a tanulóknak a képességeik optimális kibontakoztatását.

„Lázár Ervin program”

A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozatalapján Magyarország Kormánya egyetértett azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége.

A Kormány fenti határozata alapján a Lázár Ervin Program szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül minden, az 1–8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét.

A 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozatnak megfelelően intézményünk tanulói részt vesznek a Lázár Ervin Programban.”

Az iskola jövőképe

Iskolánk egy jól működő kisvárosi általános iskola, ahol jól felkészült pedagógusok együttműködő, egymást gyakran kiegészítő irányításával folyik a nevelő-oktató munka. A 21. század megváltozott társadalmi környezete, új kihívásai összehangolt, következetes munkára és folyamatos módszertani megújulásra sakallják kollégáinkat. A

belső tudásmegosztás hospitálásokkal, óramegbeszélésekkel szervezett formában valósul meg intézményünkben, továbbá tanfolyamok, továbbképzések segítik a szakmai fejlődést, megújulást.

A társadalmi elvárásoknak megfelelően informatikai eszközökkel támogatjuk a korszerű oktatást, erősítjük a tanulók motivációját, ehhez interaktív táblák, laptopok és tabletek állnak a pedagógusok és a diákok rendelkezésére az információszerzés és információfeldolgozás elsajátítására. Építenünk kell arra, hogy az információk már egy gombnyomással elérhetőek, de meg kell tanítanunk tanulóinkat, hogyan igazodjanak el ebben az ismerethalmazban, hiszen ha nem győződnek meg valóságtartalmukról, téves következtetést vonhatnak le. Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy alkalmazni csak azt lehet, amit ismernek és tudnak. Ezen célunk eléréséhez erősítenünk kell a szövegértést. Szükséges, hogy a gyerekek már úgy jöjjenek a felsőbb évfolyamokra, hogy ismerik a kooperatív csoportmunkát, a felsőbb évfolyamon tanítók pedig erre építsenek.

A köznevelési törvény megerősítette azt a meglátásunkat, hogy az oktatás mellett a nevelésre is nagy gondot kell fordítani. A gyerekek különböző társadalmi környezetből jönnek, az értékrendjükben is nagy különbségek mutatkoznak. Közösségi nevelés/osztályfőnöki és erkölcsstanórákon tudatosítjuk a helyes értékrendet, szituációs játékokat alkalmazunk a konfliktuskezeléshez. A kooperatív munkaformák nem teszik lehetővé, hogy a tanulók néma csendben dolgozzanak, úgy, hogy a mások munkáját se zavarják. Ezen tanulási technikák során gyakorolhatják az együttműködést, a meggyőzés módszereit és mások véleményének tiszteletben tartását is.

A nevelési-oktatási folyamatban az integrációnak van múltja, jelene és úgy gondoljuk, lesz jövője is. Legfontosabbnak tartjuk a nyitott szemléletet, az átfogó gyakorlati tudást, a szeretetet és az empátiát. Ehhez feltétlen szükséges a mindennap megújulni képes, segítőkész, gondoskodó és türelmes pedagógus.

Iskolánk a jövőben is arra fog törekedni, hogy megőrizze jól működő szabadidős tevékenységeit, a művészeti-és sportfoglalkozásokat és a nyári táborokat, melyek jó lehetőségek a szociális kompetenciák erősítésére is. Szakkörök szervezésében a művelődési ház, a városi könyvtár, az önkormányzat és a civil szervezetek is segítségünkre lehetnek akár pályázati források bevonásával.

Hérakleitosz gondolata, mely szerint „az egyetlen állandó a változás maga”, ma is érvényes. A diákoknak olyan tudást kell adnunk, mely segítségével alkalmazkodni tudnak változó világunkhoz (világukhoz), így intézményünk pedagógusainak is állandóan készen kell állnia a fejlődésre mind a tanulás-szervezési módszerek, mind az információs és kommunikációs technológiák használatában.

A PEDAGÓGIAI MUNKA ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

A nevelő-oktató munkában alkalmazható speciális eljárások

Az Újkígyósi Széchenyi István Általános Iskola pedagógus testülete e nevelési programban, illetve a kerettantervben meghatározott helyi tantervben rögzített módon végzi munkáját.

A pedagógus testületet megilleti az a jog, hogy az alapidokumentumokban szereplő megkötöttségek figyelembe vételével megválassza saját módszerét, eszközeit, eljárásait, amelyek a kompetencia alapú oktatást szolgálják.

A pedagógiai munka alapját a NAT, illetve a kerettanterv és a helyi tanterv, valamint a kompetencia alapú oktatás alapelvei, céljai alkotják. Ettől érvényesen eltérni nem lehet.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztés az egyik legátfogóbb területe iskolánk nevelő-oktató munkájának. Minden évfolyamon minden tanulóra kiterjed az iskolában eltöltött teljes idő alatt. Ebből következően, minden pedagógus nevelő-oktató tevékenységét átszövi ez a feladat.

A módszereknek és az eszközöknek a kiválasztásánál figyelembe kell venni:

- a tanuló életkorát,
- a tanuló egyéniségét, meglévő képességeit, készségeit,
- a csoport összetételét, fejlettségét,
- a fejlesztés helyi és időbeli kereteit.

Az érték közvetítő tevékenység megjelenik a tanórákon és a tanórákon kívüli foglalkozásokon.

Cél:

Testileg, lelkileg egészséges, kiegyensúlyozott gyermek nevelése, aki élete folyamán akár többször is – képessége, tudása, tanulása által – képes megújulni, az adott élethelyzetnek megfelelni.

Feladatok:

- Az egyes tanulási folyamatokat, alkalmazott módszereket a gyermek fejlődése szempontjából szükséges tervezni és értékelni.
- Olyan tanulásszervezési módszerek, tanórán kívüli tevékenységek alkalmazása melyben fejlődnek a szociális kompetenciák és erősödnek a kreatív személyiségjegyek (kooperatív technikák – építő egymásrautaltság, egyéni felelősség, egyenlő részvétel, párhuzamos interakciók). Kialakul az egymásrautaltság, az együttműködés, a tolerancia.
- Digitális technológiával támogatott oktatási módszerek alkalmazása, melyekben új típusú szereplőként jelenik meg a folyamatban mind a tanuló, mind pedig a pedagógus.

- Problémamegoldó feladatokon keresztül, - melyekhez szükséges az ötletgazdagság, eredetiség – sikerélményhez juttatás, motiváció erősítése.
- A motiváció, az élménygazdag ismeretanyag és a változatos módszerek erősítik a kitartást, szorgalmat, céltudatosságot, elkötelezettséget.
- Valós önismeret, önkontroll, önállóság fejlesztése (csoportmunka, vita, beszélgetés, drámapedagógiai elemek alkalmazása).
- Minden tantárgy oktatásánál kiemelt figyelem fordítása a kulcskompetenciák megfelelő szintű fejlesztésére.

Együttműködés a szülőkkel a cél elérése érdekében

A tanulók személyiségének fejlesztése érdekében az iskola együttműködik a szülőkkel.

A szülőkkel meg kell ismertetni az iskola programját, követelményeit, értékelési rendszerét és az iskola házirendjét.

Az iskola a tanulók fejlődésének érdekében, a tanuló tájékoztató füzetén és a digitális naplón keresztül állandó írásbeli kapcsolatot tart a szülőkkel, megfelelő módon tájékoztatja őket gyermekük iskolai tevékenységéről és eredményeiről.

Az iskola a szülők tájékoztatása és eligazítása érdekében élő kapcsolatrendszert épít ki a szülőkkel, amelyben a pedagógus különböző módon, de legfőképpen személyes találkozás útján tájékoztatja a szülőt, illetve közösen határoznak meg feladatokat.

A pedagógus személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai a tanuló nevelése, oktatása során

A kompetencia alapú oktatás irányító, segítő, támogató pedagógus személyiséget kíván, mert csak így lehet képes optimálisan megfelelni alapvető feladatának, a rábizott gyermekek nevelésének, tanításának.

Ennek érdekében különösen feladata, hogy megfelelő szinten gondoskodjék a tanuló

- testi épségének megóvásáról
- erkölcsi védelméről
- személyiségének fejlődéséről
- az ismeretanyag tárgyilagos és többoldalú közvetítéséről
- a tanuló képességeinek kibontakoztatásáról

Tanulóink a befejező szakasz végére legyenek képesek

- önbecsülésre
- a kölcsönös bizalmon alapuló kommunikációra
- konfliktusaik kezelésére
- szervezési és döntési képességek fejlesztésére
- ismerjenek többféle konfliktuskezelő technikát, legyenek képesek a konstruktív együttműködésre
- mások véleményének tiszteletben tartására
- mások gondolatának, érzéseinek megértésére, együttérzésre
- toleráns gondolkodásra és viselkedésre
- harmonikus családi kapcsolatok kialakítására
- erkölcsi és etikai tekintetben pozitív gondolkodásra és cselekvésre

- a negatív befolyásokkal szembeni ellenállásra
- segítségre azon integrációra szoruló társaiknak, akik rászorulnak

Ennek feltételei:

- A nevelési és oktatási programnak a személyiségfejlesztés szempontjából is hatékony működtetése.
- Sikeres integráció.
- A kedvező iskolai klíma biztosítása.
- Együttműködés partnerekkel és szakmai szervezetekkel.
- Iskolai egészségfejlesztési program működtetése.

Új nevelési-oktatási módszerek alkalmazása a személyiségfejlesztés érdekében:

- aktív tanulás, a közvetlen élményszerű tapasztalásra épülő megismerési folyamatok fejlesztése
- csoportos vagy egyéni feladatmegoldások
- szituációs játékok (önismeret, önkifejezés, konfliktuskezelés)
- kreatív foglalkoztatás (feszültségek csökkentése, érzelmek kifejezése, kezelése)
- projektmódszer (Tevékenységorientált, tartalmilag komplex, kooperatív technikákra épülő módszer, amelyben a tanár és a diákok közösen alkotnak.)

A személyiségfejlesztés színterei:

- tanórák, közösségi nevelés/osztályfőnöki órák, szabadfoglalkozások,
- rendhagyó tanórák vendég előadóval,
- tanulmányi versenyek,
- tanulmányi kirándulások,
- szabadidős programok,
- iskolaorvos, védőnő felvilágosító előadásai,
- kulturális programok, rendezvények,
- műveltségi versenyek,
- hagyományőrző programok,
- játékos, ügyességi versenyek.

Az iskolai személyiségfejlesztésünk sikerességét a tanulóink önmagukhoz viszonyított fejlődésének eredményeiben figyelhetjük meg, mérhetjük le.

AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Cél: Minden tanuló részesüljön az intézményben eltöltött idő alatt a mindennapokban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységben, mely hatékonyan fejleszti a testi-lelki jóllétét, egészségét.

Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

A pedagógusok feladata, hogy minden tevékenységükkel a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézzék elő. Ehhez igényeljük a szülők, és az egészségfejlesztési csoport segítségét, munkáját.

Az intézményben kiemelt figyelmet kell fordítani:

- a) az egészséges táplálkozásra,
- b) a mindennapos testnevelés, testmozgásra,
- c) a testi-lelki egészségfejlesztésre,
- d) a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzésére,
- e) a bántalmazás és az iskolai erőszak megelőzésére,
- f) a személyes higiéné területére,
- g) a baleset-megelőzésre.

Az iskolai egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat az egészségfejlesztő csoport koordinálja.

Tagjai:

- intézményvezető vagy helyettese
- mentálhigiénés tanár vagy biológia szakos tanár
- iskolaorvos, védőnő
- testnevelő tanár
- diákönkormányzatot segítő tanár

Ezek mellett szükség van olyan élő kapcsolatokra, akik segíthetik az egészségfejlesztést.

Ezek a következők:

- szülők, családok
- szülői szervezet /SZKT/
- gyermekjóléti szolgálat
- nevelési tanácsadó
- családsegítők
- ÁNTSZ szakemberei
- rendvédelmi szervek

Az egészséges táplálkozás

Városunk önkormányzata üzemelteti a napközis konyhát az ebédlővel együtt. A felújított, minden előírásnak megfelelő konyhán főznek az óvodásoknak, iskolásoknak, az idős otthon lakóinak, valamint bárkinek, aki igénybe kívánja venni ezt a szolgáltatást.

Kívánatos, hogy az iskola egészségfejlesztési csoportja a diákképviselőkkel együtt napi kapcsolatot tartson az ételmezésvezetővel az információáramlás érdekében.

A konyha feladata, hogy a tanulókkal megszerettesse a korszerű, újszerű, egészséges táplálékból készült ételeket, és tegyen a korszerű táplálkozási szokások kialakításáért!

Iskolánkban büfé is működik. Árukínálatát az iskolavezetés hagyja jóvá. A Szülők Képviselőtestülete, valamint az iskola-egészségügyi szolgálat is állást foglal abban, hogy kínálata megfelel-e az egészséges táplálkozásra vonatkozó előírásoknak.

A mindennapos testnevelés

Célja: a gyermekek egészséges testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszeríthetik, amely a mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet. A gyermek fejlesztésében a testnevelés és a sport mozgásanyagának pozitív élményekkel teli elsajátítása egyszerre legyen cél és eszköz.

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, az alábbi sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontoknak kell teljesülniük:

- A gyermekek minden nap részt vesznek testmozgásban.
- Minden testnevelés óra és egyéb testmozgási alkalom örömet, sikerélményt jelent még az eltérő adottságú tanulóknak is.
- A testmozgás programja olyan sportokat is megtanít – pl. labdajátékok-, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében.
- Az órai testmozgás mindig tartalmaz játékot is.
- A mindennapos testnevelés mozgásanyaga a helyi tantervünkben található.

Intézményünk lehetőségei:

Rendelkezésünkre áll egy tornaterem, melyet nemcsak tanulóink használnak, hanem tanítási idő után különböző sportegyesületek is.

2012-ben adták át az óvoda számára a felújított kistornatermet, melyet az óvodások mellett az alsó tagozatos gyerekek is használhatnak.

2012-ben készült el az iskola melletti parkban egy műfüves focipálya, amit tanulóink is használhatnak.

Iskolaudvarunk tágas, kosarazásra, focizásra alkalmas hellyel, ill. egy EU-s szabvány szerinti játszórésszel, hintákkal is rendelkezik.

Iskolánk tanórán kívüli sportéletét a Felföldi István Sport Egyesület szervezi, koordinálja. Az iskolával kötött megállapodás értelmében versenyezteti a különböző korcsoportos kézilabdás lányokat és fiúkat.

A testi-lelki egészség fejlesztése

A testi egészség fejlesztésével együtt lelki, pszichés változások is történnek. A fontos jellemző tulajdonságok folyamatosan alakulnak ki: határozottság, önuralom, bátorság, állhatatosság, gyors felfogóképesség. Mindezzel módot adunk a tanulóknak egymás megbecsülésére, kötelességtudat kifejlesztésére, a felelősségérzet kialakulására, a közösséghez való ragaszkodásra. Hozzásegítjük a gátlások leküzdéséhez, az akaraterő növeléséhez.

Az egészséges és kulturált életmódra nevelés keretében meg kell tanítanunk tanulóinkat a helyes életviteli szokásokra, ezért ez egyben erkölcsi nevelés is.

Az iskolában tanító pedagógusoknak a tanórákon, közösségi nevelés/osztályfőnöki órákon, szünetekben, valamint a délutáni foglalkozások alatt nyílik lehetőségük az egészségfejlesztés céljait megvalósítani.

A lelki egészség része a fegyelmezettség, belső lelki összeszedettség. A tanuló tudja eldönteni, hol, mikor, mit szabad, ill. mit kell tennie.

Tudja önmagát irányítani a helyes, a jó, a közösség érdekében hasznos és szükséges cselekedetek, általában a pozitív tettek véghezvitelére.

Feladataink:

- A fegyelemre vonatkozó fogalmak, szabályok, elvek, nézetek megismertetése és a meggyőzés kialakítása.
- Ezek alapján a fegyelmezett magatartás, viselkedés és cselekvés szokásainak és készségeinek fejlesztése.
- Tiszteletudó, intelligens, kulturált magatartás kialakítása és megkövetelése a tanulóktól az iskolán belül és kívül is, hogy a tanulók viselkedésükkel, magatartásukkal hozzájáruljanak az intézmény jó hírnevéhez.
- Ismerniük kell konfliktuskezelő technikákat.
- Konfliktushelyzetben ügyeljen a megfelelő hangnemre, kulturált beszédre.

A fentiek elsajátítására sok alkalom kínálkozik az iskola által szervezett rendezvényeken, közös színházlátogatások alkalmával, tanulmányi kirándulásokon is.

A szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

Az egészséges életmódra nevelés kiemelt szerepet játszik iskolánk életében. A családdal, a társadalommal együttműködve a legfontosabb a megelőzés, az egészségmegőrző szokások tevékeny kialakítása. Szükséges az egészségkárosító tényezők megismertetése, a már meglévők elleni védekezés.

A tanulóknak tudniuk kell, hogy az alkoholfogyasztás, a dohányzás, a kábítószer-fogyasztás, a szexuális szabadosság, a helytelen gyógyszerfogyasztás és vegyszerkezelés az egészségünket veszélyeztetik.

Az alkohollal, a dohányzással, a kábítószerrel kapcsolatos problémakörre rendszeresen vissza kell térni.

Törekedni kell arra, hogy a személyes szabadságot korlátozó vagy leromboló szokásokkal kapcsolatban elutasító beállítódás alakuljon ki a tanulóinkban. A problémákat és a veszélyeket folyamatosan meg kell beszélni a gyermek neveléséért elsősorban felelős szülőkkel.

Végző célunk, hogy a tanulók eredményes védelmi stratégiát alakítsanak ki a kábítószer-fogyasztására történő csábítási helyzetekre.

Az iskolai, egészséges életmódra nevelés témához kapcsolódó feladatai:

- Neveljen az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékévé váló tiszteletére!
- Tanítsa meg a gyerekeket arra, hogy önálló felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani!
- Segítse a krízishelyzetbe jutottakat!
- Fordítson figyelmet a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre!

A bántalmazás és az iskolai erőszak megelőzése

A gyermekbántalmazás okaként leggyakrabban emlegetik a szülői/nevelői alkalmatlanságot, a nehéz külső körülményeket (anyagi problémák, társadalmi morális válság), utóbbi időben a tágabb környezet (tágabb család, szomszédok, pedagógusok...) felelősségét.

A bántalmazásnak felismerhető jelei vannak, melyekre a környezet időben felfigyelhet.

A gyermekbántalmazás fajtái:

- Elhanyagolás: A gyermek alapszükségleteiről való nem gondoskodás.
- Fizikai bántalmazás: Verés, térdeltetés, stb.
- Érzelmi bántalmazás: A gyermek mellőzése, megszégyenítő elkülönítése, megfélemlítése, terrorizálása, megalázása, kirekesztése, stb.
- Szexuális zaklatás: Gyermek szexuális kihasználása

Gyanú esetén a megfelelő hatósághoz kell fordulni!

Fontos szerepet töltenek be a gyermekjóléti szolgálatok, amelyek jelzés esetén a gyermek védelme érdekében további lépések megtételére jogosultak.

Az iskolai erőszak okai között egyértelmű, hogy az iskolai hierarchikus viszonyok, a konzervativizmus, az erőszakmentesség tanításának, kultúrájának hiánya a legfőbb ok.

Jellemzők, amelyek az erőszakos cselekmény elkövetését valószínűsítik:

- fiúk gyakrabban válnak elkövetővé (de áldozattá is), mint a lányok,
- a fiatalabb tizenévesek között gyakoribb az erőszak, mint az idősebbeknél,
- az alkohol, drog, valamint a testépítő szerek használata növeli a fiatalok közötti erőszak kockázatát,
- a harci eszközök, fegyverek birtoklása szintén fokozza az erőszak esélyét.

A probléma megoldását illetően azok a módszerek járnak sikerrel, amelyek a gyerek bevonásával, az erőszakmentesség tanításával, e technikák alkalmazásával, illetve a kiváltó okok feltárásával és orvoslásával foglalkoznak.

Az iskolai erőszak a diákok egymás közti, a diákok tanárokkal vagy más iskolai alkalmazottakkal, a tanárok tanulókkal (néha szülőkkel) szembeni erőszakos viselkedésben nyilvánul meg. Az iskola világában verbális, fizikai, szexuális és lélektani erőszakot lehet felfedezni. Létezik morális agresszió, sőt a médiák által generált agresszió is. Az idegengyűlöletet, rasszizmust, kirekesztést, megkülönböztetést soroljuk ide.

Az erőszak szereplői: az erőszaktevők és az áldozatok. Mindkét szerep jól körülírható, felismerhető.

Van:

- gyerek-gyerek közötti erőszak. Ez az iskolai erőszak leggyakoribb formája.
- felnőtt-gyerek közötti erőszak, melynek 2 alapvető formája van:
  - felnőtt követi el gyermek ellen
  - gyermek követi el felnőtt ellen

A pedagógusoknak rendelkeznie kell a témával kapcsolatban annyi ismerettel, hogy felismerjék egy gyerek veszélyeztetettségét, a probléma súlyosságát, és el tudják dönteni, hogy jogi, szakmai és etikai vonatkozásokban ez rájuk milyen felelősséget és feladatokat ró.

Az iskola valamennyi pedagógusának, technikai személyzetének feladata az alábbi erőszak megelőző tevékenység:

- jó iskolai légkör, hangulat, környezet megteremtése
- gyerekek felelősségérzetének erősítése, érzékenyítés
- biztonság növelése
- nemcsak a tanulók és a tanárok, hanem a szülők és az iskolai nem pedagógus dolgozók elérése, segítése, készségfejlesztése is alapvetően fontos

A személyes higiéné

Az iskolai védőnő és az iskolaorvos rendszeres szűrővizsgálatokat tart: lúdtalp-, testtartás-, és látás vizsgálatot, rendszeresen ellenőrzik a gyermekek tisztaságát, közben tájékoztatják őket a helyes hajápolásról, körömápolásról, tisztálkodásról, öltözködésről.

Testtömeg-indexük ismeretében tájékoztatják a tanulókat az egészséges táplálkozásról, a mozgáshiány következményeiről. Ezzel erősítik mindazt, amit gyermekeink tanórákon sajátítanak el (biológia, természettudomány, természetismeret, környezetismeret, közösségi nevelés/osztályfőnöki, stb.).

Az iskola feladata a személyi higiénés nevelés területén:

- az iskola valamennyi dolgozójának személyes példamutatása fontos nevelőerő
- ismerje meg életkorának megfelelően saját testének felépítését, működését
- tudjon önállóan tisztálkodni (zuhanyozás, annak előnyei)
- fog és szájjápolás
- ismerje a helyes fogmosás technikáját
- tudja, mikor kell feltétlenül kezet mosni
- érzékszervek ápolása, védelme
- igényelje a személyes tisztaságot
- öltözködés (évszak szerint, időjárásnak és az iskolai házirendben foglaltaknak megfelelően)
- ismerje életkorának megfelelően a helyes táplálkozás alapelveit, szabályait és próbáljon e szerint étkezni
- napirend kialakítása, betartása
- alvás-pihenés-aktivitás helyes arányának betartása, kialakítása
- életkornak megfelelően ismerje különböző betegségek tüneteit, ismerje a különböző betegségek megelőzésének lehetőségeit - prevenció

- ismerjék meg az iskola, az otthon, a közlekedés egészséget veszélyeztető tényezőit, ill. elkerülésük módját
- káros szenvedélyek ismerete életkornak megfelelően (dohányzás, alkohol, drog)
- empátia fejlesztése
- beteg, sérült, fogyatékos embertárs elfogadása, segítőkész magatartás kialakítása

Baleset-megelőzés

A gyermekbalesetek megelőzésére rendelkezésre állóhatásos eljárások, melyeket iskolánk is követ:

- biztonságos környezet kialakítása
- oktatás, készségfejlesztés
- közösségre építő komplex baleset-megelőzés

Minden tanulónak tisztában kell lennie a biztonságos környezet megteremtésének szükségességével, valamint az egyéni és környezeti kockázati tényezőkkel.

Ki kell alakítanunk az egészségtudatos magatartást, fejleszteni a kockázatokkal és azok elkerülésével kapcsolatos ismereteket.

Belépő szaktárgyak tanulása előtt a szaktanár felhívja a tanulók figyelmét a balesetveszélyre. Saját maguk és társaik testi épségének megóvására.

Tanulóinknak ismernie kell az iskolai tartózkodási helyéről való menekülési útvonalat. Ezt ki is kell függeszteni az iskola minden stratégiai pontján, jól látható helyre.

A baleset-megelőzésben az iskolarendőrök is támogatják iskolánkat. Feladatuknak tekintik, hogy tájékoztassák a pedagógusokat, a szülőket, a tanulókat a gyerekekre leselkedő általános veszélyekről, a biztonságos közlekedésről. Rendszeresen felhívják a tanulók figyelmét a gyalogos és kerékpáros közlekedés alapvető szabályaira, valamint az évszaknak megfelelő biztonságos közlekedésre, és a „nyár veszélyeire”.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Előzmény: Az elsősegély-nyújtás olyan beavatkozás, melyet hirtelen egészségkárosodás esetén annak elhárítása, vagy a további állapotromlás megakadályozása érdekében végez az észlelő személy.

Legfontosabb célja, hogy helyes alkalmazásával lehetővé válik az idővesztés minimálisra csökkentése, mely a maradandó egészségkárosodás nélküli túlélés alapvető feltétele. Sajnos tény, hogy Magyarországon csak minden 6. ember tud, ill. mer segíteni a sérülteken.

Az elsősegélynyújtás gyermekkorban történő oktatása a későbbi elfogadható tudás alapja lehet. Az új NAT 2013-tól kötelezően bevezeti az elsősegély-nyújtás oktatását.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek oktatását pedagógusnak kell koordinálnia. Iskolánkban ezt a feladatot egy fő testnevelő látja el. Belátása szerint bevonhatja az iskola-egészségügyi szolgálatot.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának színtere:

- a tanítási óra: környezetismeret, közösségi nevelés/osztályfőnöki, testnevelés, biológia, technika és életvitel

- délutáni csoportfoglalkozás
- tematikus napok

Tanórákon inkább az elmélet elsajátítása dominál, melyet a szakos pedagógus végez, délután a csoportfoglalkozáson az ismeretek gyakorlati részét sajátítják el a tanulók. A tematikus napokon (pl. Egészségnap) külső szereplők - védőnők, más egészségügyi dolgozók - bevonásával történik meg az elsősegély-nyújtás oktatása.

Törekedni kell a gyakorlat és elmélet egyensúlyára!

Az elsősegély-nyújtás tartalmát, az aktuálisan bevont tanulók körét az iskola helyi tanterve tartalmazza.

A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Alapelveink

Az iskolai nevelés legfőbb célja a tanuló minél szélesebb körben történő fejlesztése, felkészítése az életre. A gyermekek fejlődése azonban szorosan összefügg és nem választható el a közösségtől, a közösségi neveléstől.

A kortárs csoport lehetőséget ad a társadalmi lét gyakorlására, a magán és a közérdek összeegyeztetésére. Értékrendjében központi helyet kapjon az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság.

Nagy előny, ha a diákok kötődnek az egyes iskolai közösségekben, mert ezáltal lehetővé válik a közösségeken keresztül közvetett módon megvalósuló oktatás és nevelés hatásának erősödése. Ezért is alapvető feladat a közösségben, ill. a közösség által történő nevelés megszervezése és irányítása.

Az iskolai közösségek biztosítják a fejlődést tagjaik számára. Az emberi élethez, a társadalomban való eligazodáshoz elengedhetetlen a közösségben való nevelés, amely a társas viselkedési szabályok, a tolerancia, az önérvényesítés gyakorlásának színtere, az emberi, kulturális, szociális értékek hordozója. Értékrendje tudatos elfogadásán, megállapodásán és betartásán alapul.

Célunk a pozitív légkör kialakítása, megtartása. Iskolánk közösségei nyitottak a társadalomból, a közvetlen környezetből érkező igények, ötletek, egyéni kezdeményezések felé, amennyiben ez saját értékrendjünkkel nem ütközik.

Nevelőmunkánk sikerének egyik záloga az egységes pedagógiai szemlélet, a közösen, az iskola egyes fórumai által is megvitattott és elfogadott értékrend. Továbbá a pedagógusok hiteles magatartása, saját személyiségük vállalása, pozitív tulajdonságaik fejlesztése. Az iskola demokratikus légkörének megtartása alapvető célkitűzésünk.

Törekszünk arra, hogy az egyes tantárgyak nevelési céljaihoz igazodva a tanulók elsajátítsák a fogyasztóvédelemmel, a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válás elkerülésével kapcsolatos ismereteket. Gyakoroltatjuk az erőszakmentes konfliktuskezeléssel kapcsolatos technikák alkalmazását.

A közösségfejlesztés feladatai

- Az osztályok, évfolyamok, egyéb közösségek közös életének megszervezése, felelősi rendszer, megbízatások kialakítása, szabályok megalkotása, ellenőrzések, értékelések rendszerének kidolgozása, rendszeres alkalmazása. Felhasználja a pedagógus az iskola hagyományait, egységes nevelési elveit, saját gyakorlati tapasztalatait.
- A gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően szervezzük a közösségeket. A bevezető és kezdő szakaszokban a programokat, tevékenységi formákat a tanítói irányítás szabályozza. Fontos az érzelmi kötődés, a nyitott, elfogadó légkör. Megjelennek az öntevékenység elemei, ezek fejleszthetők, de nem válnak általánossá.
- A képzés alapozó és befejező szakaszában felerősödnek az öntevékeny mozzanatok, különböző érdeklődési irányok szerint alakulnak ki, új, baráti csoportok, párok, más kapcsolatrendszerek. Egyre nagyobb szerepet kap az önismeret, az önmegvalósítás, a közösség önálló arculatának kialakítása, a közösségi szerepek kialakításának igénye.

A kollektív megbízatások (ügyelet, programszervezések) vállalása, teljesítése, a közös erőfeszítést követő siker élménye nagyban fejleszti a közösség életét, újabb kapcsolatok szerzésére ad lehetőséget.

Az önkormányzás rendszerének kialakítása

A közösségeknek a nevelő közvetítésével meg kell fogalmazniuk a problémákat, a megoldandó feladatokat. Célkitűzéskor meg kell határozniuk, mikor tekintik megoldottnak a feladatot, meg kell tervezni a megoldás menetét, eszközeit, felelőseit, a határidőket, ellenőrzéssel, értékeléssel, a tárgyi feltételek megteremtésével.

A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása

Minden osztály, minden közösség előnyösen akar különbözni más hasonló csoportoktól. Az összetartozás élményét segítik a közös hagyományok, közösen átélt élmények, iskolai rendezvények, kirándulások. A pedagógus feladata a legkisebb siker észrevétele, értékelése, a pozitív tendenciák erősítése, a negatív tendenciák szembesítése az iskola értékrendjével, alternatív megoldások keresése.

- A tanulók ismerjék meg közösségeinkben a társas együttélés szabályait, rendelkezzenek alapvető értékeink ismeretével.
- Ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző vonásait, nemzeti kultúránk értékeit.
- Sajátítsák el azokat az ismereteket, egyéni és társadalmi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a hazánk és népünk megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek.
- Legyenek nyitottak a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság elfogadása iránt.

- Váljanak érzékenyvé környezetük iránt, életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljon meghatározóvá.
- Szerezzenek tapasztalatokat a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- Tudjanak életmódjukkal kapcsolatban helyes döntéseket hozni.
- Ismerjék a testi egészségüket, lelki életüket veszélyeztető környezeti hatásokat, ezek elkerülésének módját.
- Legyenek képesek önálló véleményalkotásra, véleményük viták során történő ütköztetésére.
- Legyenek képesek önellenőrzésre, egymás segítésére.
- Tevékenységükkel erősítsék a közösséghez való kötődést.

A közösségi nevelés területei az iskola keretein belül

- Tanórak (szaktárgyi, közösségi nevelés/osztályfőnöki)
- Tanórán kívüli, felnőttek által szervezett iskolai foglalkozások (szakkörök, énekkar,...)
- Diákok által szervezett, tanórán kívüli iskolai foglalkozások (DÖK-munka)

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladatok

Alapvető feladat a véletlenszerűen egy osztályba kerülő tanulókból olyan közösség formálása, amely képes egy közös értékrend elfogadására, egymás segítésére, a kölcsönös segítségnyújtásra, egymás közös ellenőrzésére, a munka szervezésére, a közvetlen tapasztalatszerzés segítésére, a tanulók önállóságának, öntevékenységének kialakítására, fejlesztésére.

Szükség van a közös cselekvések fejlesztésére is: példamutatással, értékeléssel, továbbá bírálat, önbírálat segítségével - a pedagógus közvetlen, majd közvetett irányításával. A közösség legyen képes a már elért eredmények megtartására és fejlesztésére, a tananyag minél jobb elsajátítására különböző munkaformákkal. Az egyes tantárgyak közösségfejlesztési feladatait a tantárgyi követelmények tartalmazzák.

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai

Iskolánk igény és lehetőség szerint az alábbi tanórán kívüli foglalkozásokat támogatja:

- sportkörök, diákkörök
- szakkörök (énekkar, festészet, KRESZ, ...)
- művészeti iskolai képzések (furulya, fuvola, citera, hegedű, trombita, néptánc, szolfézs)
- tanulmányi versenyek (helyi, kistérségi, megyei, országos szintig)
- sportversenyek szervezése és részvétel ezeken (kézilabdatorna és kupa szervezése, atlétikai verseny, ...)
- kulturális versenyek
- gyermeknap
- DÖK- nap
- Széchenyi nap

- Szüreti-nap
- tanulmányi kirándulások
- múzeumlátogatások
- ünnepi műsorok, megemlékezések
- színházlátogatások
- mozilátogatások
- hagyományőrző tevékenység:
  - művészeti gála, a művészeti iskolások tanév végi műsora
  - az iskola születésnap, jubileumi rendezvényei
  - kapcsolattartás a csíkszeredai testvériskolánkkal
- hit- és vallásoktatás

Valamennyi szintéren folyó tevékenység egyaránt a személyiségfejlesztést, a tehetséggondozást és a közösségfejlesztést szolgálja az előzőekben ismertetett módon.

A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

Az iskolai DÖK a tanulók önirányító, önszervező közössége, melynek keretében önállóan intézik saját ügyeiket. Életkori sajátosságaikból kifolyólag általános iskolánk felső tagozatában működik, de itt is a segítő pedagógus irányítása mellett, sokszor a pedagógus-közösséggel együttesen. Az alsó tagozatosok megfigyelőket küldenek egy-egy gyűlésre, hogy értesülhessenek az iskola egészét érintő döntésekről, és a programokban ők is részt vesznek.

Iskolánk diákönkormányzata minden év szeptemberében újraalakul, demokratikus úton választja saját vezetőit, tisztségviselőit. Ezután megfogalmazzák azokat a célokat, feladatokat, melyeket az adott évben megvalósítani kívánnak.

Célok, feladatok:

Elsősorban közösségépítő jellegét erősíti a már kialakított hagyományok, programok szervezése, lebonyolítása. A régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése is fontos szerepet játszik.

- őszi, tavaszi hulladékgyűjtés
- teremdekorálási verseny
- farsangi műsoros délután
- DÖK-nap
- Széchenyi-nap
- bolondballagás
- karácsonyi iskolagyűlés
- segítség a sportnap megszervezéséhez
- karitatív tevékenység szervezése, lebonyolítása
- nemzeti értékeink ápolása, ünnepeinken, megemlékezéseinken a nemzeti érzés mélyítése
- a DÖK érdekképviseleti szerepet is betölt, itt azonban az elsődleges céljuk a közösség érdekében végzett tevékenységekért a közösség előtti dicséret, ezzel is

elősegíteni kívánják olyan egyéniségek kialakulását, akik szívesen kapcsolódnak be, majd kezdeményezik érdekes, hasznos tevékenységek lebonyolítását.

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztési feladatai

A szabadidős tevékenységek olyan örömet adó munkaformák köré szervezett foglalkozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáihoz, és hatása nem csak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az iskola más területeire is.

A szabadidős tevékenységeket elsősorban a pedagógus-közösség szervezi az aktuális szaktanár vezetésével.

Feladatai:

- Az iskolai Pedagógiai programjához kapcsolódó tanórán kívüli foglalkozások, programok előkészítése, szervezése.
- A környezeti neveléssel összefüggő tevékenység segítése.
- Nyári táborok szervezése.
- A Pedagógiai programhoz nem kötődő szabadidős tevékenység előkészítése, szervezése, tájékoztatás nyújtása a szabadidős programokról.
- Színházi igények felmérése és megszervezése.
- Az iskolai hagyományok keretében tartozó foglalkozások előkészítése:
  - Szüreti nap
  - Farsang
  - Széchenyi-nap
- Az osztályok tanulmányi kirándulásai;
- A meghirdetett tanulmányi versenyek figyelemmel kísérése. Ezekre a versenyekre a tanulók felkészítése és versenyeztetése.
- A pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, a pályázatok elkészítésében való közreműködés.
- Az egészséges életmóddal összefüggő szabadidős tevékenység szervezése.
- Diákönkormányzat vezetése.
- Az iskola tevékenységéről a helyi sajtóban, a város honlapján, az iskolaújságban tárgyilagosságra törekedve, rendszeresen hírt ad.

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

- Jó kapcsolat kiépítése az adott korosztállyal, szüleikkel, valamint a tevékenységet segítő külső szakemberekkel.
- A csoportokban végzett közös munka során az önismeret elmélyítése, az önfegyelm fejlesztése, a társak és a foglalkozásvezetők elfogadása.
- Tartós aktivitásra ösztönzés.
- Olyan csoportok kialakításának segítése, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére.

A könyvtár közösségfejlesztő feladatai

Az iskolai könyvtár rendszeres látogatása már első évfolyamtól segít a közös olvasási élmények megszerzésében.

- A tananyagba épített könyvtárórák, a könyvtári viselkedés szabályainak ismerete az olvasóvá nevelésben segítenek.

- A könyvtár rendelkezésre áll az óráközi szünetekben és délutánonként.

- Az iskolai könyvtár működésének elsődleges célja legyen az ismeretszerzés támogatása, elősegítése.

A PEDAGÓGUSOK HELYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

A pedagógusok legfontosabb feladatai intézményünkben:

- a) alapfeladatnak minősülő feladatai
- b) munkaköri feladatai

a)

- a tanítási órákra való felkészülés
- a tanulók munkájának értékelése
- kulturális és sporttevékenység szervezése és ezeken való részvétel
- tanulmányi versenyek szervezése, arra való felkészítés és ezeken való részvétel
- önképzés, továbbképzés
- az előírt oktatási-nevelési dokumentumok készítése és használata
- különböző, az iskola programjában szereplő iskolai és iskolán kívüli rendezvények szervezése és azokon való részvétel
- értekezleteken, megbeszéléseken, pedagógiai műhelymunkában való részvétel
- fogadóóra, szülőkkal való találkozások
- nyílt napok, szakmai bemutatók tartása és azokon való részvétel
- a tanulók óráközi felügyeletének ellátása
- más pedagógus helyettesítése
- munkaközösség munkájában való részvétel
- tanulmányi kirándulások szervezése, azokon való részvétel
- a munkakörével kapcsolatos adminisztratív teendők ellátása

- az általa használt eszközök, anyagok előkészítésével, tárolásával, beszerzésével kapcsolatos tevékenységek, szertárrend, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása
- az intézményi vagyon, épület megóvása
- az intézményre vonatkozó munkavédelmi-, baleset- és tűzvédelmi szabályok ismerete, megtartása

b)

- szakkörök, tantárgyi felvételi előkészítők tartása
- énekkar vezetése
- differenciált képességfejlesztés (felzárkóztatás, tehetséggondozás)
- délutáni sportfoglalkozások
- tanulószoba, korrepetálás
- tanulók felügyelete (ebédeltetés)
- munkaközösség vezetése
- osztályfőnöki teendők
- gyermek- és ifjúságvédelmi megbízatás
- állandó helyettesítési feladatok
- könyvtáros tanári teendők ellátása

A pedagógus az intézmény egészére háruló feladatok közül végzettségének és szakterületének megfelelően az arányos teherviselésen alapuló munkamegosztás szerinti felelősi rendszerben vesz részt.

Munkája során mindig szem előtt tartja a tanulók és az intézmény érdekeit, az intézményen kívül pedig méltón képviseli, és érvényre juttatja a közös célokat.

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai és hatásköre

Az osztályfőnök felelős a rábízott közösség kialakításáért, az osztály neveltségi szintjének fejlesztéséért. Kötelessége megismertetni, gyakoroltatni és ellenőrizni a tanulókra vonatkozó szabályokat, a Házirendnek és a nevelőtestületi határozatoknak értelmében.

Minden lehetséges alkalmat ki kell használnia a tanórákon kívül is arra, hogy tanítványai közt lehessen, tájékozódjék viselkedésükről, tanulmányaikról és tanórán kívüli tevékenységükről.

A tanuló nevelésében érvényesülő hatások:

- az iskolavezetéstől induló hatások
- a gyermektől induló hatások
- a kollégáktól érkező hatások
- a szülők felől, ill. a szülők irányában ható információk

Ezek a hatások jelzik az osztályfőnöki funkció komplex, differenciált, rugalmas és integrált jellegét és azt is, hogy e szerep szükségszerűen nem konfliktus nélküli.

Az osztályfőnök sokrétű feladatköre kiterjed:

- a differenciált személyiségfejlesztés feltételeinek megteremtésére:
  - a tanulók megismerésére

- a tanulók érdekeinek, szükségleteinek képviselésére
- fejlődésük értő követésére
- fejlesztő értékelésre
- az osztályközösség minőségének fejlesztésére
- a közösségi nevelés/osztályfőnöki órák megtartására
- a tanulók szűkebb és tágabb környezetében nyert tapasztalatok feldolgozására, segítségnyújtásra
- az ellentétes érdekek egyeztetésére, kezelésére
- a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartásra, partneri kapcsolat kialakítására
- a megfelelő gyermekvédelemre

Az alábbiakban felsorolt feladatkörök meghatározzák az osztályfőnök tevékenységét, az osztályfőnöki munka tartalmát:

- a) A gyermek személyiségének fejlesztésére, érték közvetítésre irányuló nevelőmunka;
- b) Az osztályközösség fejlesztését szolgáló feladatok,
- c) A közösségi nevelés/ osztályfőnöki órák megtartása;
- d) A kapcsolattartás különböző formáiban végzett teendők,
- e) Gyermekvédelmi feladatok ellátása.

a) A gyermek személyiségének fejlesztése

A gyermeki személyiség fejlesztéséhez a gyermek megismerésén keresztül vezet az út. A gyermeki személyiség megismeréséhez változatos pedagógiai, pszichológiai módszerek állnak rendelkezésére, melyek megismerése elengedhetetlen a fejlesztéshez. Fontos az információgyűjtés, melyeknek egy része objektív, tehát megfigyelhető, ilyen pl. a gyermek:

- családi helyzete
- egészségi állapota
- teljesítménye, eredményei(önállósága, feladattudata, motiváltsága, kreativitása, figyelme)
- szociális képességei, társas közösségi kapcsolatai
- konfliktusai és azok kezelési képessége

Az információk másik része szubjektív, nehezen feltárható, ilyen pl. a tanuló:

- értékeinek tartalma, érettségének foka
- erkölcsi tudata, morális gondolkodása, jellege
- igény szintje, önértékelésének realitása
- ízlésvilága.

Információ-forrás lehet:

- a család
- a pedagógusok
- a tevékenység közbeni megfigyelések
- a négy szemközti beszélgetések
- a társak körében történt beszélgetések
- az írásos dokumentumok

Az osztályközösség fejlesztésére irányuló osztályfőnöki munka

Az osztályfőnök munkája kiterjed:

- az osztályközösség megismerésére, struktúrájának feltérképezésére,

- az osztályközösség életének megszervezésére, az együttműködés biztosítására, a szabályrendszerre, az osztályon belüli differenciálódás helyes kezelésére,
- a távlatok, a saját célok megfogalmazására, az önkormányzó képességek fejlesztésére,
- a hagyományok ápolására, az új hagyományok kialakítására,
- a „mi” tudat erősítésére.

b) A közösségi nevelés/osztályfőnöki órák/beszélgetések megtartása

A közösségi nevelés/osztályfőnöki órák funkciója:

- a tanulók segítése: önismeretük fejlesztésében, személyiségük stabilitásában, az életpályájukra való felkészítésben, az önnevelés iránti igényük felkeltésében.
- szociális képességeik fejlesztése (saját megélt élményeikre alapozva)
- szerepvállalás: - iskolában és iskolán kívül szerzett élmények feldolgozásában,
  - az ellentmondásos valóságban történő eligazodás segítésében,
  - a felelős állampolgárrá nevelésben.

A közösségi nevelés/osztályfőnöki tanmenet összeállításánál időt kell biztosítani:

- az osztály aktuális problémáinak megbeszélésére,
- a gyerekeket érdeklő és érintő kérdések megvitatására,
- a havi magatartás és szorgalmi jegyek értékelésére,
- az tanulmányi kirándulás szervezésére,
- az ünnepélyekre való felkészülésre,
- a pályaválasztásra,
- a fiatalok bűnözésére (életkor függően),
- a káros szenvedélyek károsító hatására (életkor függően).

A közösségi nevelés/osztályfőnöki órák módszereinek megválasztásánál figyelembe kell venni:

- a jó légkör kialakítását, a gátlások oldását,
- a beszélgetés, a vita módszerének domináns szerepét,
- a pedagógus háttérszerepének biztosítását.

c) Az osztályfőnök és a szülők kapcsolata

Az osztályfőnök kiterjedt kapcsolatrendszere közül legfontosabb a szülőkkel való hatékony kontaktus kialakítása. Mindkét fél érdeke, hogy ezek a találkozások eredményesek legyenek.

A szülőkkel való kapcsolattartás egyik legfontosabb színtere a szülői értekezlet, melyre alapos felkészülésre van szükség.

A „mi” osztályunk és a „mi” élmények elmélyítését szolgálják a tervezett vagy spontán együttlétek osztályfőnök és tanulók, osztályfőnök, tanulók és szülők körében.

Ilyen közös program lehet:

- összejövetelek a tanulók részére különböző jeles alkalommal (Mikulás délután, „osztálybulik”, séták, kerékpártúrák, tanulmányi kirándulás),
- osztálykarácsony,
- anyák napja, nőnap megünneplése,

- közös főzés - szalonnasütés a szabadban.

d) az osztályfőnök feladata a gyermekvédelmi prevencióban

- a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek személyiségének és családi hátterének felismerése, felderítése;
- a felderített veszélyeztetett gyermekkel való fokozott törődés, segítségnyújtás;
- a tanulók rendszeres iskolába járásának nyomon követése, hiányzások számontartása, mulasztások esetén az adminisztrációs teendők elvégzése.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

A kiemelt figyelmet igénylő tanulók nevelésével, oktatásával kapcsolatos pedagógiai alapelvek, célok, feladatok, azok eszközei, eljárásai

Alapelvek

Az alapelvek áthatják a nevelési rendszer és a nevelő-oktató munkafolyamat teljes egészét. Az iskolánkat meghatározó alapelvek, melyek a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésében elsődlegesek:

- A gyermekközpontúság, mely azt jelenti, hogy iskolánkban olyan légkört igyekszünk teremteni, ahol tanulóink jól érzik magukat, és ahol képességeik kibontakoztatásának optimális feltételei megvannak.
- Az esélyegyenlőség felé törekvés, melynek kapcsán figyelembe vesszük az oktatás során tanulóink egyéni képességeit, és haladásukat állandóan figyelemmel kísérjük személyiségközpontú segítségnyújtást biztosítva számukra.
- Tolerancia a gyermeki személyiségmátság elfogadásában.
- Gyermekszeretet, egymás segítése, elfogadása, tisztelete.

Célok

- A különleges bánásmódot igénylő tanulók esélyegyenlőségének biztosítása az együttnevelés megvalósításával, segítve a sikeres iskolai előrehaladásukat a közoktatásban, javítva továbbtanulási esélyeiket
- Az inkluzív nevelés térnyerése, a diszkrimináció-mentességet biztosító, a tanulási esélyeket javító oktatási gyakorlatok elterjesztése a közoktatásban a speciális feltételek megteremtésével.
- A tanulók értékelése alkalmazkodjon a társadalmi, közoktatás-politikai elvekhez, célkitűzésekhez, de egyben épüljön be a helyi oktatás-nevelés folyamatába, segítse a tanuló személyiségfejlődését.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal összefüggő pedagógiai tevékenység

- szűrés, diagnosztizálás,

- együttműködés a segítő szakemberekkel,
- együttműködés a kortárs csoportokkal,
- speciális programok meghatározása, kialakítása, pl. pályaorientáció
- számukra speciális foglalkozás szervezése.

A kiemelten tehetséges tanulókkal összefüggő pedagógiai tevékenység

A tehetség: valami iránt megmutatkozó hajlam, képesség. A tehetséges ember valamilyen tevékenységben az átlagnál magasabb teljesítményre képes.

Minden pedagógus feladata, hogy felhívja a figyelmet a tehetséges tanítványokra, hogy megfelelően lehessen gondoskodni a fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed a tanórai és a tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

a) A pedagógus feladatai a tanórán:

Minden pedagógus kötelessége, hogy nevelő-oktató tevékenysége során figyelembe vegye a tanulók egyéni képességeit, tehetségét és ehhez igazítsa a tanórai tanulás megszervezését. A tehetséges, jó képességű tanulók differenciált fejlesztése minden pedagógus feladata. A tanórákon a gyorsabban haladó, jó képességű tanulók fejlesztésének minden lehetőségét ki kell használni:

- a tananyaghoz kapcsolódó szakirodalom ajánlásával (könyvtárhasználat),
- önálló ismeretszerzés, kutatómunka elősegítésével (iskolai internet elérhetőség),
- gyűjtés, önálló felkészülés, kiselőadások tartására való lehetőség megteremtésével,
- a tanulók többlet teljesítményének megfelelő elismerésével,
- motiváló módszerek (kooperatív tanulás, vita, projektmódszer, kutató-felfedeztető módszer, játék) alkalmazásával,
- prezentációs technikák elsajátításával.

b) Tehetséggondozás címén szervezett tanórán kívüli foglalkozások:

- szaktárgyi versenyek szervezése különböző szinteken
- szakkör, vagy egyéb tanórán kívüli foglalkozások szervezése
- felkészítés iskolán kívüli versenyekre egyénileg, ill. csoportosan
- a kiugró tehetségek szakemberekhez való irányítása
- az iskolában rendelkezésre álló tanulási források használata

c) Egyéni(1-3 tanuló számára szervezett) foglalkozások:

Tehetséggondozás céljából, a tanulók számára a tanító, szaktanár *tehetséggondozó* foglalkozást szervezhet osztályonként 1-3 tanuló részére, amelyet tanórán kívül, a délelőtti tanításhoz kapcsolódóan tart meg.

d) Kiscsoportos foglalkozások

Elsősorban idegen nyelv és informatika tantárgyból lehetőség szerint kiscsoportos képzést indítunk.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

Az Újkígyósi Széchenyi István Általános Iskola integráló intézményként több éve biztosítja a különböző tanulásban jelentkező problémákkal küzdő tanulók nevelését-oktatását. A gyermeklétszám közel 10%-a pszichés funkciójában sérült, sajátos nevelési igényű tanuló, köztük néhány tanulásban akadályozott gyermek. Az összlétszám több mint 10 %-a beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarban szenvedő kisgyermek.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- az iskolai tanulóhoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei

Általános elvek

A Nemzeti alaptanterv és a választott kerettanterv alkalmazás a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásában

A Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a tanulási területeken megfogalmazott célok, feladatok – a sajátos nevelési igényű tanulóakra is érvényesek. A sajátos nevelési igényű tanulókat nevelő-oktató iskolák pedagógiai programjuk, helyi tantervük elkészítésénél figyelembe veszik:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: köznevelési törvény), a Nat és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait,
- a kollégiumi nevelés országos alapprogramját,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- a szülők elvárásait és

- az általuk nevelt-oktatott tanulók sajátosságait.

Az Irányelv célja

Az Irányelvben foglaltak célja, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók esetében a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekeknél. Az Irányelv annak biztosítását szolgálja, hogy:

- a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést;
- az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez;
- a tanulást megalapozó pszichikus funkciók, képességek, készségek kialakítása, fejlesztése kiemelt szerepet kapjon a teljes alapfokú oktatás szintjén, de különösen az általános iskola alsó tagozatán, illetve ha szükséges, a fejlesztés az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is visszanyúljon;
- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az intézmények pedagógiai programjainak tartalmi elemeivé,
- a tanulókat a nevelés-oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

A sajátos nevelési igényű tanulók egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs ellátása

A tanulók között fennálló – egyéni adottságokból és igényekből adódó – különbségeket az iskolák a pedagógiai programok és helyi tantervek kialakításakor veszik figyelembe.

A rehabilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésben-oktatásában részt vevő nevelési-oktatási intézmények egész nevelési-oktatási rendszerét – az általános elveken túl – átfogó, hosszú távú rehabilitációs, rehabilitációs célok és feladatok határozzák meg, melyeket az intézmény dokumentumai tartalmaznak.
- A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan szakmaközi együttműködésben kialakított és szervezett nyitott tanulási-tanítási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók vagy tanulócsoportok igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teheti szükségessé.
- A sajátos nevelési igényű, ugyanakkor kiemelt tehetségű tanulók ellátása esetén a rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység mellett kell megjelenniük a tehetséggondozás feladatainak.

A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket meg kell jeleníteni:

- az intézmény pedagógiai programjában,
- a helyi tantervben,
- a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanulási-tanítási programban (pl. tanmenet, óraterv),
- az egyéni fejlesztési tervben.

A sajátos nevelési igény típusának megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktor kompetenciája:

1. a programok, programcsomagok tervezése, összeállítása;
2. a rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés, osztálytermen belüli megsegítés;
3. közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében, kivitelezésében, ezt követően a konzultációban, az osztálytermi környezet adaptációjában;
4. a tanuló fejlődésének nyomon követése, értékelése, illetve az ebben való közreműködés a többségi pedagógusokkal együtt.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára

A nevelés- oktatás, fejlesztés kötelezően biztosítandó pedagógiai feltételeit a köznevelési törvény foglalja össze. A köznevelési törvény a sajátos nevelési igényű tanulókhöz igazodva az általánosan kötelező feltételeket több területen módosítja, illetve kiegészíti olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani és hozzáférhetővé kell tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára.

A többségi intézményekben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk). Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, önmagukhoz mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus, konduktor

- a) segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- b) javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- c) figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- d) együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- e) támogatást nyújt a többségi pedagógus számára a differenciáláshoz a tantervi követelmények szintjén, a következőknek megfelelően: nincs érdemi változtatás a tantervben, elvárt tudásban, hanem több idő, személyi támogatás (többségi pedagógustól, gyógypedagógustól, asszisztentstől), eszközhasználat, differenciált tananyag-feldolgozás révén jut el a gyermek a tantervi célig.

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai nevelésének-oktatásának irányelvei

Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanuló

Az egyéb pszichés fejlődési zavar a Köznevelési törvény által használt gyűjtőfogalom, a sajátos nevelési igényre (SNI) való jogosultság egyik kategóriája. Ebbe a kategóriába

tartoznak a súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő tanulók, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Az egyéb pszichés fejlődési zavart a pedagógiai szakszolgálat minősíti szakértői bizottsági tevékenysége során, a sajátos nevelési igény megállapítása céljából, a diagnosztikus protokollra épülő komplex állapotfelmérés alapján.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatásának alapelvei

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó tanuló iskolai alulteljesítés esetén folyamatos gyógypedagógiai megsegítést igényel, ami komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások formájában, a többségi pedagógus bevonásával, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében végezhető. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, gyógypedagógiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció és rehabilitáció a tanulási- vagy figyelem- és magatartásszabályozási zavar jellegétől, súlyosságától, a társuló zavarok meglététől, a háttérben lévő sajátos képességmintázat fejlődési lehetőségeitől, mértékétől, dinamikájától függ. Fejlesztésük az egyéni szükségletek figyelembevételével a szülővel és a tanulóval, valamint a pedagógusokkal történő megbeszélést követően történhet.

A tanulás-tanítás folyamatában kiemelt figyelmet követel, valamint a tanulószervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a tanulási zavarral küzdő, ugyanakkor bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, ami a pályaaorientáció folyamatára is hatással van.

A tanulók fejlesztésében törekedni kell

- a tudatos, tervszerű, egyénre szabott fejlesztési terv kialakítására;
- a komplex megközelítésre és módszerválasztásra;
- a fejlődési dinamika nyomon követésére.

További fontos tényező a tanulók támogatásában a szülők bevonódásának elősegítése, a partnerségi viszony kialakítása és a pedagógusok (tanórán a pedagógiai asszisztens), a (külső, belső) segítő szakemberek munkájának összehangolása, együttműködése.

Kiemelt feladatok a nevelés-oktatás során

Az iskolai nevelés-oktatás során kiemelt feladat a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása, vagyis a tananyag-feldolgozásnál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését, az esetleges adaptálás lehetőségeit, tekintetbe véve azon tananyagrészeket, amelyek egyéni vagy kiscsoportos korrepetálással, fokozatos felzárkóztatással, kompetenciafejlesztéssel és az így irányított otthoni gyakorlással az osztályfoknak megfelelő ismeretszerzés és -alkalmazás a tanulónál eredményesnek bizonyul.

A Nat alkalmazása az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók nevelés-oktatása során

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók nevelés-oktatása során a Nat-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges, a Nat-

ban leírt fejlesztési feladatok az irányadók, de a kompetenciaterületek, tanulási területek és tudástartalmak (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhatnak.

A Nat kiemelt célkitűzése az aktív tanulás, az egyénre szabott tanulási utak, a tanulói sokféleség figyelembevétele. Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján SNI tanulóknál mindezen célok megvalósulását támogatja a rugalmas tanulásszervezés, a heterogén tanulócsoportok, a tanulók közötti kooperációra építő módszerek, a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet létrehozása, a differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés, a differenciáló módszerek a feladatra vonatkozó instrukciók adásában és az értékelésben, valamint szükség szerint adaptált tananyag használata.

A helyes módszertan megválasztásában fontos a tanulókat nevelő, oktató pedagógusok, a szülők és a szakszolgálatok közötti széles körű szakmai együttműködés, a tapasztalatok cseréje, a jó gyakorlatok megosztása (kölsönös együttműködés, partneri, bizalmi kapcsolat kialakítása).

Kulcskompetenciák fejlesztése

Alapkompetenciák

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében kiemelt jelentőségű az alapkompentenciák kialakítása: az olvasáshoz, íráshoz, szövegértéshez szükséges nyelvi funkciók, mennyiségi, számfogalmi (készség szintű, elvont számolás kis számköröktől kezdve), téri-vizuális és idői viszonyokban való tájékozódáshoz, valamint a mozgáshoz kapcsolódó ismereteknek, készségeknek és attitűdöknek a rendszere. Az alapkompentenciák fejlesztése elsősorban az alapozó négy évfolyam feladata, ugyanakkor az érintett gyermekeknél a felsőbb évfolyamokon átívelve szükséges e kompetenciák stabilizálása, a lemorzsolódás, korai iskolaelhagyás csökkentése érdekében is.

A tanulás kompetenciái

Kiemelt fejlesztési terület az érintett gyermekek aktív, önrányított tanulási kompetenciájának kialakítása a tanulási területeken átívelve. Tudatosítani kell a tanulóban az erősségeit és gyengeségeit/nehézségeit, valamint hangsúlyozni szükséges, hogy az eltérő információfeldolgozási stratégia és tanulási stílus nem feltétlenül hibás, csupán a megismerés másfajta útja. A tanulóval közösen meg kell találni azt a tanulási-kognitív stílust, mely illeszkedik képességmintázatához és személyiségéhez, s mellyel hatékony, önálló tanulónvá képes válni. A pedagógus a reális tanulási célok kitűzésében, a tanulási preferenciák megtalálásában támogathatja őt. Lépésekre bontott, idői ütemezést is tartalmazó, elérhető tanulási tervek összeállítása szükséges. Lényeges elem a kíváncsiság, önreflexió és önellenőrzés iránti igény felkeltése és fenntartása, valamint annak a megerősítése, hogy a tanulás természetes velejárója a hibázás, s ezt kellő belátással, türelemmel és problémaérzékenységgel erőforrássá lehet tenni. Lényeges továbbá a saját tanulásért érzett felelősségvállalás kialakítása, a kitartás erősítése és az érintett gyermekek kimozdítása a tanult tehetetlenségből, azáltal, hogy megélik saját kompetenciájukat és kontrolljukat a tanulási tevékenységük felett.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

A tanulás-tanítás során ki kell aknázni a kommunikációs helyzetekben meglévő fejlesztési lehetőségeket a kommunikációs kompetenciák gyakorlására, a metakognitív viselkedési stratégiák kialakítására, például kooperatív technikák, projektmunkák alkalmazásával.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák kiváló lehetőséget kínálnak az érintett tanulók hatékony információszerzésére, a kompenzációs utak megtalálására. A szövegszerkesztő, a bemutatókészítő, az adatkezelő, az adatfeldolgozó, a grafikus, hang-, videoszerkesztők hatékonyan használhatók fel a tananyag adaptálására, ezáltal a nehézségek leküzdésére, valamint tehetséggondozásra. Az érintett gyermekek sérülékenysége miatt különösen fontos, hogy tisztában legyenek a digitális technológiák alkalmazásának jogi és etikai alapelveivel, megtanulják, hogyan lehet megvédeni a magánszférát, a személyes adatokat és a digitális identitást.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A tudomány és technológia iránti érdeklődés, nyitottság felkeltése azért lényeges, mert az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók negatív énképük, önértékelésük miatt gyakran elveszítik az intellektuális nyitottságukat, különösen a kognitív kihívással telített helyzetekben.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

Az egyéb pszichés fejlődési zavarban érintett gyermekek gyakran nehezen boldogulnak családi és intézményi kapcsolataikban, nehezítettek lehetnek a felnőttekkel és kortársakkal való társas interakciók. A kortársközösség a tanulási, viselkedésszervezési problémáik miatt kevésbé elfogadó lehet velük szemben, ezért mindenképpen támogatni szükséges a kapcsolati háló kiépítését, fenntartását.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az esztétikai átélés élménye és a művészi önkifejezés lehetősége az érintett tanulók rezilienciáját (a nehézségekhez való rugalmas és adaptív alkalmazkodáshoz szükséges készségek) és rekreációját egyaránt támogatja. Így a kreatív tevékenységekbe történő aktív bekapcsolódás lehetősége elengedhetetlen eszköz a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében hangsúlyos szerepe van az iskolák pályaorientációs tevékenységének, hogy a tanulók és szüleik megismerjék a továbbtanulási, szakmatanulási opciókat, a felvételi rendszerben adható többléptékes, méltányossági lehetőségeket. Kellő figyelmet kell fordítani a sikerorientáltságra, az innovációs készség kialakítására.

Állapotmegismerés – szakértői vélemény

Az állapotmegismerés fogalom gyógypedagógiai pszichodiagnosztikai tevékenységre utal. Átfogó – bio-pszicho-szociális – szemléletet képvisel, melynek keretében korszerű tesztekkel és vizsgáló eljárásokkal történik meg a keresztmetszeti kép és az élettörténet feltérképezése, a diagnózis megállapítása és a támogatási, fejlesztési terv elkészítését megalapozó javaslat kialakítása. A specifikus tanulási zavar, valamint a figyelem- és

magatartásszabályozás zavarának megállapítása sokrétű, differenciáldiagnosztikai irányultságú állapotfeltárást igényel, melynek során a komorbiditások/társuló zavarok, fogyatékoságok megállapítását is szem előtt kell tartani. Az ADHD és a magatartásszabályozás zavarai alá tartozó diagnózisok megállapítása pszichiátriai szakorvosi kompetencia, melyet a szakértői vizsgálat felhasznál az SNI státusz megállapításához vagy kizárásához. A szakértői vélemények akkor tudnak valódi segítséget, támpontot nyújtani a pedagógusoknak, ha elkészítésük és értelmezésük valódi teammunkán alapul.

Habilitáció/rehabilitáció

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság, illetve a Nevelési Tanácsadó szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Figyelembe véve a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók számára szükséges esélyegyenlőséget biztosító feltételeket:

- az osztálylétszámok kialakításánál a szakértői bizottság iránymutatását minden esetben figyelembe vesszük,
- a tanulót egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből mentesítjük az értékelés és minősítés alól,
- biztosítjuk számukra a hosszabb felkészülési időt,
- szükség esetén az írásbeli számonkérést szóbeli számonkéréssel vagy szóbeli számonkérést írásbeli számonkéréssel váltjuk fel.

A nevelési tanácsadó valamint a szakértői bizottság szakmai határozatainak alapján az intézményvezető mentesíti a tanulókat egyes tantárgyak, vagy tantárgyrészek esetében az értékelés, vagy a gyakorlati részek követelményeinek teljesítése alól.

Határozatát írásban közli a szülővel és az osztályfőnökkel (szaktanárral). A határozat felülvizsgálata évente, illetve a kontrollvizsgálatok függvényében történik.

A gyógypedagógus feladatai:

- a tanulókkal való foglalkozás egyéni fejlesztési terv alapján,
- konzultálás, közös tervezés a pedagógusokkal,
- folyamatosan nyomon követni a gyermek fejlődését, tanulmányi előmenetelét,
- kapcsolattartás a szülőkkel,
- kapcsolattartás a Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottságával és Békéscsabai Tagintézményével.

Speciális feladatok az SNI és a BTM kategóriába tartozó tanulók tekintetében

- A tanulók részképesség zavaraiból adódó hiányosságok kompenzálása. Felzárkóztató programok alkalmazása.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelésével járó kihívások megoldása.
- A szociális feladatok pontos feltérképezése, lebontása.
- A gyermekek személyiségének elfogadása, megsegítése.
- Olyan környezet megteremtése, ahol a családi háttérrel kompenzálva tudjuk oldani a szorongást és a tanulót képessé tesszük a tananyag elsajátítására.

A feladatok sikeres elvégzésének feltétele, ha belátjuk: a sérült ember is egyedi, megismételhetetlen.

- Elsősorban ember, s csak aztán sérült, más.
- Egy közös világunk van – ha csak óvjuk őket, kizárjuk őket ebből a közös világból.
- Meg tudják mondani, mire van szükségük, csak figyeljünk oda.
- Nem helyettük kell cselekednünk, csak a szükséges feltételeket kell megteremtünk.

A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermekek együttnevelési programja

Az Újkígyósi Széchenyi István Általános Iskola integráló intézményként több mint 1 évtizede biztosítja a sajátos nevelési igényű tanulók (később kiegészülve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók) nevelését-oktatását. Az iskola célja, hogy eltérő fejlődésű tanulóinak oktatása, nevelése is alkalmazkodjon a társadalmi, közoktatás-politikai elvekhez, célkitűzésekhez, de egyben épüljön be a helyi oktatás-nevelés folyamatába és támogassa a tanulók személyiségfejlődését.

Célkitűzések

- A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók esélyegyenlőségének biztosítása az együttnevelés megvalósításával, segítve a sikeres iskolai előrehaladásukat a közoktatásban, javítva továbbtanulási esélyeiket
- Az inkluzív nevelés térnyerése, a diszkrimináció-mentességet biztosító, a tanulási esélyeket javító oktatási gyakorlatok elterjesztése a közoktatásban a speciális feltételek megteremtésével

- A kompetenciafejlesztés beépülése a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók pedagógiai rendszerébe

Együttnevelési program

Iskolánk célja, a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók inkluzív nevelésének megvalósítása annak a szakmai háttérnek a kialakításával, amely a sérült emberek jogérvényesítését és az ennek megfelelő célok megvalósítását lehetővé teszi.

Támogatjuk a sokoldalú intézményi együttműködések megvalósítását a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók együttnevelésére. Fontos, hogy ennek keretében olyan komplex szolgáltatások jelenjenek meg, amelyek az integrációs folyamat valamennyi résztvevőjének képesek támogatást nyújtani.

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók a szakértői véleményben meghatározott módon, a törvényi szabályozás figyelembe vételével részesülnek részképességeket javító fejlesztő pedagógiai ellátásban.

Ez kiscsoportos formában történik.

A tanórákon a sajátos nevelést igénylő és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyerekeket differenciáltan foglalkoztatják pedagógusaink. Az egyéni fejlesztési tervhez kapcsolódó egyéni haladási tempót biztosítunk. Ezeknek a gyerekeknek az értékelését a pedagógus, a gyógypedagógus véleményét figyelembe véve végzi.

A gyermekek fejlesztésében két fő terápiát alkalmazunk, melyek részletesen kidolgozva szerepelnek programunkban:

- **Meixner Ildikó – féle diszlexia prevenció és reedukáció módszere**
  - **Dinamikus szenzoros integrációs mozgásterápia**
- Kiegészítő módszerként használt fejlesztő terápiák a gyógypedagógiai munkában:
- **Dr. Gósy Mária Beszédeszlelés, beszédmegértés terápia**
  - **A részképességek terápiája Brigitte Sindelar által kidolgozott tréningprogram**
  - **Dr. Torda Ágnes: A figyelem fejlesztése**
  - **Fejér Zsolt: „Csoszogó” – síkbeli tájékozódást fejlesztő módszer**
  - **Kineziológia gyermekeknek a tanulási zavarok legyőzésében tréningprogram**
  - **Besztercei Enikő: Szókincsbővítésen, szóbeli kifejezőkészség fejlesztésen alapuló terápia diszlexiás gyermekeknek**
  - **Tárnok Gitta: Olvasást, írást, szövegértést fejlesztő program**
  - **Tanuljunk együtt diszkalkulia terápiához használható matematika fejlesztő módszer**

MEIXNER - FÉLE DISZLEXIA PREVENCIÓ és REEDUKÁCIÓ TERÁPIA

A diszlexia a tanulási zavarok fogalmkörébe tartozó intelligenciaszinttől független olvasási és helyesírási gyengeséget jelent.

Átlagosan intelligens gyermekek veleszületett vagy korai gyermekkorban szerzett képtelensége arra, hogy az olvasást és írást a szokott módon elsajátítsák.

A diszlexiás gyermekek megsegítése az általános iskola alsó és felső tagozatában is működik.

A diszlexiás gyermekek terápiája minden esetben szoros team-munkában történik, ahol a gyógypedagóguson kívül más szakemberek is fontos szerepet kapnak. Segítségükkel a diszlexia reedukációs terápia mellett kiegészítő terápiák is végezhetők, pl. SZIT terápia, logopédiai terápia, grafomotoros fejlesztés, szükség esetén pszichoterápia.

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási vagy magatartási nehézséggel küzdő gyermekek jelentős hányada küzd diszlexiával, diszgráfiával.

Többségük szakértői véleményében kijelölt terápiaként szerepel a Meixner-féle diszlexia prevenció - reedukáció módszere.

Az elsősöknél Meixner - féle diszlexia (diszgráfia, diszkalkúlia) prevenciót alkalmazunk, a nagyoknál pedig diszlexia (diszgráfia, diszkalkúlia) reedukációt.

DYSLEXIA

Napjaink robbanásszerű információáradata megköveteli a folyamatos ismeretszerzést, melynek alapja ma is az olvasás.

Azonban vannak olyan gyermekek, felnőttek, akiknek – normál értelmi képességeik ellenére is – ez a tevékenység nehezen, csak sok vesződés árán sikerül. Őket nevezük dyslexiásoknak.

Számukra nemcsak, hogy nem nyújt örömet, kikapcsolódást, élményforrást az olvasás, hanem a mindennapos tevékenységükben, életvitelükben is gyakran korlátozza őket.

Meixner Ildikó definíciója szerint, a dyslexia viszonyfogalom: diszharmónia a gyermekekkel szembeni jogos elvárások (például a gyermek adottságai, az olvasás –írás tanítására szánt idő és a gyakorlás mennyisége), valamint az eredmény között.

A DYSLEXIA TÜNETEI

A dyslexia tünetei 4 fő területen lépnek fel

1. az olvasás-írás területén fellépő tünetek
2. a beszédben megjelenő tünetek
3. magatartás tünetei
4. egyéb tünetek

1. Az olvasás-írás területén fellépő tünetek

- a, az olvasástechnika hibái
- b, az olvasás tempójának hibája
- c, a szövegértés zavara

1.a Az olvasástechnika hibái

- betűtévesztések
- betűkihagyások, -betoldások
- szótagkihagyások, -betoldások
- reverziók
- rossz kombinációk
- elővételezés
- perszeveráció
  - szóroncs
- ismételtetések
- a betűk összeolvasásának súlyos megkéseése kezdő olvasóknál
  - a szó olvasásának megtagadása

1.b Az olvasás tempójának zavara

- lelassult pszichomotorikum
- rossz olvasástechnika

1.c A szövegértés zavara

A szövegértési zavar az, amely az iskolai mindennapokat, a leckétanulást megnehezíti.

Harmadik osztályos kortól fogva az iskola már eszközszintű olvasási készséget vár el a gyermektől. Ez egyfelől azt jelenti, hogy az ismeretek egy részét olvasás révén kell birtokba vennie a gyermeknek, másfelől pedig azt, hogy a számonkéréseknél írásbankapott feladatokkal kell megbirkóznia. Erre a dyslexiás kisgyermek nem képes, így gyenge szövegértése miatt nemcsak a magyar tantárgyban teljesít alul, hanem az összetöbbitben is.

2. A beszédben megjelenő tünetek

- megkésett a beszédfejlődésük
- makacs beszédhibákkal küszködnek
- ügyetlenek a beszédszervi mozgásai
- nehezen utánoznak szokatlan nyelvmozdulatokat
- gyakran jellemzőjük a szűk aktív szókinés
- szókinésük lassan bővül, gyakran vannak szótalálási nehézségeik
- mondataik gyakran rövidebbek és grammatikailag helytelenül szerkesztettek
- gyenge a verbális emlékezetük (ezért nehezen tanulnak verseket, kötött szöveget)
- rossz a nyelvi elemzőképességük, nehezen tagolnak szavakat hangokra, mondatokat
  - szavakra, szavakat szótagokra

3. Tünetek a magatartásban

- Az elsődleges magatartászavar oka az idegrendszeri sérülés, mely rendszerint már a

születéskor fennáll.

- A másodlagos magatartászavar oka az iskolai kudarcélmény. Először az olvasászavarmutatkozik meg, majd az 1. osztály vége felé jelentkeznek a magatartásbeli tünetek.

- védekezési, kitérés mechanizmusok
- agresszivitás (veszekedés, irigység)
- kompenzáció
- félelemmel teli visszahúzódás

4. Egyéb tünetek

- az idői és téri tájékozódás gyengesége
- dominancia zavarok
- iránytévesztések
  - nagy-és finommozgások gyengesége
- vizuális emlékezet gyengesége
- szeriális emlékezet gyengesége
- a ritmuskészség gyengesége

DYSGRAPHIA

Három tünetcsoportban jelentkezik:

1. Írómozgásokban való eltérés

- Egyenetlen mozgás kivitelezés jellemzi, ami az írás lendületében, folyamatában, kiterjedésében mutatkozik meg.

2. Külalakban mutatkozó eltérés

- ránézésre csúnya, olvashatatlan
- a sorkövetése teljességgel elégtelen
- a betűnagyságok állandóan változnak
- szabálytalan betűformák
- gyakori az átírás, áthúzás, satírozás
- kötések nélkül írnak, később áttérnek egy sajátos írásformára, ami már nem írott, de

még nem nyomtatott

3. Az írás tartalmi hibái

Megegyeznek a dyslexiásoknál megjelenő tünetekkel.

DYSCALCULIA

- számfogalom minden életkorban nagyon gyenge, illetve nincs
- a számlálás ritmusa egyenetlen, kihagyja, felcseréli a számokat
- számlálás közben irányt változtat, lassú tempóban halad
- több-kevesebb fogalmát hibásan, vagy egyáltalán nem értelmezi
- páros – páratlan fogalmát helytelenül differenciálja

- számjegyeket hibásan írja, felcseréli
- alapműveletek értelmezése, lejegyzése, elvégzése, az osztályfokának megfelelő számkörben nehezített
- helyiértékeket nem értelmez
- a szöveges feladatok megoldása nehezített
- a sorozatok alkotásának képessége nem alakul ki
- számemlékezete (3,4 jegyű számok esetében) nem működik
- időbeli tájékozódása alacsony szinten mozog
- térben, síkban irányok szerint nehezen tájékozódik
- viszonyításokat, következtetéseket, állításokat nem tud önállóan elvégezni.

MOZGÁSFEJLESZTÉS - SZIT TERÁPIA

A tanulási nehézségek kialakulásáért az esetek 70%-ában az idegrendszer hibás szerveződése a felelős.

Az idegrendszer fejlesztése legkönnyebben a mozgás segítségével végezhető. A mozgás összehangolja az idegrendszert, megteremti az agyban a szükséges kapcsolatokat, ezáltal a tanuláshoz szükséges képességeket fejleszti.

E gondolatok alapján kijelenthető, hogy minden sajátos tanulási problémával küzdő gyermek fejlesztése valamilyen mozgásterápiára kellene, hogy épüljön.

Szenzoros Integrációs Terápia (SZIT)

A szenzoros integrációs terápia alkalmazása segít a gyermeknek:

- • mozgásos koordinációs zavarhoz kapcsolódó tanulási zavar
- • diszlexia, diszgráfia, diszkalkúlia
- • hiperaktivitás, mint magatartászavar
- • figyelmetlenség
- • impulzivitás
- • túlmozgékonyosság
- • megkésett beszédfejlődés
- • mozgástervezés zavara
- • testhelyzet megállapításának zavara
- • megfelelő irány megállapításának zavara
- • autizmus
- • Asperger-szindróma esetén.

Az érzékek összerendezésének (szenzoros integráció) zavara, képtelensége az idegrendszer éretlenségének következménye. A dinamikus szenzoros integrációs terápia elsősorban a legősibb érzékek, a tapintás (taktilitás), a mélyérzékelés, önérzékelés (propriocepció) és az egyensúlyérzék (vesztibuláris rendszer) ingerlésén keresztül juttatja el a gyermeket egy magasabb idegrendszeri integrációs szintre.

A szenzoros integrációs terápia olyan módszer, amely a benne résztvevő gyermekeknek izgalmas játéklehetőséget nyújt, melyek segítségével éretlen, illetve bizonyos területeken nem kellően differenciált működésű idegrendszerüket, saját aktív részvételükkel, önszántukból, egyéni utakat bejárva fejleszthetik.

A TERÁPIA CÉLJA

- a vesztibuláris, taktilis és proprioceptív rendszer működésének rendezése
- nagymozgások fejlesztése, pontosítása, tempójának, ritmusának, irányának egyre tudatosabb kontrollja, finommotorika fejlesztése
- testséma, testtudat erősítése
- szem – kéz koordinációjának fejlesztése, tér-, irány-, formaérzékelés fejlesztése
- szociális viselkedés, önbizalom, csoportba történő beilleszkedés kialakulásának segítése
- figyelem, szabálytudat, önfegyelem kialakulásának támogatása
- megkésett járás, beszéd, szobatisztaság, dominanciák esetén, ezek kialakulásának segítése

FEJLESZTÉSI TERÜLETEK TAKTILIS, TAPINTÁSOS RENDSZER

- Hideg-meleg érzékeltetése
- Különböző anyagok tapintása
- Bekötött szemmel kicsi és nagy, gömbölyű és szögletes, sima és érdes tárgyak válogatása
- Gyurmázás: gömbölyítés, nyújtás, lapítás, formázás
- Különféle formák, tárgyak felismerése tapintás alapján
- Recés anyagból kivágott formák felismerése csukott szemmel
- Bekötött szemmel végzett nagymozgások
- Mit rajzoltam (írtam) a hátadra?
- Mit rajzoltam a tenyeredbe?
- Párosítás tapintással

VESZTIBULÁRIS RENDSZER

- Hintáztatás
- Ringatás
- Dülöngélés, hajlás
- Ugrálás
- Csúszdázás
- Forgatás, pörgetés
- Sétálás, járás
- Futások
- Összetettebb utánzó játékok, átmozgatók
- Labdajátékok

PROPRIOCEPTÍV RENDSZER

- nyomás, húzás gyakorlása az izmokra, inakra, ízületekre
- húzó, toló, nyomó gyakorlatok saját testünk erejével és eszközök felhasználásával
- szűkebb, tágabb terek érzékelése
- „távolabb” és „közelebb” érzékelése
- odafigyelés saját testünkre, testrészeink érzékelése, „beleérezés” testrészeinkbe

DIFER (Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer)

Iskolánk 2010 (a mérés bevezetése) óta vesz részt a DIFER vizsgálati módszer alkalmazásában.

Az iskolánkba érkező elsős gyermekek esetében még szeptemberben iskolakezdési szűrővizsgálatként alkalmazzuk a tesztet. Majd ezen eredmények kontrollálásaként tanév végén az 1. és 2. osztályos gyermekeket a DIFER tesztrendszer úgynevezett hosszú változatával, a 3. osztályos tanulókat pedig a rövid változattal mérjük. A 3. osztályos gyermekek számára ekkor fejeződik be a vizsgálat és az évenkénti eredmények kiértékelése pontosan mutatja a fejlődésüket.

Az utóbbi évtizedek kutatásai bizonyítják, hogy léteznek olyan alapkészségek, melyek a személyiség fejlődésében kulcsfontosságúak. Ezek optimális működésének hiánya, vagy a nem kellő mértékű begyakorlódása gátját képezi a további fejlődésnek.

A DIFER (Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer) a személyiség fejlesztését szolgáló elemi alapkészségek közül hetet térképez fel, melyek a következők:

1. Írásmozgás koordináció készsége (az írástanítás feltétele)
2. Beszédhanghallás készsége (az olvasás tanítás feltétele)
3. Reláció szókincs (a szóbeli kommunikáció elemi feltétele)
4. Elemi számolás (az értelmi fejlődés feltétele)
5. Tapasztalati következtetés (az értelmi fejlődés feltétele)
6. Tapasztalati összefüggés-megértés (az értelmi fejlődés feltétele)
7. Szocialitás (szociális készségek, amelyek az iskolai létezés és fejlődéshez nélkülözhetetlenek)

A hét teszt négyféle értékelést tesz lehetővé:

1. **Az elemenkénti analitikus diagnózis:** A teszt valamennyi feladatelemét felmérjük. A gyermek válasza alapján (helyes vagy nem) eldönthető, hogy működik vagy sem az adott feladatelem. Így feltérképezhető az is, hogy a készség mely elemei működnek már, illetve mely elemek fejlesztésére van szükség.
2. **Az összetevőnkénti analitikus diagnózis:** A feladatelemek jó megoldásait összeszámolva kiszámítható a készség összetevőjének fejlettsége a gyermekre vonatkozóan.
3. **A tesztenkénti globális diagnózis:** A jó megoldásokkal elért pontszám százalékban kifejezett értékét jelenti. A százalék adatok segítségével a képesség öt fejlettségi szintje határozható meg. Ezek: előkészítő, kezdő, haladó, befejező és optimális szint. Ennek segítségével meghatározhatók a fejlesztés feladatai, amelyek a különböző szinteken eltérőek.
4. **DIFER-index:** a hét teszt százalékpontban kifejezett globális mutatóinak átlaga adja. Ez a mutató a gyermek általános aktuális fejlettségét, fejlődési folyamatát jellemzi.

PEDAGÓGIAI - GYÓGYPEDAGÓGIAI KÖZÖS DOKUMENTUMOK

TANMENET KIEGÉSZÍTÉS KORREKCIÓS JAVASLAT BTMN - SNI

- számonkéréskor többletidő biztosítása
- írásban kapott feladatok esetén a szövegfeldolgozáshoz, a feladatok pontosításához pedagógiai segítség biztosítása
- a tantárgyi mentesítés figyelembe vételével történő értékelés
- szóbeli számonkérés helyett írásbeli számonkérés alkalmazása
- írásbeli számonkérés helyett, szóbeli számonkérés alkalmazása
- pozitív énkép alakítása, önbizalom erősítése
- sikerélmény biztosítása
- bátorító viszonyulás alkalmazása a visszahúzóadás kezelésére
- kreativitást, önkifejezést serkentő feladatok
- szociális készségek fejlesztése
- kivárási képesség, frusztráció tolerancia kialakulásának támogatása
- motiváltság kialakítása, fejlesztése
- intenzív rövid távú figyelem fejlesztés
- intenzív emlékezet fejlesztés
- figyelem terjedelmének stabilizálása, kitartás fejlesztése
- az instrukcióértésben 3 egység fejben tartása
- látott , vagy azt kísérő hallott információ segítségével történő új tananyag elsajátítás
- iskolai tananyaghoz vázlatkészítés megtanítása, begyakorlás után önálló vázlatkészítés
- lényeglátás és tanulság levonásának gyakorlása
- az önálló feladatmegoldás és az önellenőrzés módjának elsajátítása
- ok okozati összefüggések felismerésének segítése
- analógiák felismerése
- gondolkodási alpműveletek gyakorlása szemléletes feladatokkal
- padrend, táskarend, idő-, és logikai rend, sorrendiség, valamint a síkban, térben történő tájékozódás automatizáltság szintjére történő emelése
- logikai gondolkodás fejlesztése
- absztrakt gondolkodási készség fejlesztése
- szókincs és szójelentés fejlesztés
- kifejezőkészség (szóban, írásban) fejlesztése
- kommunikáció fejlesztése
- olvasási tempó gyorsítása, olvasási kedv megerősítése, megőrzése

- a szóhatárok és szótaghatárok pontosítása olvasott és írott anyagban
- a szövegfeldolgozás, értelmezés segítése, előre megadott szempontok révén
- nyelvtani és helyesírási ismeretek megszilárdítása, tanult nyelvtani szabályok bevétele
- helyesírás korrekció

ÉRTÉKELŐLAP

.....tantárgyból
**A TANTÁRGYI ÉRTÉKELÉS ÉS MINŐSÍTÉS ALÓLI FELMENTÉSBEN
 RÉSZESÜLŐTANULÓ TELJESÍTMÉNYÉNEK SZÖVEGES
 MINŐSÍTÉSÉHEZ**

AZ ISKOLA NEVE: Újkígyósi Széchenyi István Általános Iskola

A TANULÓ NEVE: .....

OSZTÁLYA: .....

MAGATARTÁS:

Az iskola házirendjében előírtakat

- ismeri, maradéktalanul betartja - nem minden esetben tartja be, figyelmeztetni kell a betartására - gyakran vét az iskola házirendjének betartásában – a házirend előírásait sorozatosan megsérti

Tanórai és tanórán kívüli magatartása:

- kifogástalan, példamutató - rendesen viselkedik - többször fegyelmezetlenül viselkedik, figyelmeztetni kell a helyes magatartásra - magatartása fegyelmezetlen, rendetlen, zavarja az óra menetét

A szünetekben magatartása:

- kifogástalan, példamutató - nem kell rászólni - esetenként figyelmeztetni kell - gyakran figyelmeztetni kell - nem fogad szót, társaival nem egyezik

Felnőttekhez, társaikhoz való viszonya:

– tisztelettudó, társaival, a nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik - az alapvető illemszabályokat (pl.: köszönés, kérés, megköszönés stb.) ismeri és alkalmazza - előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva - társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik

Figyelmeztetések, megrovások:

- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása - írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása van - több írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása van - több alkalommal igazolatlanul mulasztott

SZORGALOM:

Szorgalma képességeihez mérten:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt - képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt - tanulmányi eredménye elmarad képességeitől - képességeihez mérten nagyon keveset tesz azért, hogy jobb eredményeket érjen el

Tanórai feladatokhoz való hozzáállás:

- tanulmányi feladatait az adott tantárgyból rendszeresen elvégzi, a tanórán aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi - rendszeresen, megbízhatóan dolgozik, a tanórákon többnyire aktív - tanulmányi eredménye elmarad képességeitől, tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti - képességeihez mérten nagyon keveset tesz azért, hogy jobb eredményeket érjen el, tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM	Képességeihez mérten jól teljesít	Képességeihez mérten megfelelően teljesít	Felzárkóztatásra szorul	Teljesítménye nagyon gyenge, a minimum szintet nem éri el
Tárgyi tudás				
Nyelvtani szabályok ismerete				
Nyelvtani szabályok alkalmazása				
Helyesírási készség				
Olvasás				
Szövegformálás szóban				
Irodalmi elemzés				
Szövegértés				
Memoriter				

IDEGEN NYELV	Képességeihez mérten jól teljesít	Képességeihez mérten megfelelően teljesít	Felzárkóztatásra szorul	Teljesítménye nagyon gyenge, a minimum szintet nem éri el
Tárgyi tudás				
Beszédkésztség				
Kiejtés				
Helyesírási készség				

Olvasás				
Szövegformálás szóban				
Beszédértés				
Szókincs				
Írás, helyesírás készség				

MATEMATIKA	Képességeihez mérten jól teljesít	Képességeihez mérten megfelelően teljesít	Felzárkózásra szorul	Teljesítménye nagyon gyenge, a minimum szintet nem éri el
Számfogalom				
Alapműveletek szóban				
Alapműveletek írásban				
Szöveges feladatok				
Gondolkodási műveletek				
Logikai készség				
Mértékegységváltások				
Geometriai alapfogalmak				
Tájékozódás térben, időben				

Újkígyós, ...

..... szaktanár

ZÁRADÉKOK SNI/BTMN

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján

EGYÉNI TÖRZSLAP: Műkr. 96§

Beírjuk:

SNI

szakvéleményt kiállító szakértő bizottság neve, címe:

BMPSZSZB Békéscsaba, Kiss Ernő u. 3.

szakvélemény száma *csak a számot írjuk*

kiállítás kelte *csak a dátumot írjuk*

felülvizsgálat időpontja **Kontroll:** *dátum*

tantárgyi mentesítés:

Mentesítve ..... tantárgyból az értékelés és minősítés alól.

- *tantárgy tanulása alóli mentesítés esetén, csak ebben a dokumentumban lehet és kell a mentesítés okát is feltüntetni*

- BTMN –es gyermeknek is lehet teljes felmentése amit be kell írni ok: A Nkt. 56§ (1) bekezdés b) pontja alapján.

BIZONYÍTVÁNY: Múkr. 99§

- a bizonyítvány tartalmazza a szükséges záradékot beírjuk:

Mentesítve ..... tantárgyból az értékelés és minősítés alól.

Ezen túl NEM lehet feltüntetni sem az SNI/BTMN jogosultság tényét, sem az arra utaló egyéb adatokat (pl. eltérő tanterv szerint tanult)

(bizonyítványban a jegynél kihúzni, óraszámot beírni, mert részt vett)

OSZTÁLYNAPLÓ: Múkr. 101§

- fel kell tüntetni a tantárgy minősítése alóli mentesítést, de a mentesítés okát nem
- SNI/BTMN jogosultság tényét, erre utaló egyéb adatokat feltüntetni NEM szabad

BEÍRÁSI NAPLÓ: Múkr. 95§

Ha az iskola beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vagy sajátos nevelési igényű tanuló nevelését, oktatását is ellátja, a beírási naplóban fel kell tüntetni a szakvéleményt kiállító nevelési tanácsadói feladatot, a szakértői bizottsági feladatot ellátó intézmény, nevét, címét, a szakvélemény számát és kiállításának keltét, az elvégzett felülvizsgálatok, valamint a következő kötelező felülvizsgálat időpontját.

Egyéni munkarendben tanuló diák esetén a törzslapba, a naplóba és a bizonyítványba is ezt írjuk:

Tanulmányait a szülő kérésére, a BMPSZSZB ..... számú szakértői véleménye és a ..... sz. ig. hat. alapján egyéni munkarend szerint folytatja.
(saját záradékunk)

Ha tanulásban akadályozott és ezért nem tanul idegen nyelvet:

Mentesítve a ..... tantárgy tanulása alól.

Az SNI és BTMN kategóriába tartozó gyermekek gyógypedagógiai dokumentumai

- szakértői vélemények
  - egyéni fejlesztési tervek
  - egyéni fejlesztő naplók
  - DIFER vizsgálati eredmények
- digitalizált formában található meg.**

AZ IFJÚSÁGVÉDELMI FELADATOK ELLÁTÁSA

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat:

- a köznevelési
- a gyermekvédelmi
- a szociális ellátásokról szóló törvény
- az iskolák működését szabályozó miniszteri rendelet határozza meg.

E jogszabályok alapján a gyermek- és ifjúságvédelem intézményi szintű működéséért az iskola intézményvezetője a felelős. Munkájában az intézményvezető-helyettesek, pedagógusok, osztályfőnökök segítik.

A gyermek- és ifjúságvédelem célja

- gyermekjogok megvalósítása az iskolában
- esélyegyenlőség biztosítása valamennyi tanuló, kiemelten a hátrányokkal küzdők számára
- önálló életvitelhez szükséges kompetenciák kialakítása (pl. problémamegoldó képesség, döntési képesség, életvezetési képesség, reális énkép, reális célok...)
- szociális kompetenciák kialakítása (pl. tolerancia, értelmes kockázatvállalás, frusztráció elviselése, konfliktustűrő-, kezelő-, megoldó képesség, akaraterő, kitartás, szabályok és vágyak összehangolása...)
- prevenció

Az iskola gyermekvédelmi feladatai

1. Általános és speciális gyermekvédelmi feladatok

Általános – mindenre kiterjedő	Speciális – célcsoportra irányuló
a tankötelezettség biztosítása	feltárás (veszélyeztetettség, sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű tanulók)
egészségnevelés	foglalkozások (felzárkóztatás, fejlesztés, korrepetálás)
drogprevenció	pedagógiai szakszolgálati ellátás igénybevétele (pszichológus, logopédus)
a környezet veszélyeinek megismertetése	gyermekjóléti szolgáltatás igénybevétele
szabadidős programok szervezése	családlátogatás, kapcsolattartás (problémafeltáró jelleggel)
hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók szűrése	
tájékoztatás nyújtása	

2. Az intézményvezető feladatai a speciális (veszélyeztetett, hátrányos) helyzetű tanulókkal kapcsolatban:

- az iskola intézményvezetője gondoskodik a gyermek- és ifjúságvédelmi megbízotti tevékenységellátásáról

- írásbeli értesítés formájában gondoskodik arról, hogy a tanulók és a szülők megismerjék személyét, valamint a hozzá vezető utat
- hatósági eljárást kezdeményez – a hozzá beérkezett jelzések alapján - a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén
- kezdeményezi a gyermekvédelmi támogatás megállapítását, a hozzá beérkezett jelzések alapján
- tanulószobai ellátás biztosítása, igény szerint
- az arra jogosult tanulók esetében a különböző szolgáltatások igénybevételének támogatása
- a fogyatékkal élő vagy tartósan beteg gyermekek részére a heti 10 órában történő otthoni képzés lehetőségének biztosítása szakértői vélemény alapján

3. A pedagógusok, osztályfőnökök feladatai a gyermekvédelmi tevékenységekkel kapcsolatban

- a pedagógusok mindenben együttműködnek a gyermek- és ifjúságvédelmi megbízottal
- a pedagógus köteles eljárást kezdeményezni az iskola intézményvezetőjénél, ha veszélyeztetettséget tapasztal bármely tanulónál
- metakommunikációs jelek értelmezése a tanulók viselkedésében
- a tanulókkal foglalkozó pedagógusok/osztályfőnökök tájékoztatják a gyermek-és ifjúságvédelmi megbízottat a tanuló veszélyeztetettségét illető körülményekről
- együttműködnek a gyermek-és ifjúságvédelmi megbízottal a körülmények felderítésében és javaslatot tesznek annak megszüntetésére
- időben jelzik, ha új tanuló veszélyeztetettségének vélelme áll fenn
- kapcsolattartás a tanuló érdekében a szülőkkel, hozzátartozóval
- tanulmányi munka folyamatos figyelemmel kísérése
- a pedagógusok kötelesek gondoskodni a rábízott tanulók lelki egészségéről, erkölcsi védelméről, köteles közreműködni a veszélyeztető körülmények enyhítésében
- hiányzások figyelemmel kísérése, különös tekintettel az igazolatlan hiányzásokra
- önképzés, tájékozódás

4. Az gyermek és ifjúságvédelmi megbízott

Az iskola intézményvezetője bízza meg a gyermek- és ifjúságvédelmi megbízottat a fennálló rendelkezések figyelembevételével. Munkáját munkaköri leírással határozza meg.

Feladatai:

- az intézmény gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységének koordinálása
- tanév elején éves munkaterv készítése (pontos helyzetfeltárás, elemzés, tanulók összetétele, speciális ellátást igénylő tanulók, alapellátásban, védelemben lévő tanulók)

- kapcsolattartás a gyermekjóléti szolgálattal és a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó személyekkel, intézményekkel, hatóságokkal
- állandó kapcsolat az iskolavezetéssel, osztályfőnökökkel, pedagógusokkal
- az észlelő-jelzőrendszer aktív tagja
- a pedagógiai eszközökkel megoldható esetek megoldása a tantestület tagjaival, a gyermek- és ifjúságvédelmi eszközöket igénylő esetek továbbjelzése
- információk továbbadása szülők, tanulók, pedagógusok, iskolavezetés felé
- igazolatlan hiányzások rendjének figyelemmel kísérése
- pályázatok, továbbtanulási lehetőségek figyelemmel kísérése, tanulók tájékoztatása, hátrányos helyzetű tanulók számára
- képviselni az iskolát gyermek-és ifjúságvédelmi ügyekben
- önképzés, tájékozódás

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

a) A gyermek és ifjúságvédelmi megbízott:

Feladata különösen:

- az intézmény gyermek-, és ifjúságvédelmi tevékenységének koordinálása, különös tekintettel a tanulókat veszélyeztető tényezők felderítésére és a szenvedélybetegségek megelőzésére
- a szülők, pedagógusok tájékoztatása a témában
- kapcsolat tartása a gyermekjóléti szolgálattal
- a tanulók tájékoztatása, kérdésekre történő válaszadás

b)A pedagógus feladata:

- A pedagógus alakítson ki a szülőkkel korrekt kapcsolatot, melynek alapja a bizalom. Érezzék, hogy a pedagógus segítője, támogatója a gyermeknek, rajta keresztül a családnak.
- A pedagógus köteles eljárást kezdeményezni az iskola intézményvezetőjénél, ha tanítványáról kiderül, hogy anyagi veszélyeztetettségnek van kitéve.
- A pedagógus köteles gondoskodni a rábízott tanulók lelki egészségéről, erkölcsi védelméről, köteles közreműködni a veszélyeztető körülmények megszüntetésében.
- A pedagógus mindenben együttműködik a szülőkkel, a gyermek- és ifjúságvédelmi megbízottal.

c)Az iskola feladata:

Az iskola intézményvezetője a hozzá beérkezett jelzések alapján intézkedik, megindítja a szükséges eljárást:

- gyermekvédelmi támogatás megállapítására (szükség esetén a család részére természetbeni támogatás nyújtására) javaslatot tesz.

AZ ETIKA/HIT-ÉS ERKÖLCSTAN TANTÁRGY ÉRTÉKELÉSE ÉS MINŐSÍTÉSE

1- 8. évfolyamon az etika illetve hit-és erkölcsstan órák tartása azonos időszámban történik. Az etika tantárgy tartalmát a Nemzeti alaptanterv és a hozzá kapcsolódó kerettanterv szabályozza, a hit- és erkölcsstan tantárgy tartalmának meghatározása az azt oktató egyház joga és kötelessége, ebbe sem az iskola, sem az állam nem szól bele. A hit- és erkölcsstan választása semmiféle megkülönböztetéssel nem járhat. A bizonyítványban és egyéb tanügyi dokumentumokban pedig minden tanuló esetében az „Etika/Hit- és erkölcsstan” megnevezés szerepel. Tanév közben a tantárgyválasztáson módosítani nincsen lehetőség, a csoportokat tanév közben nem lehet átszervezni. A következő tanévre vonatkozó esetleges változtatási szándékot a szülőnek adott év május 20-ig kell írásban közölnie az intézményvezetővel. Az Etika/Hit- és erkölcsstan tantárgy értékelése intézményünk érdemjegyekkel történik.

A TANULÓK JOGAI ÉS KÖTELESSÉGEI, A DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELE

A tanulói jogokhárom jól elkülöníthető csoportja van:

- a) személyiséghez fűződő tanulói jogok
- b) közoktatási rendszerrel kapcsolatos tanulói jogok
- c) tanulmányi előmenetellel kapcsolatos jogok

A tanulói jogok és kötelezettségek a tanulóakra külön-külön állnak fenn, azokat egymással összefüggésbe hozni nem lehet. A tanulói jogok a beiratkozástól egészen a tanulói jogviszony megszűnéséig tartanak, megszakítás nélkül.

a) Személyiséghez fűződő tanulói jogok:

1. A tanuló joga, hogy részére a tanítás során a tájékoztatás és az ismeretek közlése tárgyilagosan és többoldalúan történjen.
2. (...), hogy vallási és világnézeti szempontból el nem kötelezett, semleges oktatásban részesüljön.
3. (...), hogy személyiségét és emberi méltóságát tiszteletben tartsák.
4. (...), hogy önrendelkezési jogát tiszteletben tartsák.
5. A tanulóknak joga, hogy véleményét szabadon, mások emberi méltóságának tiszteletben tartásával, elmondhassa.
6. (...), hogy gondolati-, lelkiismereti- és vallásszabadságát tiszteletben tartsák.
7. (...), hogy bármilyen szervezet, csoport, kör alapításában, munkájában részt vegyen, függetlenül tanulmányi eredményétől, magatartásától.
8. (...), hogy jogai megsértése esetén jogorvoslatért eljárást indítson.
9. (...), hogy ellene kollektív büntetést ne alkalmazzanak.
10. (...), hogy adatvédelmi szempontból biztonságban érezze magát.

b) A közoktatási rendszerhez kapcsolódó személyhez fűződő tanulói jogok:

- 1) (...), hogy az iskola falai között biztonságban és egészséges körülmények között nevelkedjen.
- 2) (...), hogy érdekét az általa megbízott személy képviselje, a jogorvoslati eljárásban a tanuló érdekét védje.
- 3) (...), hogy tanácsaival, ötleteivel szervezett formában befolyásolja az iskola működését.
- 4) (...), hogy kérdésére a megkereséstől számított 15 napon belül, ill. az illetékes testület 15 napot meghaladó első összeülését követően írásbeli érdemi választ kapjon, amelyből kiderül a válaszadó véleménye, indoka és a véleményalkalításnál figyelembe vett körülmények.
- 5) (...), hogy a jogai gyakorlásához szükséges eljárásokról előre tájékoztassák.
- 6) (...), hogy az iskola eszközeit, könyvtárát, sportlétesítményeit előzetes egyeztetés és felügyelet mellett használja.

c) Tanulmányi előmenetelével összefüggő jogok:

1. A tanulónak joga, hogy válasszon a választható foglalkozás, szakkörök, diákkörök munkájában és a folyó tanév végéig részt vegyen működésükben.
2. (...), hogy érdemjegyeit és osztályzatait ismerje.
3. (...), hogy munkája, tanulmányi előmenetele miatt ne szégyenítsék meg, továbbá fogyatékoságát, hiányosságát, felmérő dolgozatainak eredményét csak az adott osztály ismerhesse.

(Fentiek csak kiválogatott pontok a teljes törvény pontjaiból, témánknak megfelelően.)

A tanulói jogok megsértése esetén panasszal lehet fordulni az iskola intézményvezetőjéhez, diákönkormányzathoz, osztályfőnökhöz.

Jogaink csak addig tartanak, míg ezzel mások jogát meg nem sértjük!

A tanulók a DÖK útján gyakorolhatják javaslattételi, véleményezési jogukat.

A döntéshozatal mechanizmusáról a fenti szervezet Szervezeti és Működési Szabályzata ad útmutatást.

A DÖK üléséről és a napirendi pontokról az iskolarádió, az iskolaújság, a faliújság és az osztályfőnökök útján tájékoztatják az érintetteket.

A tanulónak joga, hogy részt vegyen a diákkörök munkájában, és kezdeményezze azok létrehozását, tagja legyen iskolai, művelődési, művészeti, ismeretterjesztő, sport- és más köröknek.

Joga továbbá, hogy személyesen vagy képviselői útján - jogszabályban meghatározottak szerint - részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában, a nevelési-oktatási intézmény irányításában.

A diákot érintő kérdésekben elsősorban maga a diák és szülője jogosult dönteni, az iskola csak a törvényben meghatározott kérdésekben dönthet.

KAPCSOLATTARTÁS A SZÜLŐKKEL, TANULÓKKAL, AZ ISKOLA PARTNEREIVEL

A tanuló kötelességei:

- a tanuló köteles részt venni a kötelező és választott foglalkozásokon
- köteles eleget tenni tanulmányi kötelezettségeinek (tankötelezettség teljesítése)
- köteles életkorához, fejlettségéhez, iskolai elfoglaltságához igazodva, pedagógus felügyelete mellett közreműködni saját környezete, az általa használt taneszközök rendben tartásában, a tanítási órák, rendezvények előkészítésében, rendjének fenntartásában
- köteles megtartani az iskola házirendjében leírt szabályokat
- köteles óvni saját és társai testi épségét, egészségét, ismerni a balesetek elkerülését célzó szabályokat, felismerni és jelteni a veszélyhelyzetet

A szülő kötelességei:

- a szülő kötelessége különösen, hogy gondoskodjon gyermeke testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről
- biztosítsa a törvényes előírások szerint gyermeke tankötelezettségének teljesítését
- figyelemmel kísérv a gyermek fejlődését, tanulmányi előmenetelét és megadjon minden tőle elvárható segítséget
- rendszeres kapcsolatot tartson a gyermekkel foglalkozó pedagógusokkal
- elősegítse a gyermek beilleszkedését, az iskola, a közösségi élet szabályainak megtartását
- intézkedjen gyermeke jogainak érvényesítése érdekében
- tiszteletben tartsa az iskola vezetőinek, pedagógusainak emberi méltóságát és jogait

A szülői közösség jogköre:

- az iskolai szülői szervezet (SZKT) figyelemmel kíséri a gyermeki, tanulói jogok érvényesülését, a pedagógiai munka eredményességét
- a gyermekek nagyobb csoportját illetően bármely kérdésben tájékoztatást kérhet az intézmény vezetőjétől

Az iskola együttműködése a tanulókkal:

Az iskola az intézmény belső rendszerén keresztül folyamatosan szervezi, koordinálja a tanítási-tanulási folyamatot, melyben a legszorosabban együttműködik a tanulókkal. Az együttműködés konkrét formáit tekintve építi fel az évfolyamok, osztályok, tanulócsoporthoz tartozó rendszerét, jelöli ki a tanulókkal foglalkozó pedagógusok személyét. A tanulók a házirendben meghatározottak szerint jogosultak az együttműködésre az őket nevelő pedagógusokkal minden kérdést illetően. A tanulókkal való együttműködés sajátos formája a tanóra, amelyen a pedagógus a tanulóval közös munka eredményeképpen dolgozza fel a tananyagot.

Együttműködik a pedagógus a tanulóval a tanórán kívül is, fejleszti személyiségét, bővíti ismereteit.

Az iskola együttműködése a szülőkkel:

Az iskola feladatát csak a tanuló szüleivel való eredményes együttműködés esetén tudja megvalósítani.

Ennek érdekében:

- folyamatos kapcsolatot tart a szülővel a tájékoztató füzetben és a digitális naplón keresztül
- igénybe veszi azokat a formákat és fórumokat, amelyeket az iskola működési rendjében és e program keretei között meghatározott
- igény szerint szervezi a szülők közösségeit és azokkal meghatározott kapcsolatot tart (SzKT)

A kapcsolattartás formái:

1. Az iskola által szervezett fórumok:
  - szülői értekezlet (réteg, osztály, tagozat, ill. egész iskolai keretben)
  - fogadóóra
  - családlátogatás (tapintatosan, előre egyeztetett időben)
  - SzKT értekezlet (szülők válaszmánya)
  - szülők-nevelők alkalmi találkozói
2. Nyílt napok
  - osztályok által a szülők részére szervezett nyitott nap
  - iskolai szintű nyílt napok (pl. a szüreti nap)
3. Ismeretterjesztő fórumok
  - a szülők részére meghirdetett, az SZKT, vagy az iskola vezetősége által kezdeményezett fórum, ami lehet:
    - előadás (fogalmak értelmezése)
    - vitavezetés (otthoni, iskolai pedagógiai szituációk megoldási alternatíváinak elemzése)
    - konzultáció, beszélgető kör (érdeklődő szülőkkel való találkozás, beszélgetés gyermekük nevelésének problémáiról)
4. Egyéb események
  - iskolai ünnepélyek (tanévnyitó, tanévzáró, ballagás)
  - tanulmányi kirándulások
  - különböző osztályrendezvények (megemlékezések, Mikulás, karácsony, anyák napja)
  - iskolai szervezésű egyéb rendezvények (farsangi bál, gyermeknap, Döknap)

- családi nap(ok)

5. Az együttműködés más formái

- hirdetőtábla
- hírlevél
- üzenő füzet
- ötletláda
- kérdőíves megkérdezés
- telefonos kapcsolat
- internetes, e-mailes kapcsolat

A hátrányos megkülönböztetés tilalma:

Az iskolában tilos minden hátrányos megkülönböztetés, különbségtétel, kizárás, korlátozás, vagy kedvezés, amelynek következtében sérül az egyenlő bánás elve.

A titoktartási kötelezettség:

A pedagógust és a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottat titoktartási kötelezettség terheli a tanulóval és családjával kapcsolatban minden olyan adat, tény, információ vonatkozásában, amelyet hivatása ellátásával kapcsolatban szerzett.

A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGA SZABÁLYAI

Intézményünkben a tanulmányok alatti vizsgák a következők lehetnek:

- Osztályozó vizsga
- Javítóvizsga

A tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- tanulmányait egyéni munkarend szerint végzi, ill. folytatja,
- 250 óránál többet mulasztott,
- egy adott tantárgyból a tanítási órák 30 %-ánál többet mulasztott.

A tanulónak javítóvizsgán kell számot adnia tudásáról, ha:

- a tanév végén legfeljebb 3 tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott,
- a tanuló az osztályozó vizsgáról igazolatlanul távol maradt, vagy azt nem fejezte be, ill. az előírt időpontig nem tette le,
- az osztályozó vizsgán elégtelen osztályzatot kapott.

A tanulmányok alatti vizsgák ideje:

Javítóvizsga augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban szervezhető.

Osztályozó vizsgát az iskola szeptember 1-jétől a következő év június 15-éig terjedő időszak során szervezhet.

A vizsgák követelménye, részei, az értékelés rendje:

A vizsgák követelménye a helyi tantervben az adott tanévre vonatkozó tananyag, a hozzá tartozó követelménnyel.

A vizsgák részeit és az értékelés rendjét - a helyi tanterv alapján - az alábbiak szerint határozzuk meg:

- elméleti tárgyakból van írásbeli és szóbeli vizsga is,
- készségtárgyakból, informatikából, gyakorlati vizsga van, de a vizsga szóbeli részt is tartalmaz.
- testnevelésből csak gyakorlati vizsga van.

Az írásbeli munka javítása pontozásos módon történjen, az egyes részekre kapott pontokhoz legyen hozzárendelve az elérhető maximális pontszám is.

Ha az írásbeli vizsgarész mellett a vizsgatantárgy szóbeli vizsgarészt is tartalmaz, az írásbeli maximális pontszáma - az idegen nyelvet kivéve - a teljes vizsgára kapható pontszám 60 %-ával egyezik meg. Ugyanez idegen nyelv esetében 70 %.

Ha a gyakorlati vizsgarész mellett a vizsgatantárgy szóbeli vizsgarészt is tartalmaz, a gyakorlati vizsgarész maximális pontszáma a teljes vizsgára kapható pontszám legalább 40%-ával egyezik meg.

Aki egyéni munkarend vagy hiányzás miatt tesz osztályozó vizsgát, az magatartásból és szorgalomból nem kaphat minősítést.

Sikeresnek kell tekinteni a vizsgát, ha a tanuló az átlagos követelmény 30 %-át teljesítette.

A vizsgák tantárgyankénti lebonyolítását egy három fős vizsgabizottság végzi, ők felelnek a törvényesség betartásáért.

AZ ISKOLAVÁLTÁS, VALAMINT A TANULÓ ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI

A tanuló, a szülő szabad iskolaválasztása jogán bármikor átiratkozhat iskolánkba. Át is kell venni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye körzetünkben található.

Amennyiben további átvételi kérelmeket is teljesíteni tudunk, elsőként a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló kérelmét teljesítjük.

Integráló iskola lévén őket követi a sajátos nevelési igényű tanuló, majd a sajátos helyzetű tanuló. Feltétel, hogy valamennyien a városunkban rendelkezzenek bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel.

Sajátos helyzetűnek minősül az a gyermek, aki:

- testvére is intézményünk tanulója,
- védelembe vétel alatt áll, vagy intézményi felvételére a gyámhatóság tett javaslatot,
- a gyermek nagycsaládban nevelkedik,
- szülője egyedülállóként neveli,
- időskorú személy neveli,
- szülője intézményünk, ill. a város fenntartásában lévő intézmények bármelyikének dolgozója,

- legalább egyik szülője, ill. törvényes képviselője rendszeres munkavégzés céljából naponta jár be városunkba.

Fenti sorrend egyben az átvétel sorrendjét is jelenti.

A bizonyítvánnyal rendelkező tanulót az iskola következő évfolyamába különbözeti vizsga nélkül vesszük fel.

A tanév közben iskolát változtató tanulót az elbocsátó iskola intézményvezetőjének igazolása alapján a megfelelő évfolyamba soroljuk.

Az átiratkozás során hivatalosan megkérjük a tanuló addig szerzett osztályzatait, bizonyítványát.

Intézményünkbe való átirányítás esetében (pl. fegyelmi ügy) az intézményvezetője dönt.

A tanuló átvételéről minden esetben az intézmény vezetője dönt.

A FELVÉTELI ELJÁRÁS KÜLÖNLEGES SZABÁLYAI

A kötelező felvétel biztosítása után, ha további felvételi férőhelyek betöltésére is van lehetőség, akkor igény szerint:

- Sorsolás nélkül felvehető tanulók:
  - halmozottan hátrányos helyzetűek
  - sajátos nevelési igényűek
  - sajátos helyzetű gyermekek:
  - védelembe vétel alatt állók
  - testvére már idejár
  - legalább egyik szülője a városban dolgozik, de nem itt állandó lakos
  - az egyik szülő egyedül neveli
  - szülője, ill. testvére tartósan beteg, vagy fogyatékkal élő
- Sorsolás útján vehető csak fel a jelentkező, ha fentiekben túl az iskola az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni.
- A sorsolás nyilvános, melyre a kérelmezőt is meg kell hívni.
- A felvételt követő 30 napon belül meg kell tartani.
- A sorsolás helye az iskola könyvtára.
- A sorsolási bizottság tagjai:
  - leendő első osztályos tanítók
  - az alsós munkaközösség vezetője (1-2. oszt.)
  - iskolavezetés (1 fő) - intézményvezető vagy helyettese
  - jegyzőkönyvvezető

A sorsolás eredményéről a szülőket írásban is értesíteni kell 3 napon belül.

DIGITÁLIS OKTATÁS

A digitális oktatás megszervezése

A digitális oktatás idejére is szükséges napirendet kialakítani, amely lehetővé teszi a pedagógusok, a tanulók és a szülők együttműködését, biztosítja a tanulási folyamat

hatékonyságát. A tanulással eltöltött idő megszervezése tanulónként eltérhet, de fontos, hogy napi rutinná váljon az otthoni tanulás, a feladatok elvégzése. Fontos, hogy a diákok napi szinten, órarend szerint foglalkozzanak a tananyaggal, így nem torlódnak föl a feladatok. A digitális munkarend alatt a pedagógusok órarend szerint teszik föl a feladatokat, azok elkészítésének, leadásának határidejét, helyét megjelölik.

A nevelés-oktatás az iskola minden tanulója számára olyan egységes digitális felületen történik, melynek megismerése és alkalmazásszintű használata a pedagógusok és a diákok számára is nélkülözhetetlen.

Az iskola lehetőség szerint felkészíti a digitális oktatásra a pedagógusokat, a diákokat és a szülőket is. A pedagógusok számára az informatikai felületek kezelésének és a digitális oktatásban alkalmazható módszereknek a megismerését az intézményvezetés koordinálja, felügyeli. A felkészítés színtere alsós tanulók számára a tanítási óra, felelőse az osztályfőnök. Felső tagozaton elsősorban az informatikaórán szerzik meg a tanulók a digitális kompetenciákat, ennek megvalósulása az informatikatanárok felelőssége. A szülőket az egységes informatikai felület használatáról az osztályfőnökök tájékoztatják.

Az osztályfőnökök a digitális oktatás alatt is rendszeresen tartják a kapcsolatot diákjaikkal és a szülőkkel. Tájékoztódnak tanulóik informatikai eszközökkel való ellátottságáról, internethozzáférésükről, erről tájékoztatják az iskolavezetést, majd ennek megfelelően az intézményvezetés megteszi a szükséges intézkedéseket.

Online órák:

- Az online órák idejét az órarend szerinti időszámban igyekszünk megszervezni, ellenkező esetben a pedagógus a tanulókkal előzetesen egyeztet.
- Az online órák időpontjáról a digitális felületen tájékoztatjuk a tanulókat legkésőbb az óra előtti napon.
- A pedagógusok egyéni konzultációs céllal kereshetik a tanulókat online felületen, előre egyeztetett időpontban.

A pedagógus feladatai:

- Órarend szerint elkészíti és közli a tananyagot az egységes informatikai felületen.
- Megjelöli a feladatok leadási határidejét. A határidőn túl beérkező feladatokat a pedagógus nem köteles elfogadni, mérlegelés után azonban új határidőt jelölhet ki.
- A feladatok elvégzésére, a beadandók megoldására elegendő időt hagy.
- Törekszik arra, hogy arányos legyen a feladatterhelés a tantárgyak között, ehhez szükséges az egy osztályban tanító pedagógusok együttműködése.

- A szaktanárok a feladatok feldolgozásához segédanyagokat, gyakorló feladatokat biztosítanak.
- A számonkéréseket egyértelműen és időben jelzik a pedagógusok. A témazárót legalább egy héttel a tervezett számonkérés előtt, más dolgot az azt megelőző tanítási órán a digitális felületen bejelentik. Amennyiben a beadandó feladatot a pedagógus osztályzattal szeretné értékelni, arról a tanulókat előzetesen tájékoztatja.
- A számonkérést úgy tervezi meg a pedagógus, hogy a diák számára már jól ismert és könnyen elérhető felületen, alkalmazásban valósuljon meg.
- A pedagógusok megadott határidőre visszajeleznek a beadott munkákról.
- A feladatokban elküldött képeket, megoldásokat a pedagógusok bizalmasan kezelik, azokat harmadik fél számára nem teszik hozzáférhetővé. Minden más esetben az iskola adatvédelmi szabályzata az irányadó.
- Az előírásoknak megfelelően használja a KRÉTA elektronikus naplót (e-ügyintézés, óra anyaga, házi feladatok, értékelésküldések).
- A pedagógus informatikai eszközökön keresztül megtartja fogadóóráit.

A tanuló kötelessége:

- A digitális felületre napi szinten történő belépés,
- a pedagógus által megadott tananyagrészek feldolgozása, a beadandó feladatok határidőre történő elvégzése,
- a pedagógus visszajelzésének, értékelésének megtekintése, a szükséges javítások elvégzése.

A tanulási folyamat nyomon követése és az értékelés a digitális oktatás alatt

- Cél: motiválni a tanulókat rendszeres beszámoltatással és – főleg az önértékelés, önellenőrzés érdekében – online feladatokkal.
- A havi szorgalomértékelésnél a digitális oktatásban való tanulói aktivitást az osztályfőnök figyelembe veszi.
- A digitális oktatás alatt kapott érdemjegy teljes értékű, a félévi/tanév végi osztályzatba beszámít.
- A formatív (fejlesztő, támogató, alakító-segítő) értékelés szerepe kerül előtérbe a távoktatás során. Célja, hogy megállapítsa a tanulók fejlődését, ehhez igazítva a

tanulást. Ahhoz képest értékel, hogy milyen tanulási úton képes elérni a tanuló a kitűzött célt. A pedagógus munkáját segítik az önellenőrzést biztosító feladatok és tesztek, amelyek adaptív módon támogatják a tanuló előrehaladását, önálló anyagfeldolgozását.

- Szummatív (összegző) értékelésre a távoktatásban is szükség van. Ez az adott témakör feldolgozásának, egy tanulási szakasznak vagy folyamatnak a végén, annak átfogó értékelését jelenti.
Ennek módjai:
  - elektronikus tanulói portfólió,
  - valós idejű tesztek,
  - egyéb lehetőségek, melynek feltételeiről előzetesen tájékoztatja a tanító és a szaktanár a tanulókat, valamint a szülőket és törvényes képviselőket.
- A tanulók tanulmányi munkáját a pedagógiai programban foglaltaknak megfelelően a digitális munkarendhez alkalmazkodva értékelik a pedagógusok. Ennek érdekében minden pedagógusnak pontosan meg kell fogalmaznia a digitális oktatásra vonatkozóan az osztályozás eljárásrendjét, módszereit, és azt a diákok és a szülők tudomására kell hozni.
- A megszerzett érdemjegyek beírásra kerülnek a KRÉTA naplóba.
- Az el nem készített tanulói feladatokat/dolgozatokat elégtelen érdemjeggyel nem értékeljük.
- Minden támogatás mellett, amennyiben a tanuló a kiosztott feladatok 30 %-át nem teljesíti, akkor az adott tananyagrészből a tanév során beszámolni köteles. Ha a beszámoltatás nem valósul meg, illetve elégtelen eredménnyel zárul, a tanuló osztályozó vizsgára bocsátható.

Ha az iskola nem tud kapcsolatot tartani a tanulóval, illetve a szülővel, felveszi a kapcsolatot a gyermekvédelmi szolgálattal, él jelzési kötelezettségével.

Jelen szabályzat által nem szabályozott kérdésekben továbbra is az intézmény pedagógiai programja és házirendje érvényes.

HELYI TANTERV

A2013-AS VÁLASZTOTT KERETTANTERV

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1.évf.	2.évf.	3.évf.	4.évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Etika/Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6.évf.	7.évf.	8.évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Etika/Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2

Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom felső tagozat	A változat
Matematika felső tagozat	B változat
Fizika	B változat
Kémia	B változat
Biológia-egészségtan	A változat
Ének-zene felső tagozat	A változat
Ének-zene alsó tagozat	B változat
Informatika	Heti 1 órás változat
Természetismeret 5. évfolyam	A változat
Természetismeret 6. évfolyam	B változat

A 2013-AS VÁLASZTOTT KERETTANTERV FELETTI ÓRASZÁM

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Bevezetjük ötödikben a Hon- és népismeret választható tantárgyat. Alsó tagozaton is szervezünk osztályfőnöki órát, melyet a konkrétumokkal megnövekedett nevelési feladatok kompenzálására hasznosítunk.

TANTÁRGYI STRUKTÚRA ÉS ÓRASZÁMOK

Ezen tantárgyi óraszámok 2020. szeptember 01-től csak a második, harmadik, negyedik, hatodik, hetedik és nyolcadik évfolyamra vonatkoznak, majd a további tanévekben folyamatosan kifutnak. 2023. szeptember 01-től minden évfolyamon a 2020-as NAT szerinti óraszámokat használjuk.

Kötelező, szabadon tervezhető tantárgyi óraszámok az 1–4. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+1
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Etika/Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1+1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező, választható és szabadon tervezhető tantárgyi óraszámok az 5–8. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1	3+1	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3+1	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2+1	2
Etika/Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Természetismeret	2	2+1		
Biológia-egészségtan			2	1+1
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1

<i>Hon- és népismeret*</i>	<i>1</i>			
<i>Informatika</i>	<i>0+1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Technika, életvitel és gyakorlat</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>0+1</i>
<i>Testnevelés és sport</i>	<i>5</i>	<i>5</i>	<i>5</i>	<i>5</i>
<i>Osztályfőnöki</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Rendelkezésre álló órakeret</i>	<i>28</i>	<i>28</i>	<i>31</i>	<i>31</i>

Tanórai és tanórán kívüli foglalkozások óraszámjai az egyes évfolyamokon a 2013/14-es tanévtől felmenő rendszerben

Alsó tagozat:

	Tantárgy	1.évf.	2.évf.	3.évf.	4.évf.
A	Magyar nyelv és irodalom	8	8	7	7
	Idegen nyelvek				2
	Matematika	4	4	4	4
	Etika/Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
	Környezetismeret	1	1	2	2
	Ének-zene B variáns	2	2	2	2
	Vizuális kultúra	2	2	2	2
	Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
	Testnevelés és sport	5	5	5	5
	Osztályfőnöki	1	1	1	1
B	<i>Szabadon tervezhető órák</i>				
C	<i>Tanórai rendelkezésre álló időkeret</i>	<i>25</i>	<i>25</i>	<i>25</i>	<i>27</i>
D	Tantárgyi engedélyezett többletórakeret				
E	<i>Maximális – túl nem léphető – tanórai időkeret</i>	<i>25</i>	<i>25</i>	<i>25</i>	<i>27</i>
F	<i>Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)</i>	<i>27</i>	<i>27</i>	<i>27</i>	<i>28</i>
G	<i>A tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási időkeretének felső határa</i>	<i>52</i>	<i>52</i>	<i>52</i>	<i>55</i>
H	Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra és felzárkóztatásra	1	1	1	1

Felső tagozat:

	Tantárgy	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
A	Magyar nyelv és irodalom A variáns	5	5	4	4
	Idegen nyelvek	3	3	3	3
	Matematika	4	4	4	4
	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	2
	Etika/Hit-és erkölcstan	1	1	1	1
	Természetismeret (5-ben A,6-ban B variáns)	2	3		
	Biológia-egészségtan A			2	2
	Fizika B variáns			2	1
	Kémia B variáns			1	2
	Földrajz			1	2
	Ének-zene A variáns	1	1	1	1
	Vizuális kultúra	1	1	1	1
	Hon- és népismeret	1			
	Informatika	1	1	1	1
	Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
	Testnevelés és sport	5	5	5	5
	Osztályfőnöki	1	1	1	1
B	<i>Szabadon tervezhető órák variációk)</i>				
C	<i>Tanórai rendelkezésre álló időkeret</i>	28	28	31	31
D	Tantárgyi engedélyezett többletórakeret (osztálybontás, tanóra)				
E	<i>Maximális tanórai időkeret</i>	28	28	31	31
F	<i>Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)</i>	23	23	25	25
G	<i>A tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási időkeretének felső határa</i>	51	51	56	56
H	Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra és felzárkóztatásra	1	1	1	1

A 2020-AS KERETTANTERV

A kerettanterv bevezetése:

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 5/2020. (I. 31.) Kormányrendelet értelmében az új Alaptanterv és az erre épülő helyi tanterv bevezetése 2020. szeptember 1-jén az általános iskolák 1. és 5. évfolyamán, majd ezt követően minden tanévben felmenő rendszerben történik.

A kerettanterv kötelező és szabadon tervezhető óraszámait az alábbi táblázat tartalmazza.

Heti óraszám / évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Kötelező óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető	2	2	2	2	1	2	2	2
Max. heti óraszám	24	24	24	25	28	28	30	30
Max. napi óraszám	6	6	6	6	7	7	7	7

A kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázat tartalmazza.

Az 1-8. évfolyam tantárgyai és heti óraszámai, 2020 Nat									
Heti óraszám/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3	
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3	
Történelem					2	2	2	2	
Állampolgári ismeretek									1
Hon-és népismeret /1 óra/									
Etika/hit-és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1	
Környezetismeret			1	1					
Természettudomány					2	2			
Kémia							1	2	
Fizika							1	2	
Biológia							2	1	
Földrajz							2	1	
Első élő idegen nyelv				2	3	3	3	3	
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1	
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1	
Dráma és színház /1 óra/									
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1		
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1	

Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2	1	2	2	2
Összes tervezett óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Összesített óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30

A2020-AS KERETTANTERV FELETTI ÓRASZÁM

A kerettanterv óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Bevezetjük az ötödik évfolyamon a Hon- és népismeret választható tantárgyat, illetve a hetedik évfolyamon a Dráma és színház tantárgyat heti 1 órában.

TANTÁRGYI STRUKTÚRA ÉS ÓRASZÁMOK

Kötelező, szabadon tervezhető tantárgyi óraszámok az 1–4. évfolyamon

Az Újkígyósi Széchenyi István Általános Iskola 1-4. évfolyamának tantárgyai és heti óraszámai				
Heti óraszám/tantárgy	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7 +2	7 +2	5 +2	5 +1
Matematika	4	4	4	4
Étika/hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1+1
Első élő idegen nyelv				2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Összesített óraszám	24	24	24	25
Tervezhető max. óraszám	24	24	24	25

Kötelező, választható és szabadon tervezhető tantárgyi óraszámok az 5–8. évfolyamon

Az Újkígyósi Széchenyi István Általános Iskola 5-8. évfolyamának tantárgyai és heti óraszámjai				
Heti óraszám/tantárgy	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	4 +1	3	3 +1
Matematika	4	4	3 +1	3 +1
Történelem	2	2	2	2
Allampolgári ismeretek				1
Hon-és népismeret	1			
Etika/hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2 +1		
Kémia			1	2
Fizika			1	2
Biológia			2	1
Földrajz			2	1
Első élő idegen nyelv	3	3	3	3
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház			1	
Technika és tervezés	1	1	1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Összesített óraszám	28	28	30	30
Tervezhető max. óraszám	28	28	30	30

TANANYAG ÉS KÖVETELMÉNYEK

A tantárgyak előírt tananyaga és követelményei iskolánk helyi tantervében található, mely a pedagógiai program mellékletét képezi.

A Nemzeti alaptanterv (Nat 2020) az éves óraszám kialakításánál 34 tanítási hétre tervez, továbbá 2 témahetet határoz meg. Az aktív tanulási alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témanapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti a tanulót a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.

AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

1. A pedagógus és a munkaközösségek szerepe a tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásában

A tankönyvellátás állami feladat. A tankönyvellátás rendszerének működtetéséért az oktatásért felelős miniszter felelős. Az iskolai tankönyvrendelés lebonyolításával kapcsolatos feladatokat a Kormány rendeletében kijelölt, az állam százszázalékos tulajdonában álló, nonprofit gazdasági társaság (a továbbiakban: könyvtárellátó) közreműködésével látja el.

A nevelő-oktató munkában alkalmazott tankönyvek, segédletek és eszközök megválasztása az oktatásért felelős miniszter által hivatalosan tankönyvvé, segédkönyvvé nyilvánított taneszközökből történik. A pedagógus módszertani szabadságán túl segítse elő a kompetencia alapú oktatás alapelveinek érvényesülését. Mindez tantestületi döntéseket is igényel.

1.1 A pedagógus

- joga, hogy megválassza azokat a módszereket, amelyeket alkalmazni kíván, és ehhez rendelje a tankönyveket, segédleteket, eszközöket, azonban nem hagyhatja figyelmen kívül az iskola működésének tanügyi és szakmai előírásait, a helyi határozatokat és a kompetencia alapú oktatásnak való megfelelést
- joga, hogy fenti korlátok figyelembe vételével a testületi döntések keretén belül válasszon a lehetőségekből

1.2 A munkaközösség

- joga, hogy általános elveket határozzon meg az oktatáshoz rendelt tankönyvek, segédletek és eszközök, ruházati és egyéb felszerelések vonatkozásában, maximálisan törekedve a költségkímélő megoldásokra
- meghatározza azt a kört, amiből az egyes pedagógus választhat

1.3 A nevelőtestület

- joga, hogy az egész iskolára nézve elveket határozzon meg a tankönyvek és egyéb eszközök kiválasztására, és azok beszerzésére vonatkozóan, figyelembe véve a tanügyi és szakmai előírásokat, valamint a kompetencia alapú oktatás követelményeit

1.4 Az iskola intézményvezetőjének

- felelőssége, hogy a tankönyvek, taneszközök és segédletek kiválasztásának elveit az iskola betartsa.
- feladata, hogy végső soron egyszemélyes döntést hozzon.

1.5 Korlátok:

- Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, taneszközök, ruházati és más felszerelésekre vonatkozó döntés nem módosítható, az iskola nem léphet fel új igényekkel

2. A szülők tájékoztatása a nevelő-oktató munkához szükséges tankönyvekről és taneszközökről

- Az iskola minden év május 30. napjáig tájékoztatja a szülőket a következő tanévben szükséges tankönyvekről.
- A tankönyveken kívüli taneszközökről a szaktanárok (tanítók) közvetlenül, vagy közvetve tájékoztatják a szülőket.

3. A könyvtári kölcsönzéssel biztosított ingyenes tankönyvi ellátás

Az iskola a normatív támogatás legalább 25 %-a erejéig tartós tankönyveket vásárol és azt saját nyilvántartásában tartja számon.

A tanulók számára ingyenesen biztosított tankönyvek bizonyos körét (több éven át használható, nem munkatankönyv, változatlan formában megjelenő könyvek) az iskolai könyvtárból biztosítja az iskola, melyet a tanulónak a tanév végén vissza kell adnia. Erről az év elején az iskola honlapján kell értesíteni a tanulót (szülőt).

Év közben érkezett tanuló számára tankönyvet csak a könyvtári készlet erejéig tudunk biztosítani.

A kölcsönzött könyvek átadásáról nyilvántartást kell vezetni, és a tanév végén azokat be kell szedni.

4. A kiválasztott taneszközöknek biztosítani kell, hogy:

- illeszkedjen a helyi program nevelési és fejlesztési céljaihoz, a kompetencia alapú oktatás elveihez, melyek nem tankönyv típusú eszközöket, hanem digitális eszközöket, digitális tananyagot és egyéb eszközöket is igényelnek, melyek használatára fokozódó hangsúlyt kell fektetni
- a mindenkori anyagi lehetőségeink birtokában a tevékenykedtető tanórai foglalkozások megteremtésére alkalmasak legyenek,
- a tanítás-tanulás folyamatában a tanuló lehető legtöbb érzékszervére tudjunk általa hatni,
- az életkori sajátosságoknak megfeleljen,
- lehetőleg több éven át használható legyen,
- felhasználhatósága többcélú legyen,
- alkalmas legyen a játékos ismeretszerzésre,
- a szülők tanév végén tájékoztatást kapjanak az általuk beszerzendő eszközökről.

A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA

Az 1-2. évfolyam (bevezető szakasz) pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése az egyik legfontosabb feladat.

Fokozatosan át kell vezetnünk a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Teret adunk a gyermek játék és mozgás iránti vágyának, segítjük természetes fejlődését, érését.

Idővel ismeri majd: a gyerek, a testvér, a barát szerepet, ismeri a hozzájuk tartozó magatartásformákat.

Életkorának megfelelően ismeri hazája szimbólumait.

Képes egyszerű közösségi szabályok követésére, képes az együttműködésre, a segítségadásra. Ismeri a családi ünnepeket.

Képes önállóan, vagy kevés segítséggel az évszaknak, időjárásnak megfelelően öltözködni. Érzékennyé válik környezetének állapota iránt, óvja, védi azt.

Tud vigyázni tanszereire, értékeire. Tapasztalatot szerez a játékos ismeretszerzésben.

Tisztában van a televízió korhatárt jelző szimbólumának jelentésével.

A 3-4. évfolyam (kezdő szakasz) pedagógiai feladatainak megvalósulása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezési folyamat.

Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

Fokozatosan kialakítjuk az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat, az IKT és a digitális eszközök használatát beépítjük a tanítás-tanulás folyamatába.

Már képes a hozzá közelálló elvárásainak megfelelni, alkalmazni az emberi kapcsolatok elfogadott formáit. El tudja magát helyezni adott közösségben, felismeri a valódi és lehetséges szerepeit egy adott kapcsolati hálózatban. Képes az együttműködésre, az empátiára, átérzi és gyakorolja a segítségnyújtást. Tisztában van azzal, hogy a vállalt feladatok felelősséggel járnak.

Értéknek tekinti a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, harmonikus működését.

Ismeri a nagy ünnepkörök egy-egy hagyományát és az éves ünnepek legfontosabb állomásait.

Nemzeti ünnepeinken részt vesz, maga is ünnepel, érzelmileg azonosul és ünnepélyesen viselkedik.

Tudja, a rendszeres tisztálkodás, a táplálkozás és a megfelelő folyadékbevitel egyaránt fontos az egészség védelmében. A rendszeres mozgás, a természet szeretete igényként épül be személyiségébe, figyel testtartására.

Megtanulja a családi szerepekhez (anya, apa, gyermek) kapcsolódó feladatokat, és törekszik rá, hogy saját feladatait napi rendszerességgel elvégezze. Beépül az energiatakarékosság cselekvéseibe és gondolkodásába.

Ismeri a médiákat és azok szerepét az ő szabadidejében, valamint hasznosíthatóságukat a tanulásban.

Az 5-6. évfolyam (alapozó szakasz) pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Mintákat kapnak az ismeretszerzés módjához, megalapozásra kerülnek egyéni tanulási módszerei, szokásai. A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása.

Bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Megismeri az önálló információszerzéshez/tanuláshoz használható digitális eszközöket, az online kommunikáció eszközeit, megismertetjük vele azok kritikus és etikus használatát.

Szükséges az önismeret fejlesztése, a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelése.

Erkölcsei gondolkodásának szintje 5-6. évfolyamon még konvencionális, rendre és fegyelemre törekszik, belátja, hogy teljesítenie kell az elvállalt kötelességeket. Jellemzi a szabálytartás. A tanuló ismeri lakóhelye és környékének népi hagyományait, valamint több, az ünnepkörökhöz köthető magyar hagyományt.

Ismeri nemzeti ünnepeinket, ezekhez kötődő hagyományainkat, és ezeket tantárgyi ismereteihez is kapcsolja.

A 7-8. évfolyam (befejező szakasz) pedagógiai feladatainak megvalósulása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait. Figyelembe vesszük, hogy a serdülőkor kezdetétől hangsúlyossá válik az elvont fogalmi és elemző gondolkodás fejlesztése.

A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával, az egészséges életvitel kialakításához az egészségnevelési program megvalósításával kívánunk hozzájárulni.

Tovább bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Önállóan használja az információszerzéshez/tanuláshoz használható digitális eszközöket, az online kommunikáció eszközeit, tisztában van az ezzel járó veszéllyel.

A befejező szakaszban a tanuló gondolkodása nagyrészt már posztkonvencionális, vagyis belátja, hogy a törvényeket a társadalom hozza és alakítja. Mindezt az emberek különböző módon fogadják, tudatosan benne, hogy az értékek és szabályok egy része viszonylagos.

Egyre rendszeresebben vesz részt szűkebb közösségében nemzeti hagyományaink ápolásában. Kialakul benne a szülőföld, a haza és a nemzet fogalma, az ezekhez való kötődés igénye.

Tudatosan törekszik konfliktusainak feloldására, alkalmazza a konfliktuskezelés demokratikus technikáit.

Felismeri a családi élet és a párkapcsolatok során előforduló súlyos problémahelyzeteket, és ezek megoldásához megfelelő segítséget tud kérni. Tisztában van a nemi szerepek biológiai funkcióival, társadalmi hagyományaival. Tud a pozitív és a negatív családtervezés különböző lehetőségeiről.

Egyre érzékenyebbé válik környezete állapota iránt, képes annak változását elemi szinten értékelni. Kerüli a környezetre káros tevékenységeket.

Megfelelő ismeretekkel rendelkezik a továbbtanulást illetően.

Egyre inkább tisztában van az internet, a közösségi oldalak, a médiatartalmak használatával, a megosztás esetleges veszélyeivel.

MINDENNAPOS TESTNEVELÉS

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

Az Nkt. 97. § (6) és 27. § (11) bekezdései értelmében a mindennapos testnevelést 2012. szeptember 1-jétől kezdődően felmenő rendszerben - kezdve az 1. 5. 9. évfolyamokon - kell megszervezni, ahol közismereti tárgy oktatása folyik, heti öt testnevelés óra keretében. Ebből két tanítási óra kiváltható:

- műveltségterületi oktatással,
- FISE keretén belüli délutáni órákkal,
- valamely egyesületben leigazolt, rendszeres edzésre járó, sporttevékenységet versenyszerűen folytató tanuló esetében.

Intézményünk tantárgyfelosztásban biztosítja mind a nyolc évfolyamon az öt testnevelés órát a délelőtti kötelező tanórák keretében.

A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK ÉS A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI

A Köznevelési törvény szerint a tanuló joga, hogy válasszon - a pedagógiai program keretei között - a választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá a tantárgy, ill. foglalkozás megtartására akkreditált pedagógusok közül.

a) Tantárgyak, foglalkozások, melyek kötelezően választhatóak:

- a kötelező tanórai foglalkozások rendjébe illeszkedik:
  - 1-8. évf. etika vagy hitoktatás
  - 5-8. évf. emelt vagy nem emelt szintű idegen nyelv –A szülőt tájékoztatjuk az emelt szintű idegen nyelv tanulás lehetőségéről, de szintfelmérés után a nyelvtanár hoz döntést
- választható foglalkozások

- 1-8. évf. művészeti iskola foglalkozásai
  - 3-8. évf. énekkari tagság
- b) Választható szabadidős tevékenységek:
- FISE foglalkozások és a választással járó előírt versenyeken való részvétel
  - különböző szakkörök
- c) Tanulmányi versenyeken való részvétel

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne. A tanulmányi versenyeken való részvétel kivétel ez alól.

Pedagógusválasztás

- a) A tanuló iskolába lépéskor, ill. szülője a beiratáskor nyilatkozhat ezzel kapcsolatos igényéről. Minden esetben az intézményvezető dönt, meghallgatva a leendő elsős tanítók véleményét.
- b) Ha egy osztályfőnöki megbízatásra több jelölt van, akkor az adott csoport véleménye hangsúllyal esik latba.
- c) Az iskola nagyobb közösségeinek (DÖK, évfolyam) a pedagógusválasztásban javaslattételi joga van, amennyiben nem hárít aránytalanul nagy terhet egy-egy pedagógusra, és nem veszélyezteti a pedagógus kötelező óraszámát. A javaslattételt a tárgyévét megelőző év végén írásban kell kérvényezni indoklással az intézményvezetőnél. A módosításról az intézményvezető dönt.
- d) Abban az esetben is élhet a szülő a pedagógusválasztás lehetőségével, ha az adott tantárgyból a felkészítés az osztályban több szinten folyik. Az intézményvezető a csoportlétszám és a többi tanuló érdekeinek figyelembe vételével hozza meg döntését, amely a tanév végéig szól.
- e) A tanulót megilleti a pedagógusválasztás joga, de ha a kérése eltér a nevelőtestületi véleménytől, akkor ezekben a kérdésekben a nevelőtestület véleménye a mérvadó, s az intézményvezető a nevelőtestület döntését hagyja jóvá.
- f) Egyéb esetekben az intézmény nem tudja garantálni a szabad pedagógusválasztást.

A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Integráló intézmény vagyunk, tanulóink között fellelhető a veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, a tanulásban akadályozott, a magatartászavaros és a cigány származású tanuló egyaránt. Jól megférnek a tehetséges, jóképességű társaikkal egy közösségben.

Integrált nevelésünkkel célunk:

- Szegregáció mentesség, diszkrimináció mentesség.
- Az egyenlő bánásmód elvének megvalósulása.
- Az esélyegyenlőség megteremtése.

Ennek érdekében:

- Az iskola pedagógusai kötelesek a tanulókat veszélyeztető tényezőket felmérni, azokat a rendelkezésükre álló pedagógiai eszközökkel elhárítani, vagy hatásukat csökkenteni.
- Nyilvántartást vezetünk a veszélyeztetett, a HH-s és HHH-s, valamint SNI-s tanulókról.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi megbízott és a gyógypedagógus feladata, hogy a nyilvántartás aktuális legyen.
- A veszélyeztetett, a HH-s és HHH-s tanulókat délutáni iskolai programban való részvételre ösztönözzük, napközibe irányítjuk. Az osztályfőnökök nagyobb figyelmet szentelnek ezeknek a tanulóknak, szüleikkel napi kapcsolatban állnak. Ügyeikben, érdekükben szoros kapcsolatot tartanak a gyermek- és ifj. védelmi megbízottal, rajta keresztül a gyermekjóléti szolgálattal, ill. a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel, hatóságokkal.
- Az esélyegyenlőség érvényesülését teszi lehetővé az iskolai, és a kistérségi szinten szervezett:
  - gyógypedagógiai fejlesztés
  - logopédiai ellátás
  - fejlesztő pedagógiai ellátás
  - továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás
  - nevelési tanácsadás
  - iskolapszichológus
- Ingyenes iskolai étkezés biztosítása. (jogszabályoknak megfelelően)
- Tanulmányaikban való haladásuk segítése:
  - Olyan kompetenciák kialakítása, mellyel képessé válnak életük további részében önálló életvitelre, hátrányaik leküzdésére:
    - életvezetési képesség
    - problémamegoldó képesség
    - döntési képesség
    - szabálykövető képesség
  - Szociális kompetenciák kialakítása (tolerancia, őszinte kommunikáció, értelmes kockázat vállalásának bátorsága, reális énkép kialakításának képessége, frusztráció elviselése, reális egyéni célok kitűzésének és követésének képessége, szabályok és a vágyaik összehangolásának képessége, döntési képesség, akaraterő, kitartás, konfliktustűrő-, kezelő-, megoldó képesség)
    - Feladatok:
      - Metakommunikációs jelek értelmezése a tanulók viselkedésében, melyek problémára utalnak
      - Olyan tanulásszervezési módok alkalmazása, melyekkel a hátrányos helyzetű tanulók önbecsülése fejlődik, értékesnek, fontosnak tarthassa önmagát, sikerélményekhez jut
      - Prevenációs tevékenységek alkalmazása
      - Kapcsolattartás a tanuló érdekében a szülőkkel, hivatalos szervekkel
      - Tanulmányi munkájuk folyamatos figyelemmel kísérése

- A fejlődésükre veszélyes tényezők és helyzetek feltárása
- A környezet veszélyeinek megismertetése a tanulókkal

AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI

1. Beszámoltatás, az ismeretek számonkérése

Az iskola pedagógusai nevelő-oktató munkájuk során folyamatos, jól megtervezett és szervezett ellenőrzésre törekednek annak érdekében, hogy értékeljék saját munkájuk hatékonyságát, a tanulók felkészültségét és egyéni fejlődésük mértékét. A folyamatos információszerezés az intellektuális teljesítményeken kívül kiterjed a személyiség más szféráira is, a tanulók személyiségének egészére.

1.1 A tanulói teljesítményvizsgálatok:

- Az egyes pedagógusok belátásuk szerint végeznek tanított tárgyaikban megfelelő gyakoriságú ellenőrzést és értékelést
- a pedagógusok törekednek arra, hogy a háromféle értékelési módot a (szummatív, diagnosztikus és formatív) megfelelő helyen és arányban alkalmazzák, figyelembe véve a mindenkori csoport összetételét és a tanulók egyéni fejlődését és életkori sajátosságait
- megfelelő gyakoriságú az ellenőrzés, ha a kis óraszámú tantárgyakban is átlagban legalább havi egy érdemjegyet, írásbeli értékelést kapnak a tanulók
- az egységes követelmény megvalósulása érdekében évfolyamonként valamennyi osztályban azonos módon kell a tantárgyi tantervi témát lezárni. Ennek érdekében az évfolyamon tanítók egyeztessenek.
- A téma elsajátításának értékelése: - egy téma lezárásakor a csoportátlagot figyelembe véve:
  - kielégítő** - (a tanuló kellő alappal rendelkezik a továbbhaladáshoz) ha a tanulók a tantervi követelményeknek legalább 75%-ban eleget tettek.
  - közepes** - ha a követelmények szintje 50-75% között ingadozik, azaz elvéve előfordul 50 % alatti teljesítmény. Ekkor a pedagógusnak differenciált tanulási korrekciót kell végeznie.
  - nem elegendő** - azaz a tanulók nem sajátították el a tantervi követelményeket a kérdéses témára vonatkozóan, ha többségük nem éri el a követelmények 30 %-át. Ebben az esetben a témát, vagy annak egy részét újra kell tanítani.

Két irányultságú mérési folyamatot alkalmazunk:

- intézményi belső méréseket
- külső méréseket (pl. kompetenciamérés)
- év végén, szükség szerint, illetve az iskolavezetőség előzetes terve alapján normaorientált méréseket végzünk
- Az oktatásért felelős miniszter az országos mérési feladatok keretében gondoskodik a nevelési-oktatási intézményekben folyó pedagógiai tevékenység méréséről, értékeléséről. Az alapkészségek, képességek országos mérésének minden tanévben

ki kell terjednie a köznevelés hatodik, nyolcadik és tizedik évfolyamán a nappali rendszerű iskolai oktatás munkarendje szerinti tanuló esetében a **szövegértési, a matematikai és a természettudományos** eszköztudás fejlődésének vizsgálatára. Az iskola vezetője, a tanuló és a pedagógus – jogszabályban meghatározottak szerint – részt vesz az országos mérés, értékelés feladatainak végrehajtásában. Iskolánk az országos felmérési rendszerhez igazodva, annak szabályai szerint 4-6-8. év végén elvégzi a kompetenciaméréseket, az ebből készülő iskolajelentés anyagát felhasználja a további, konkrét fejlesztés megtervezéséhez.

- 1-3. évfolyamon az alapkészségek mérését a DIFER tesztrendszerrel végezzük

Az első osztályba érkező tanulók elemi alapkészségeinek mérése, az iskolaérettség vizsgálata a DIFER (Diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer, 2002.) nevű tesztrendszerrel történik. Az 1. osztályosok őszi felmérését az 1., 2., 3. évfolyamon tavasszal újabb mérés követ az alapkészségek elsajátítási és fejlődési folyamatának feltérképezésére, továbbá a fejlesztő munka megsegítésére. A DIFER programcsomag e teszten kívül hozzáférhetővé teszi a vizsgált alapkészségek elsajátítási folyamatait, az optimális elsajátítás kritériumait, és azokat a lehetőségeket és feladatokat, amelyek alapján eredményesebb, hatékonyabb fejlesztés remélhető.

1.2 Nevelési eredményvizsgálatok:

- célja mindenkor annak feltárása, hogy a tanulók a meghatározott nevelési célok elérésében milyen szintet mutatnak
- az eredményes nevelés érdekében szükséges a tanuló személyiségének egészére kiterjedő információszerzés
- nevelési eredményvizsgálatot tervezünk az átmenetek (alsó-felső tagozat) időszakában, valamint az iskolát elhagyók körében. Főként a személyiség erkölcsi-akarati vonatkozásait, a jellemnevelés eredményeit mérjük fel.

Vizsgáljuk a közösségi magatartás, a munkához való viszony szintjét.

Megfelelő érdeklődésvizsgálattal segítjük a pályaválasztást.

1.3. A tanulók fizikai állapota mérésének módja

A tanulók fizikai állapotának fejlesztése az iskolai testnevelés és sport tanórai és tanórán kívüli feladatát képezik.

A tanulók fizikai állapotának fejlődését az első évfolyamtól a tanulmányok befejezéséig mérni, rögzíteni kell. Az eredmények támpontul szolgálnak többek között a tanulók fizikai fejlesztésének korrekciójához.

A felmérések célja:

- A tanulók fizikai állapotának rögzítése alapján nyomon követhető a tanuló fizikai fejlődése.
- A testnevelés tantárgy hatékonyságának mutatói többek között a fizikai tesztek alapján állapíthatók meg.

- Nyomon követhető a tanuló fejlődése önmagához mérten, melynek alapján értékelhető egyéni fejlődése és a tanulócsoporthoz tartozó fejlettségi szintje is.
- A felméréseken kiemelkedő tanulók sportági felkészítéséhez alapot nyújt.

A fizikai állapot mérésének tárgya:

- állóképességi ingafutás (hossz)
- helyből távolugrás (m)
- hanyattfekvésből felülés (db)
- hasonfekvésből törzsemelés (db)
- kétkézes dobás hátra, fej fölött (m)
- karhajlítás mellő fekvőtámaszban (db)
- kislabdahajítás (m)
- távolugrás (m)
- 60 m futás
- 400 m futás

A felmérések ideje:

A felméréseket tanévenként kétszer, ősszel és tavasszal kötelező elvégezni. Valamennyi évfolyamon erre fordítjuk az éves óraszám 10 %-át.

A felmérés nyilvántartása:

A felmérések eredményeit egyéni felmérő lapon tartjuk nyilván. A felmérő lapokat a tanuló tanulmányi ideje alatt hozzáférhető helyen tartjuk. Külső eredményvizsgálat esetén a felmérési eredményeket a felmérő lapok alapján adjuk meg.

A tanulók fizikai képességének mérése, értékelése:

Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt:

A NETFIT® a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt rövidítése. NETFIT® program küldetése, hogy népszerűsítse és tudatosítsa az élethosszig tartó fizikai aktivitás jelentőségét és az egészségtudatos életvezetés értékeit az iskoláskorú diákok, családjaik és a köznevelés szereplői körében. A NETFIT®-re azért van szükség, hogy létrejöhessen egy Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt, amely a 21. század követelményeihez igazodó, diagnosztikus és oktatási célú pedagógiai értékelő és visszajelző eszközt jelent. A NETFIT® legfontosabb újdonsága, hogy egészségközpontú, egészségorientált értékelési rendszer. Az egészség szempontjából meghatározó értékeket mér (erő, testösszetétel és tápláltság, állóképesség, vázizomzat fejlettség, hajlékonyság), és előre meghatározott fittségi értékekhez képest minősíti a tanulók állapotát. Az 5. osztálytól felfelé elvégzett mérések eredményei alapján a tanulók megtudhatják, hogy fejlesztésre szorulnak-e vagy az egészségzónába tartoznak.

A NETFIT® alappillére a HELP (segítség) angol kifejezés és egyben mozaikszó. A mozaikszó minden betűjének fontos jelentéstartalma van a filozófia értelmezése szempontjából. Magyar nyelvre úgy fordíthatjuk, hogy: „az egészség (Health) mindenki számára (Everyone) élethosszig (Lifetime) elérhető és személyes (Personal)”. A NETFIT® komplex méréseit először a 2014/2015. tanévben kell elvégezni.

A NETFIT® újszerűsége többek között az alábbi területeken érhető tetten:

- a tudományos megalapozottságban;
- a tanulók minősítésének kritériumorientált módszerében;

- a személyre szabott visszajelentő és értékelő modulban;
- az egészségközpontúságban;
- a motoros tesztek ízület- és gerincvédelmet biztosító végrehajtásában;
- pedagógiai alkalmazhatóságában;
- online adatkezelő rendszerében.

Az egészségközpontú fizikai fittség egy olyan döntően genetikailag meghatározott állapot, amelyben a különböző testrészek, szervrendszerek hatékony együttműködése lehetővé teszi, hogy a mindennapokban egészséges és aktív életet éljünk. Összességében az egészségközpontú fittség azon képességeket jelenti, amelyeknek közvetlen befolyásuk van az egyén egészségi állapotára.

A NETFIT® fittségmérési rendszer négy különböző fitsségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fitsségi tesztek tartoznak.

Testösszetétel és tápláltsági profil:

Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)

Testmagasság mérése

Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék

Aerob fitsségi (állóképességi) profil:

Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás

Vázizomzat fitsségi profil:

Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége

Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága

Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje

Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje

Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

Hajlékonysági profil:

Hajlékonysági teszt – térdhajlítói izmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

A NETFIT®, a fizikai fitsségi állapotot nemhez és életkorhoz igazodó külső kritériumértékekhez, úgynevezett egészségsztenderdekhez viszonyítja. Az egészségsztenderdek olyan teljesítményminimum értékeket jelentenek, amelyeket túlteljesítve a tanuló hosszú távon valószínűbben lesz védett az ülő életmóddal, fizikai inaktivitással összefüggő megbetegedések rizikófaktoraival szemben.

A NETFIT az egészséges fitsségi teljesítményértékek mellett (egészségzóna) – tesztől függően – további egy, illetve két zónát (tartományt) tartalmaz (“fejlesztés szükséges” és „fokozott fejlesztés szükséges” zóna).

A mérési rendszernek köszönhetően a pedagógusok, a szülők és a diákok is évről-évre nyomon követhetik a tanulók fitsségi szintjének változását, s a felmérést végző testnevelők ehhez képest tesznek javaslatot azokra a mozgásformákra, amelyek a fejlődést segíthetik. Minden tanuló egyénre szabott, szöveges és vizuális értékelést kap majd az állapotáról. Az első kötelező mérési időszak 2015. január 5. és 2015. május 27. közé esik.

netfit **U N Y O K**

TESTSÍZMÉTELEK ÉS TÁBLÁTSÁGI PROFIL

Éveskor (év)	BMI (kg/m ²)				Testzsír százaléka (%)			
	Súlygy	Egészséges	Feljlesztés szükséges	Fokozott fejlesztés szükséges	Súlygy	Egészséges	Feljlesztés szükséges	Fokozott fejlesztés szükséges
6	≤ 13,9	14,0-17,9	18,0-20,8	20,9	≤ 10,0	10,1-20,8	20,9-28,3	28,4
7	≤ 14,1	14,2-18,5	18,6-21,9	22,0	≤ 10,4	10,5-20,8	20,9-28,3	28,4
8	≤ 14,4	14,5-19,3	19,4-23,2	23,3	≤ 10,9	11,0-22,6	22,7-30,7	30,8
9	≤ 14,8	14,9-20,1	20,2-24,5	24,6	≤ 11,5	11,6-26,3	26,4-32,9	33,0
10	≤ 15,3	15,4-21,0	21,1-26,9	26,9	≤ 12,1	12,2-26,7	26,8-34,4	34,5
11	≤ 15,9	16,0-22,0	22,1-28,9	28,9	≤ 12,6	12,7-26,7	26,8-35,4	35,5
12	≤ 16,6	16,7-22,8	22,9-27,9	28,0	≤ 13,3	13,4-27,7	27,8-36,4	36,5
13	≤ 17,2	17,3-23,8	23,9-28,8	28,7	≤ 13,9	14,0-28,8	28,9-36,7	36,8
14	≤ 17,7	17,8-24,0	24,1-29,1	29,2	≤ 14,5	14,6-29,1	29,2-37,0	37,1
15	≤ 18,1	18,2-24,4	24,5-29,5	29,6	≤ 15,2	15,3-29,7	29,8-37,3	37,4
16	≤ 18,4	18,5-24,8	24,9-29,8	29,9	≤ 15,8	15,9-30,4	30,5-37,8	37,9
17	≤ 18,5	18,6-24,9	25,0-29,9	30,0	≤ 16,4	16,5-31,0	31,1-38,5	38,6

VÁZDOKMÁT-FITTSÉGI PROFIL

Éveskor (év)	Kéz szeptorfele erőssége (kg)		Helyből felvétel: 1000 m (s)		Ütemezett felvitel: 1000 m (s)		Tervezéses futás (s)		Halköznyelvényes futás (s)	
	Egészséges	Egészséges	Egészséges	Egészséges	Egészséges	Egészséges	Egészséges	Egészséges	Egészséges	Egészséges
6	≤ 13,0	≤ 110	≤ 5	≤ 4	≤ 5	≤ 15-30	≤ 23	≤ 23	≤ 23	≤ 23
7	≤ 13,5	≤ 115	≤ 5	≤ 4	≤ 5	≤ 15-30	≤ 23	≤ 23	≤ 23	≤ 23
8	≤ 14,0	≤ 120	≤ 6	≤ 5	≤ 9	≤ 15-30	≤ 23	≤ 23	≤ 23	≤ 23
9	≤ 14,5	≤ 125	≤ 7	≤ 6	≤ 12	≤ 23-30	≤ 23	≤ 23	≤ 23	≤ 23
10	≤ 15,0	≤ 130	≤ 7	≤ 5	≤ 15	≤ 23-30	≤ 25	≤ 25	≤ 25	≤ 25
11	≤ 15,5	≤ 133	≤ 7	≤ 5	≤ 18	≤ 23-30	≤ 25	≤ 25	≤ 25	≤ 25
12	≤ 16,0	≤ 135	≤ 7	≤ 5	≤ 18	≤ 23-30	≤ 25	≤ 25	≤ 25	≤ 25
13	≤ 16,5	≤ 138	≤ 7	≤ 5	≤ 18	≤ 23-30	≤ 25	≤ 25	≤ 25	≤ 25
14	≤ 17,5	≤ 139	≤ 7	≤ 5	≤ 18	≤ 23-30	≤ 31	≤ 31	≤ 31	≤ 31
15	≤ 19,5	≤ 140	≤ 7	≤ 5	≤ 18	≤ 23-30	≤ 31	≤ 31	≤ 31	≤ 31
16	≤ 22,0	≤ 141	≤ 7	≤ 5	≤ 18	≤ 23-30	≤ 31	≤ 31	≤ 31	≤ 31
17	≤ 25,5	≤ 142	≤ 7	≤ 5	≤ 18	≤ 23-30	≤ 31	≤ 31	≤ 31	≤ 31

20 méteres állóképességi ingafutás teszt

Éveskor (év)	Fokozott fejlesztés szükséges		Fejlesztés szükséges		Egészséges	
	Megjert lábak száma	Aerob kapacitás (ml/kg/min)	Megjert lábak száma	Aerob kapacitás (ml/kg/min)	Megjert lábak száma	Aerob kapacitás (ml/kg/min)
6	≤ 9	≤ 37,3	10-16	37,4-40,1	17	40,2
7	≤ 12	≤ 37,3	13-19	37,4-40,1	20	40,2
8	≤ 14	≤ 37,8	15-22	37,9-40,0	23	39,7
9	≤ 16	≤ 36,6	17-24	36,7-39,6	25	39,7
10	≤ 18	≤ 36,3	19-26	36,4-39,3	27	39,4
11	≤ 21	≤ 36,0	22-30	36,1-39,0	31	39,1
12	≤ 23	≤ 35,8	24-31	35,9-38,8	32	38,9
13	≤ 26	≤ 35,7	27-34	35,8-38,7	35	38,8
14	≤ 28	≤ 35,3	29-37	35,4-38,5	38	38,6

MAGYAR DIÁKSZÖVETSÉG, 2014. SZÉCHENYI TERV

netfit **F I U K**

TESTSÍZMÉTELEK ÉS TÁBLÁTSÁGI PROFIL

Éveskor (év)	BMI (kg/m ²)				Testzsír százaléka (%)			
	Súlygy	Egészséges	Feljlesztés szükséges	Fokozott fejlesztés szükséges	Súlygy	Egészséges	Feljlesztés szükséges	Fokozott fejlesztés szükséges
6	≤ 14,0	14,1-18,0	18,1-21,0	21,1	≤ 6,2	6,3-18,8	18,9-24,9	27,0
7	≤ 14,2	14,3-18,6	18,7-22,0	22,1	≤ 6,3	6,4-18,8	18,9-24,9	27,0
8	≤ 14,5	14,6-19,3	19,4-23,2	23,3	≤ 6,6	6,7-20,6	20,7-30,0	30,1
9	≤ 14,8	14,9-20,1	20,2-24,5	24,6	≤ 6,8	6,9-22,4	22,5-33,1	33,2
10	≤ 15,2	15,3-20,8	20,9-26,9	26,9	≤ 6,7	6,8-23,6	23,7-35,3	35,4
11	≤ 15,4	15,5-21,4	21,5-26,4	26,5	≤ 6,3	6,4-23,6	23,7-35,8	35,9
12	≤ 16,1	16,2-22,2	22,3-27,2	27,3	≤ 7,7	7,8-22,8	22,9-34,9	35,0
13	≤ 16,7	16,8-22,9	23,0-27,9	28,0	≤ 7,0	7,1-21,9	21,6-33,1	33,2
14	≤ 17,3	17,4-23,8	23,9-28,8	28,9	≤ 6,5	6,6-20,1	20,2-31,4	31,5
15	≤ 17,8	17,9-24,1	24,2-29,1	29,2	≤ 6,4	6,5-20,1	20,2-31,5	31,6
16	≤ 18,3	18,4-24,6	24,7-29,6	29,7	≤ 6,6	6,7-20,9	21,0-32,9	33,0
17	≤ 18,5	18,6-24,9	25,0-29,9	30,0	≤ 6,9	7,0-22,2	22,3-35,0	35,1

VÁZDOKMÁT-FITTSÉGI PROFIL

Éveskor (év)	Kéz szeptorfele erőssége (kg)		Helyből felvétel: 1000 m (s)		Ütemezett felvitel: 1000 m (s)		Tervezéses futás (s)		Halköznyelvényes futás (s)	
	Egészséges	Egészséges	Egészséges	Egészséges	Egészséges	Egészséges	Egészséges	Egészséges	Egészséges	Egészséges
6	≤ 11,5	≤ 113	≤ 4	≤ 4	≤ 4	≤ 15-30	≤ 20	≤ 20	≤ 20	≤ 20
7	≤ 12,0	≤ 118	≤ 5	≤ 4	≤ 4	≤ 15-30	≤ 20	≤ 20	≤ 20	≤ 20
8	≤ 12,5	≤ 123	≤ 6	≤ 5	≤ 9	≤ 15-30	≤ 20	≤ 20	≤ 20	≤ 20
9	≤ 13,0	≤ 128	≤ 7	≤ 5	≤ 12	≤ 23-30	≤ 20	≤ 20	≤ 20	≤ 20
10	≤ 13,5	≤ 133	≤ 7	≤ 5	≤ 15	≤ 23-30	≤ 20	≤ 20	≤ 20	≤ 20
11	≤ 14,0	≤ 138	≤ 7	≤ 5	≤ 18	≤ 23-30	≤ 20	≤ 20	≤ 20	≤ 20
12	≤ 14,5	≤ 143	≤ 7	≤ 5	≤ 18	≤ 23-30	≤ 20	≤ 20	≤ 20	≤ 20
13	≤ 15,0	≤ 148	≤ 7	≤ 5	≤ 18	≤ 23-30	≤ 20	≤ 20	≤ 20	≤ 20
14	≤ 15,5	≤ 153	≤ 7	≤ 5	≤ 18	≤ 23-30	≤ 20	≤ 20	≤ 20	≤ 20
15	≤ 16,0	≤ 158	≤ 7	≤ 5	≤ 18	≤ 23-30	≤ 20	≤ 20	≤ 20	≤ 20
16	≤ 16,5	≤ 163	≤ 7	≤ 5	≤ 18	≤ 23-30	≤ 20	≤ 20	≤ 20	≤ 20
17	≤ 17,0	≤ 168	≤ 7	≤ 5	≤ 18	≤ 23-30	≤ 20	≤ 20	≤ 20	≤ 20

20 méteres állóképességi ingafutás teszt

Éveskor (év)	Fokozott fejlesztés szükséges		Fejlesztés szükséges		Egészséges	
	Megjert lábak száma	Aerob kapacitás (ml/kg/min)	Megjert lábak száma	Aerob kapacitás (ml/kg/min)	Megjert lábak száma	Aerob kapacitás (ml/kg/min)
6	≤ 9	≤ 37,3	10-16	37,4-40,1	17	40,2
7	≤ 12	≤ 37,3	13-19	37,4-40,1	20	40,2
8	≤ 14	≤ 37,8	15-22	37,9-40,0	23	39,7
9	≤ 16	≤ 37,6	17-23	37,7-40,2	24	40,3
10	≤ 18	≤ 38,6	20-29	38,7-41,0	30	41,1
11	≤ 20	≤ 39,6	23-35	39,7-42,4	36	42,5
12	≤ 23	≤ 40,6	30-41	40,7-45,9	42	43,6
13	≤ 26	≤ 41,0	35-46	41,1-46,0	47	44,1
14	≤ 28	≤ 41,2	40-49	41,3-44,1	50	44,2
15	≤ 30	≤ 41,2	46-53	41,3-44,2	54	44,3

MAGYAR DIÁKSZÖVETSÉG, 2014. SZÉCHENYI TERV

1.4. A számonkérésre vonatkozó helyi szabályok:

A számonkérés formái:

- Az iskola minden évfolyamán alkalmazza az eddigi, hagyományos **szóbeli feleletet**, mint a mindennapi számonkérési formát, amelyben értékeljük a fogalomhasználatot, lényegkiemelést, kérdésre adott rövid, pontos választ, szempont alapján történő beszámolót
- Törekedni kell arra, hogy növeljük a szóbeli feleletek számát az írásbeli számonkérés rovására. A tanulóknak mindenféle szempontból fontos, hogy ebben is jártasságot szerezzenek.
- A szóbeli felelettel egyenértékű témaközi **írásbeli felelet** módszerével elsősorban a nagyobb létszámú csoportok esetén biztosítható az elegendő számú osztályzat. Ebben az esetben a szóbeli felelettel egyenértékű, néhány kérdésre felelnek a tanulók, ami 1-1 téma összefüggő, szabatos kifejezése, ábra, kép leírása, grafikon, diagram elemzése is lehet.
- A tantárgyi témák lezárása **témazáró dolgozattal** történik. A témazáró dolgozat kérdései az egész témát átfogják.
- Az írásbeli számonkérési formáknál az értékelés pontozással történik. Feladatonként előre megállapított pontszámok alapján értékelünk. Az elért összpontszámot a lehetséges pontszámmal arányítjuk (százalékoljuk), az

érdemjegyet pedig a tantárgy sajátos követelményeinek figyelembevételével alakítjuk ki.

- A központi **felmérések**, tantárgyi **tesztek** a számonkérés keretébe tartoznak, de céljuktól függően a tanuló végső értékelését általában nem befolyásolják, azonban a pedagógus az eredményes felméréseket, teszteseteket pozitívan figyelembe veheti a tanuló osztályzatában.
- A tantárgyak jellegétől függően számonkérésnek számít, az egyszerű kísérlet, a gyűjtőmunka, a csoportmunka az otthoni felkészülés, versenyzés, kötelező olvasmány és gyakorlati tevékenység.
- A projektmunka értékelése visszatekintés a munkára/folyamatra, az elvégzett és el nem végzett munkára. Az értékelés tervezése a tevékenység megkezdése előtt történik, tartalmazza, hogy mit (csoportfolyamatokat, közreműködést, elért eredményt), kit (diákot, tanárt, együttműködő partnert), mikor (a folyamat közben, végén), milyen módon (megfigyelés, beszélgetés, írásbeli produktumok, önértékelés) értékelünk. A projektben nyújtott teljesítmény értékelése történhet diagnosztikus, formatív és szummatív értékeléssel. Célszerű komplex, átfogó értékelési formát alkalmazni, továbbá figyelembe venni, hogy az értékelés elsődlegesen a közösség feladata.

Az írásbeli beszámoltatás korlátai

A tanulók felkészültségének megállapítására a számonkérés írásbeli formái iskolánkban a következők:

- Röpdolgozat, szódolgozat (írásbeli felelet): egy lecke témája, ill. a témához tartozó ismétlőkérdés legfeljebb 4-6 ismétlőkérdéssel. **Korlátozás** nincs.
- Témaközi dolgozat, témakörön belül, egy logikai egységen belül, előre bejelentve.
- Diagnosztikus felmérés, tantárgyi teszt: év elején, új tantárgy, téma előtt: az eddig tanultakból a továbbhaladáshoz szükséges alapok meglétének felmérése céljából. **Korlátozás:** osztályzatot nem kaphat rá a tanuló.
- Témazáró dolgozat: a tantárgy egy témájának lezárása, átfogó számonkérés több témából, év végi záró dolgozat. **Korlátozás:** egy napon legfeljebb két ilyen dolgozat írására kerülhet sor. Hosszabb szünet (egy hétnél hosszabb) utáni napon nem íratunk témazárót.
- Az SNI-s és tanulási nehézséggel küzdő gyerekekkel a külső felméréseket elvégeztetjük belső tájékozódás céljából, ha értékelésre kérik, külön jelzéssel továbbítjuk.

Bármely szintű írásbeli dolgozatot a szaktanár, ill. tanító tíztanítási nap elteltével köteles kijavítva, értékelve a tanulóknak átadni. Amennyiben ez nem történik meg csak a határidő után, a tanuló joga, hogy választhasson az elfogadás, vagy visszautasítás között.

A szülőnek joga van megtekinteni gyermeke írásbeli, értékelt munkáját.

AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA

A tanulók felkészülésének tanórán kívüli feladatait (házi feladat) az otthoni (napközis) felkészülés részeként a tanórákon határozzák meg a pedagógusok.

Ennek során a következő **meghatározó elveket** kell figyelembe venni:

- a házi feladat meghatározásához a tanórán elegendő időt kell hagyni, hogy a tanulók tudomásul vegyék, feljegyezzék és megértsék azt
- a házi feladat feladásakor egyúttal a szülőt, napközis nevelőt is tájékoztatjuk az egyezményes jelek használatával
- a házi feladatok meghatározásakor figyelembe kell venni, és biztosítani kell a tanulók életkori sajátosságaiból adódó szabadidő szükségletet
- a házi feladatok a tananyaghoz kapcsolódjanak, annak alkalmazását vagy gyakorlását tegyék lehetővé
- a házi feladat nem lehet a tanórán elmaradt tananyag befejezésének eszköze
- az otthoni feladatok mennyisége és minősége célszerűen szolgálja az ismeretszerzést, az ismeretek begyakorlását, a készségek fejlesztését
- a házi feladat nem lehet a tanulói túlterhelés tényezője
- a házi feladat nem osztályozható, érdemjegy nem adható rá

A házi feladat lehet:

- szóbeli,
- írásbeli munka,
- vagy mindkettő.

A házi feladatok célja, hogy a tanulók:

- elkészítésükkel elmélyítsék az órán tanultakat,
- megtanulják önállóan alkalmazni az ismereteiket és
- segítsék a logikus gondolkodás kialakulását és fejlesztését

A szaktanár adhat fel úgynevezett szorgalmi, alkotó és kreatív házi feladatot is.

Speciális esetben (tartós hiányzás, nagymértékű lemaradás) egyénileg meghatározott, reálisan elvégezhető szóbeli és írásbeli feladat adható a hétvégére és a tanítási szünetek idejére is a felzárkózás érdekében.

A házi feladat ellenőrzése:

- A szóbeli házi feladatok ellenőrzése legtöbbször szóbeli feleletek formájában történik.
- Az otthoni írásbeli munkákat minden esetben ellenőrizni kell.

Az otthoni feladatok jellege függ a tantárgytól is.

Házi feladatok lehetnek:

- munkafüzetekből, feladatgyűjteményből adott feladatok,
- tankönyvi kérdésekre adandó válaszok
- vázlatkészítés,
- leíró vagy elemző munkák,
- házi dolgozat,
- gyűjtő- vagy kutatómunka,
- számítógépes feladat

A házi feladat meghatározásának helyi **korlátai**:

- a házi feladat nem lehet büntető jellegű
- házi feladatot ünnepnapra, hét végére csak a szokásos hét közbeni mennyiségben szabad feladni, szem előtt tartva, hogy a pihenőnapoknak a tanuló számára is kikapcsolódást kell jelenteni
- hosszabb szünetekre is az előzőeket figyelembe véve kell eljárni
- a tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk
- az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- a napi felkészülés otthoni, tanulószobai ideje nem lehet több 1-1,5 óránál

A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSI ELVEI

Iskolánkban a nevelő-oktató munka sikere érdekében, esetenként a szülői igények felmérése alapján az alábbi csoportbontásokat alkalmazzuk a hagyományos osztálystruktúra megbontásával:

- Technika, informatika tantárgyakból az osztálylétszámok függvényében a tantermek adottságai, ill. a speciális, veszélyes eszközök rendelkezésre álló korlátozott mennyisége, használata miatt.
- Idegen nyelv tantárgy esetében általános és emelt szintű csoportokat alakítunk ki a finanszírozható órakeret terhére, szintfelmérés után a pedagógus dönt a csoportok összetételéről.
- Tanórai felzárkóztatás, tehetséggondozás. Ilyenkor csak - képesség szerinti bontás alapján- ezek a tanulók vesznek részt az órán. Ezzel is az esélyegyenlőség kiszélesítését, megvalósulását segítjük.

AZ ISKOLÁBA VALÓ FELVÉTEL, ÁTVÉTEL SZABÁLYAI

Az iskolába való felvételnél a Köznevelési Törvény rendelkezései az irányadóak.

Iskolánk Újkígyós közigazgatási területéről kötelező jelleggel vesz fel minden tanulót, kivéve, ha a tanulót képességei és a szakértői bizottság határozata alapján speciális iskolába utalja.

Amennyiben lehetőség van, és osztálylétszámaink megengedik, felvesszük más helységekből is a bejárni szándékozó tanulót tanulmányi eredményének, ill. magatartás és szorgalom érdemjegyeinek mérlegelésével, ha szülei ebbe az iskolába szándékozzák íratni.

Az *első osztályosok* beíratásának körülményeit az óvodában, a helyi kábel TV-ben, a városi honlapon és az iskola hirdetőtábláján tesszük közzé. A beiratkozás időtartama törvény által adott, de az időpontját úgy van megállapítva, hogy a dolgozó szülők munkaidőn kívül is beíratthassák gyermeküket.

A beiratkozás után az elsős tanulók szülei határozatban értesülnek, hogy melyik osztályba vették fel gyermeküket, és milyen délutáni ellátást biztosít az iskola, amennyiben arra lehetőség van, a leendő tanító személyéről is tájékoztatást kap.

A magasabb évfolyamokra lépő tanulók a tanév követelményinek teljesítésével automatikusan lépnek feljebb, beiratkozniuk nem kell.

A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI

A tanulók az *első évfolyamon félév végén és év végén, a második évfolyamon a félévvégén* szöveges, a többi évfolyam végén osztályzatokkal történő minősítést kapnak.

A 2-8. évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettanterv alapján készült helyi tantárgyi tantervekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette. Ebben az esetben a nevelőtestület döntése:” magasabb évfolyamba léphet”.

A követelmények teljesítését, ezzel az elégséges osztályzat megalapozottságát a szaktanár (tanító) javaslata határozza meg.

A nevelőtestületnek joga van a tanuló javára dönteni, ha a tantárgyi érdemjegyek átlaga alapján a tanuló jobb eredményt ért el, mint az elégtelen, de a szaktanár (tanító) nem javasolja a továbblépést.

Amennyiben a tanuló legfeljebb három elégtelen osztályzatot kap, automatikusanjavítóvizsgát tehet.

A tanulmányok alatti vizsgák szabályozása az 56-57. oldalon található.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

Az előírt tanulmányi követelmények sikeres teljesítésének együttes feltétele a legalább elégséges osztályzat és a tankötelezettség teljesítése.

- A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, valamint akkor, ha azt a szülő kéri.
- Az iskola évfolyamának megismétlése a szülő kérésére engedélyezhető abban az esetben is, ha a tanuló az évfolyamot egyébként sikeresen teljesítette volna. A kérésről az iskola intézményvezetője dönt.

ÉRTÉKELÉS ÉS MINŐSÍTÉS

Az iskola első évfolyamán félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók szöveges értékelést kapnak, a többi évfolyamon félévkor és év végén osztályzattal zárjuk le a tanulmányi időt.

Az első évfolyamon félév és év vége, valamint a második évfolyam az első félév kivételével, valamennyi tantárgyban év végén osztályzatot és minden évfolyamon bizonyítványt kapnak a tanulók.

Az értékelésnél figyelembe vesszük:

- az írásbeli és szóbeli ellenőrzés eredményeit
- a tanórákon mutatott aktivitást
- a tanórán kívüli tevékenységeket
- a tehetséggondozás, felzárkóztatás eredményeit (versenyek)
- a tanulók tudását, ahol tudáson a készségek, képességek és tartalmi elemek azon együttesét értjük, amelyeket a tanulóknak el kell sajátítaniuk ahhoz, hogy sikeresen alkalmazkodjanak a mai világ gyors változásaihoz.

Az értékelés módja:

- *az első osztály első félévének értékelése szöveges értékeléssel, minden tantárgyat magába foglalóan, globálisan történik*
- *első osztály év végén és második osztály félévkor a szöveges értékelés tantárgyanként történik*
- *második osztály év végétől osztályzattal történik a minősítés*

Az értékelés érdemjegyei

- A tanuló <i>tudásának</i> értékeléséhez és minősítéséhez:	jeles	(5)
	jó	(4)
	közepes	(3)
	elégséges	(2)
	elégtelen	(1)
- A tanuló magatartásának értékeléséhez és minősítéséhez:	példás	(5)
	jó	(4)
	változó	(3)
	rossz	(2)
- A tanuló szorgalmának értékeléséhez és minősítéséhez:	példás	(5)
	jó	(4)
	változó	(3)

érdemjegyeket, osztályzatokat használjuk.

Az érdemjegyek és osztályzatok tartalma

- jeles- ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan elsajátította, tudását alkalmazni is képes
- jó- ha a tanuló kevés hibával elsajátította a helyi tanterv követelményeit, tudását kisebb bizonytalanságokkal alkalmazni is tudja
- közepes - ha a tanuló a követelményeket pontatlanul, több hibával, felszínesen teljesíti, tudását csak nevelői segítséggel tudja alkalmazni.
- elégséges- ha a tanuló a tantervnek csak minimális, a továbbhaladáshoz éppen elegendő részét sajátította el. Kizárólag nevelői segítséggel képes önálló munkavégzésre.
- elégtelen- ha a tanuló a helyi tanterv követelményeinek minimum szintjét sem sajátította el, nem rendelkezik a továbbhaladáshoz szükséges ismeretekkel önálló munkavégzésre nevelői segítséggel sem képes.

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét:

- tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli,
- félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti,
- félévkor és év végén tantárgyi dicsérettel jutalmazhatja, ha a tantervi követelményeket az adott tantárgyból kiemelkedően teljesíti.

Alapelveink:

1. Az osztályzatról a tanulót és a kiskorú szülőjét értesíteni kell.
2. Az érdemjegy, ill. az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.
3. Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, ill. az oszt. fön. által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.
4. A félévi és tanév végi osztályzatok megállapításánál a tantárgyi érdemjegyek átlagát figyelembe véve 6 tized fölött fölfelé kell kerekíteni.

Az érdemjegyek bejegyzése

A tanuló érdemjegyét minden esetben be kell jegyezni a naplóba, illetve csak a bejegyzett érdemjegyek alapján lehet osztályzatot megállapítani.

Ennek lehetséges formái:

- kék tintával: szóbeli és írásbeli feleletek, órai gyakorlati munkadarab, havi magatartás és szorgalom jegyek, szorgalmi feladatok, gyűjtőmunka, külalak
- piros tintával: témazárók

A témazáró jegyek kétszeres súllyal számítanak a félévi és év végi osztályzatok megállapításánál.

A tanulói értékelés formái

- nyomon követő értékelés (mérés): az osztály haladási ütemének, teljesítményének, előzetes tudásának nyomon követése
- diagnosztikus értékelés: az alapkészségek mélységének megismerése, a továbbhaladáshoz szükséges fejlesztési feladatok megtervezése. Prognosztikai, korrekciós funkciója van, fontos információkat ad a pedagógusnak helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának szervezéséhez
- formatív értékelés: fejlesztő, szabályozó jellegű, amely a tanulás folyamatának minőségi elemeire utalva annak korrekciójához ad segítséget a pedagógusnak
- szummatív értékelés: megerősítő, visszacsatoló, szelekciós jelentőségű, mely egy-egy tanítási-tanulási folyamat végén regisztrálja az eredményeket, információt nyújt a pedagógusnak, szülőnek, tanulónak.

Mérési- értékelési eszközök a kompetencia alapú oktatás bevezetésekor és folyamatosan.

A programfejlesztéshez társul a nyomon követés, a visszajelzés, és az ellenőrzés rendszere. Kétféle értékelési mód jelenik meg a programcsomagokban, melyhez nevelőtestületünknek is igazodnia kell:

- Belső, formatív, a tanulót önmagához mérő, saját fejlődési folyamatában visszajelzést adó: visszacsatolás a tanulóhoz és a tanárhoz; a hibák azonosítása a tananyagban belül a megoldási módok kialakítása céljából
- Külső, diagnosztikus mérés

Egyiknek sem célja a minősítés-szelektálás, mindinkább a formálás-motiválás-fejlesztés.

A diagnosztikus mérés konkrét célja a tanulói képességszint meghatározása.

Az értékelés alapja a helyi tanterv követelményrendszere. A központi ajánlások figyelembe vehetőek.

Nevelőtestületi megállapodás alapján a témazáró felmérések értékelése:

	1-4. évfolyamon	5-8. évfolyamon
jeles (5)	100 - 90 %	100 - 90 %
jó (4)	89 - 80 %	89 - 75 %
közepes (3)	79 - 65 %	74 - 51 %
elégséges (2)	64 - 50 %	50 - 34 %
elégtelen (1)	49 - 0 %	33 - 0 %

A tantárgyakon belül, kompetenciaterületnek megfelelően, az életkorhoz illeszkedően, kiemelten az alábbiakat értékelhetjük:

- fogalomhasználatot,
- lényegkiemelést,
- frontális kérdésekre adandó rövid, szakmailag pontos válaszokat,
- szempontok alapján történő beszámolót,
- egy-egy téma összefüggő, szabatos kifejtését, ábra, kép elemzését, leírását,
- grafikonok, diagramok elemzését értékelését, információk értelmezését és felhasználását,
- kiselőadás tartását (könyv- és lexikonhasználat),
- szóbeli magyarázat fűzését videofilm képanyagához,
- vázlat, feleletterv készítését,
- logikai okfejtést és érvelést, stb.

Szöveges értékelés

Az iskola első és második év folyamán (kivéve a második évfolyamot a második félévben) a tanulók teljesítményét szöveges formában értékeljük.

A szöveges értékelés fejlesztésközpontú értékelés, amelynek alapja a tanuló teljesítménye.

A szöveges értékelés formai követelményei:

- a szöveges értékelés történhet **szóban** – pl. egy-egy tananyagrészeletről történő beszámoló, házi feladat értékelése, gyűjtőmunka értékelése a feladat lezárulása előtt, a nevelési szituációk értékelése menet közben, korrekciók, pedagógiai reakciók a tanulók kisebb súlyú megnyilvánulásaira
- **írásban** kell a szöveges értékelést adni félévi és év végi értékelés esetén, amikor arra a jogszabály ezt a formát írja elő:

A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

- kiválóan teljesített
- jól teljesített
- megfelelően teljesített
- felzárkóztatásra szorul

Ha a tanuló „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap:

- az iskolának a szülő bevonásával értékelni kell a tanuló teljesítményét,
- fel kell tárni a tanuló fejlődését, haladását akadályozó tényezőket, és javaslatot kell tenni az azok megszüntetéséhez szükséges intézkedésekre.

A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM ÉRTÉKELÉSE

A tanulók magatartása és szorgalma megállapításának alapja a házirend, amelyet minden év elején ismertetni kell a tanulókkal és a szülőkkel.

A tanulók minősítése az osztályfőnök javaslata alapján történik az osztályban tanító pedagógusok szavazata alapján.

1. A magatartással és a szorgalommal kapcsolatos követelmények:

A tanuló magatartásának értékelésekor a következő szempontokat vesszük figyelembe

- a tanuló magaviselete tanítási órákon, egyéb foglalkozásokon és az óráközi szünetben
- a tanuló viszonya a közösséghez
- a tanuló munkafegyelme (viszonya a tanuláshoz, kötelezettségeihez)
- a tanuló személyisége, környezetéhez való viszonya

A tanuló szorgalmát az alábbi szempontok alapján értékeljük

- tanulási eredményei megfelelnek-e képességeinek
- milyen a kötelességtudata, igény szintje önmagával és környezetével szemben
- mennyire önálló a munkában
- vannak-e önként vállalt feladatai, illetve feladatait milyen szinten teljesíti

A magatartás és szorgalom minősítésének fokozatai:

magatartás	szorgalom
példás (5)	példás (5)
jó (4)	jó (4)
változó (3)	változó (3)
rossz(2)	hanyag (2)

A minősítési fokozatokhoz tartozó részletes követelmények:

Magatartás:

Példás a magatartása annak a tanulónak, aki:

- az iskola házirendjét és a tanítói-tanári utasításokat betartja
- a felnőttekkel való kapcsolattartás illemszabályait ismeri, alkalmazza, udvarias, figyelmes
- társaihoz való viszonyában betartja az együttélési normákat, illemszabályokat, figyelmes, udvarias
- az alapvető erkölcsi normák szerint él (becsületesség, igazmondás, megbízhatóság, őszinteség, segítőkészség, kötelességtudat)
- tanórán kívüli alkalmakkor is tudatosan fegyelmezett magatartás jellemzi viselkedésére és külső megjelenésére a kulturáltság jellemző (beszédmodor, hangnem, öltözködés, tisztaság)
- felelősen beleszól az osztály életébe, szerepet vállal annak tevékenységében szívesen segít másokon
- jó cél érdekében képes az együttműködésre képes önmaga és mások reális értékelésére
- ügyel a kritika és az önkritika helyes arányára
- vigyáz az iskola berendezési tárgyaira, saját taneszközeire, környezete tisztaságára
- tárgyi, természeti környezetét nemcsak megóvjá, hanem másokat is erre ösztönöz
- nem lehet példás a magatartása, ha csúnyán beszél, trágár kifejezéseket használ

- nem lehet példás a magatartása, ha a köszönés alapvető illemszabályait nem tartja be

Jó a magatartása annak a tanulónak, aki:

- megtartja a házirend szabályait nem zavarja a tanítási órát
- fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő vele, ha igen, csak kis mértékűek
- bekapcsolódik a közösségi munkába, ha nem is kezdeményező jelleggel
- a rábízott feladatokat becsülettel elvégzi, feladatait a tőle várható módon teljesíti
- nem lehet jó a magatartása, ha csúnyán beszél, trágár kifejezéseket használ

Változó magatartású az a tanuló, aki:

- többször megszegi a házirend szabályait
- fegyelmezetlenségével időnként zavarja a tanítási órát
- a közösségi munkában való részvétele hullámzó, aktivitása pillanatnyi kedélyállapotától függ
- feladatait nem minden esetben teljesíti,
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva

Rossz magatartású az a tanuló, aki:

- nem tesz eleget a házirend szabályainak,
- fegyelmezetlen magatartásával a közösséget demoralizálja, társainak rossz példát mutat,
- a közösségi élet nem érdekli, annak munkáját hátráltatja
- a felnőtteknek, tanárainak nem adja meg az őket megillető tiszteletet
- az iskolájára bármilyen módon szégyent hoz
- igazolatlanul mulaszt
- az iskolából engedély nélkül távozik
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki intője, megrovása, vagy ennél magasabb fokozatú büntetése
- Egyéb szempontokat figyelembe véve a tanuló javára el lehet térni a „rossz” minősítéstől.

Szorgalom

Példás szorgalmú az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt, tevékenyen részt vesz, megbízhatóan dolgozik a tanítási órákon és a felkészülés során minden munkáját alaposság, rendszeresség jellemez
- törekszik az egyre önállóbb munkavégzésre, majd kialakul benne az önellenőrzés igénye
- házi feladatait rendszeresen és gondosan készíti el
- képességeihez, előző eredményeihez viszonyítva fejlődést mutat, jobb eredmény elérésére törekszik

- felszerelése általában hiánytalan, az előírásoknak megfelelő
- tanári ösztönzésre (de anélkül is) képes önművelésre, a tanultak kiegészítésére
- munkafegyelmével, rendszeretével, kötelességtudatával példaként állítható a közösség elé
- tudatosan készül a továbbtanulásra

Jó a szorgalma annak a tanulónak, aki:

- képességeihez mértén megfelelően tanul, de többre nemigen törekszik
- iskolai munkáját, házi feladatait elvégzi, de nem kifogástalanul
- aktivitása, a tanuláshoz való viszonya nem kifogástalan
- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti,
- taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó szorgalmú az a tanuló, aki:

- tanulmányi eredményei elmarad képességeitől
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti,
- felszerelési, házi feladata gyakran hiányzik
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag szorgalmú az a tanuló, aki:

- képességeihez mértén keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg,
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen,
- feladatait többnyire nem végzi el
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek,
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül,
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

JUTALMAZÁS ÉS BÜNTETÉS

A tanulók jutalmazásának elvei:

- azt a tanulót, aki tanulmányi munkáját képességeihez mértén kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat, vagy példamutató magatartást tanúsít, illetve hozzájárul az iskola jó hírvének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola dicséretben részesíti, illetve jutalmazza
- az iskola mindezekén túl jutalmazza azt a tanulót, aki az iskolai tevékenységben:
  - eredményes kulturális munkát végzett
  - kimagasló sporteredményt ér el

- tartósan jó szervező és irányító közösségi munkát végez
- a kiemelkedő eredménnyel végződő együttes munkát, a példamutatóan egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos elismerésben is lehet részesíteni

A jutalmazás formái:

1) Írásos dicsérek

- szaktanári dicséret, ha a tanuló
  - tanulmányi munkájában látványos, folyamatos javulás tapasztalható
  - a tanulmányi munkában folyamatos, elismerésre méltó többleteljesítményt nyújt (szorgalmi feladatok, gyűjtő- és kutatómunka, stb.)
  - házi tanulmányi versenyen 1-3. helyezést ér el
  - házi tanulmányi versenyen képességeit mérlegelve, a részvételért
 A szaktanári dicséret tükröződjék a tanuló aktuális szaktárgyi érdemjegyében is.
- osztályfőnöki dicséret
  - az osztályban, közösségben végzett kiemelkedő közösségi teljesítményéért
  - körzeti, városi szintű tanulmányi és egyéb versenyeken való eredményes szerepléséért (4-10 hely)
- intézményvezetői dicséret
  - az iskola érdekében végzett kiemelkedő közösségi teljesítményéért
  - körzeti, városi szintű tanulmányi és egyéb versenyeken elért 1-3. helyezéseért
  - megyei tanulmányi és sportversenyen elért eredményes szerepléséért egyedi elbírálás alapján
  - országos versenyre való bekerüléséért, illetve az ott tanúsított helytállásért egyedi elbírálás alapján
- nevelőtestületi dicséret
  - az előző dicséreti fokozatok ismételt elérése esetén
  - egész évben tanúsított kiemelkedő tanulmányi eredményéért (év végén legalább 3 tantárgydicséret)
  - több éven keresztül, esetleg az iskolába lépéstől kezdve tanúsított példamutató magatartásáért, szorgalmáért és tanulmányi, vagy azon kívül eső kiemelkedő eredményéért
- diákönkormányzati dicséret
  - a DÖK SzMSz-ében rögzítettek szerint adható

Az írásbeli dicséretet a tanuló tájékoztató füzetébe, a digitális naplóba be kell jegyezni. A nevelőtestületi dicséretet a tanuló bizonyítványába is be kell jegyezni.

2) Tárgyjutalmak

A tanulói teljesítményt az előzőekben felsoroltak figyelembe vételével, tárgyjutalommal is lehet díjazni. A díjazott tanulók magatartása legalább jó minőségű legyen!

A jutalmak odaítéléséről az osztályfőnökök, szaktanárok és a foglalkozásokat vezető egyéb szakemberek véleményét kikérve, az intézményvezető javaslata alapján tanév végén a nevelőtestület dönt.

Ennek formái:

1. „Széchenyi István” díj annak a végzős tanulónak, aki a nyolc tanév során kiemelkedő tanulmányi eredményt ért el, tanulmányi versenyeken sorozatosan jól szerepelt, vagy legalább egy alkalommal kiemelkedően teljesített, az évek során többször érdemelte ki az *évfolyamelső* kitüntetést (nem szükségszerű a díj kiadása minden tanévben)
2. "Jó tanuló, jó sportoló" díj a végzős tanulónak, akik egész iskolai életük során kiemelkedő tanulmányi és sporttevékenységet mutattak (Nagyobb értékű tárgyi ajándék évente 3 fő részére. A létszámtól a tantestület döntése alapján el lehet térni).
3. „Jó sportoló díj” annak a végzős diáknak adható, aki testnevelésórai és testnevelésórán kívüli sportteljesítménye is kiemelkedő. Iskolai tevékenysége alapján példaként állítható társai elé.
4. „Képzőművészetért”, „Zeneművészetért”, „Táncművészetért” és egyéb művészeti díj annak a végzős diáknak adható, aki az adott művészeti ágban kimagaslóan teljesített.
5. "Évfolyamelső" kitüntető cím annak a tanulónak, aki az adott tanévben tanulmányi munkája, magatartása, szorgalma és közösségi tevékenysége szerint az évfolyamon a legkiemelkedőbb teljesítményt nyújtotta. A díj megosztható legfeljebb két tanuló között.
6. Könyvjutalom minden tanuló részére,
  - akinek szorgalma példás,
  - magatartása legalább jó és
  - első évfolyamon kiváló, második, harmadik évfolyamon legfeljebb egy „jó” osztályzata van, a többi jeles
  - negyedik -nyolcadik évfolyamon legfeljebb két „jó” osztályzata van, a többijeles.

Amennyiben valamely diák a felsoroltakon kívül valamely területen kiemelt eredményt ért el, egyéb díjban is részesülhet.

Fegyelmi intézkedések:

Az a tanuló, aki kötelességét enyhébb formában megszegi, nem tartja meg a házirend előírásait, szabálysértést követ el. Ez esetben a tanulót szóbeli, vagy írásbeli figyelmeztetésben kell részesíteni, mérlegelve az elkövetett cselekmény súlyát.

1) Írásbeli figyelmeztetések lehetnek:

- szaktanári figyelmeztetés
- osztályfőnöki figyelmeztetés

- osztályfőnöki intés
- osztályfőnöki megrovás
- intézményvezetői figyelmeztetés
- intézményvezetői intés
- intézményvezetői megrovás

Az írásbeli figyelmeztetést a tanuló tájékoztató füzetébe és adigitális naplóba be kell jegyezni.

1) **Fegyelmi büntetések**

Ha a tanuló kötelességét súlyosan megszegi, vagy sorozatosan követ el szabálysértéseket, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető

A fegyelmi büntetés lehet:

- megrovás
- szigorú megrovás
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása
- áthelyezés másik tanulócsoportba vagy iskolába

A fegyelmi intézkedéseknél alapelveként kell figyelembe venni:

- az intézkedésnek a cselekményt követően, vagy, a tudomásra jutás után el kell kezdődnie, késedelmes intézkedés csak indokolt esetben, objektív akadályoztatás esetén fogadható el
- a büntetést mindig az a nevelő alkalmazza, illetőleg kezdeményezze, akinek a felügyelete alatt állt a tanuló a vétség időpontjában
- a büntetésnek arányban kell lennie az elkövetett vétséggel, hatásának nevelő célzatúnak kell lennie
- a büntetés nem kísérheti a tanulót a kellő mértéken túl, egy időszak lezárásával elévül
- a fegyelmi büntetés sohasem lehet megtorló vagy a tanulóra nézve megalázó jellegű

Kártérítés

A tanuló által az iskolában jogellenesen okozott kárért (szándékosan vagy gondatlanságból okozott rongálás) a Polgári Törvénykönyv szabályai szerint a tanulónak felelnie kell. A fegyelmi eljárásról, illetve kártérítési kötelezettség megállapításáról a szülőket kellő időben kell értesíteni. A kisebb, könnyen megállapítható értékű károkat teljes értékben köteles megtéríteni a tanuló. A szándékos rongálás fegyelmi büntetést von maga után.

AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEI

Az egészségnevelés célja

Az egészségnevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotot érintő hatásokat és ez által képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére. **Az egészségfejlesztés** nem csupán szűk ágazati kötelesség (egészségügy, oktatás) hanem **az egészséges életmódon túl a jóllétig terjed.**

Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki.

Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa **az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést.** Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős példaértékű szerepe van.

Az egészségfejlesztő program eredményeként erősödjenek a személyiségfejlesztő hatások, csökkenjenek az ártó tényezők.

Az iskola befejezésekor a diákok értsék meg, saját életükben tudják alkalmazni az elsajátítottakat.

Az egészségnevelés feladatai:

- Minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.
- Segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészségi állapotát javítják.
- Neveljen az egészséges állapot örömteli megélésére, és a harmonikus élet értékévé váló tiszteletére.
- Készítsék fel a gyerekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani.
- Fejlessze a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást. **(szociális kompetencia)**
- Ismertesse meg a tanulókkal a környezet - elsősorban a háztartás, az iskola, a közlekedés, és a veszélyes anyagok - leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit. **(természettudományos kompetencia)**
- Készítse fel a tanulókat a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.
- Készítsen fel az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas balesetek elkerülésének módjaira.
- Hívja fel a tanulók figyelmét a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére, legfontosabb szabályaira (felismerésére, tárolására).
- Nyújtson támogatást a gyerekeknek - különösen a serdülőknek - a káros függőségekhez vezető szokások és életmódok (pl. a dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás, öltözködési szokások) kialakulásának megelőzésében.

- A kialakult helytelen szokásokat változtassa meg az ismeret és tájékozottság segítségével. **(digitális kompetencia)**
- Foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és fordítson figyelmet a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- A tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében.
- Tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk is velük az egészséges életmódot szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat.
- A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel.

A tanulók képesek legyenek figyelemmel kísérni:

- viselkedésüket, az életvezetésük helyes alakítását
- az egészségkárosító magatartásformák elkerülését
- azt, hogy a betegségek a korai szűrésekben való részvétel révén megelőzhetőek

További céljaink:

- tudjanaksajátos étrendet, mozgásprogramot kialakítani egészségük megőrzése érdekében
- erősítsék a társas-kommunikációs készségeik fejlesztését és a konfliktuskezelési magatartásformák fejlesztését
- fordítsanak figyelmet személyes higiéniájuk kialakítására
- ébresszünk tiszteletet a természet iránt, alakuljon ki a tanulóknak az a tudat, hogy ők is részei a természetnek, az életnek, és helyi környezetüknek
- képesek legyenek ne csak maguk, de esetleg mások egészségének és életének védelmére is
- törekedjünk az ön- és társismeret fejlesztésére
- növekedjen a képességeiken alapuló magabiztosságuk, s a jövővel szembeni pozitív beállítottságuk
- folyamatosan tanulják meg értékelni más kultúrák egészségről és jólétről kialakított nézeteit **(szociális kompetencia)**
- fokozatosan fejlődjön mozgásigényük, s ezzel együtt állóképességük
- **helyes erkölcsi szemlélet fejlesztése** (pl. a társadalmi, nemi- és családi élettel kapcsolatban)

Az egészségnevelés módszerei

- **vita-módszere:** problémafelvetéssel, kérdésfeltevással indul, amit érvek és ellenérvek követnek, vélemények és tapasztalatok ütköznek, ezért fontos, hogy az "összecsapás" után közös állásfoglalás alakuljon ki. E módszernél fő szabály: a vitapartner tisztelete és meghallgatása. A metodika előnye, hogy **vitakultúrára nevel:** helyes, szép beszédre, meggyőző érvelésre, az együttélési szabályok betartására nevel. – *Közösségi nevelés/osztályfőnöki, illetve bármely tanóra lehet*
- **magyarázó jellegű előadás:** hagyományos formája az ismeretterjesztésnek. Soha ne legyen hosszú, de legyen érthető, világos, s a tanulók életkorának megfelelő! Mindig az osztály bevonásával történik. – *Bármely tanóra lehet*
- **elbeszélés** legyen színes, motiváló és élményszerű – *Bármely tanóra lehet*
- **megfigyelés:** a tanuló tudjon ismeretekhez jutni a jelenségek, folyamatok megfigyelése, mérése, kísérleti vizsgálata és modellezése, az ismeretterjesztő irdalom és könyvtár használata révén. – *Környezetismeret, természetismeret, természettudomány, biológia, kémia, közösségi nevelés/osztályfőnöki, technika tanórák*
- **kísérletezés** előnye, hogy az ok-okozati kapcsolatok felismerése rendkívül világos és meggyőző, fejleszti a **természettudományos gondolkodást**. A kísérlet lehet bevezető, közvetítő vagy bizonyító jellegű, attól függően, hogy mire kívánjuk felhasználni: figyelemkeltésre, tisztázatlan kérdések megoldására, vagy tapasztalatok megerősítésére. – *Kémia, fizika, természetismeret, természettudomány, biológia, technika tanórákon*
- **ötletbörze,** ötletek szabad áramoltatása, mely igen népszerű oktatási, nevelési módszer lehet. Előnye, hogy az ötletek szabad áramoltatására **ösztönöz**, s megtanít az elhangzottak szakszerű értékelésére, buzdítja a tanulókat a **sokszínű gondolkodásra**, a sokféle megoldás keresésére. E módszer alkalmazásánál a tanár vagy a tanulók vetnek fel egy témával kapcsolatos problémát, feladatot, szituációt, majd következnek az ötletek, a megoldások, legvégül pedig a kiértékelés. – *Bármely tantárgy óráján*
- **szerepjátékok** lehetőséget kínálnak a problémás élethelyzetek kipróbálására. Előnyük, hogy megadott szituációban egy - két perces esélyt nyújt a tanulóknak arra, hogy eljátszák a különböző variációkat. Segít a tanulóknak az önmegismerésben, felfedezhetik érzéseiket, belső gondolatvilágukat, cselekedeteik, tetteik mozgatórugóit. – *Magyar irodalom, dráma és színház, közösségi nevelés/osztályfőnöki tanórákon*
- Célunk, hogy ne csak a rosszra tudjanak nemet mondani, hanem tanuljanak meg az egészségre igent mondani. – *Közösségi nevelés/osztályfőnöki órákon, szakkörön*
- **mindennapos testedzés** – *Testnevelés, néptánc, úszás*
- **sport, kirándulás,**
- **az iskolai egészségügyi szolgálat tevékenységének elősegítése,**
- **környezetvédelmi tevékenységek kialakítása** (madárvédelem, faültetés)
- **a szabadidő hasznos, értelmes eltöltésére irányuló programok szervezése**
- **az egészségnevelés tantárgyakban történő megjelenítése**
- **illetmanti ismeretek bővítése, a viselkedési kultúra javítása**

A felsorolás a teljesség igénye nélkül készült, a lehetőségek téra kimeríthetetlen.

A felsoroltak jól mutatják **a pedagógus irányító, értékközvetítő szerepét**. Ezeken az órákon is nagyon fontosak az ismeretek, de e mellett a **pozitív beállítódások**, magatartások, szokások kialakítására kell törekednünk. Nem elég, ha valaki tisztában van a helyes táplálkozással, mégis egészségtelen ételeket választ. Tehát kellene a megfelelő ismeretek, de ezeknek be kell épülni a tanulók életstílusába.

Tevékenységsformák

- A mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:
- testnevelésórák
- az iskolai sportegyesület foglalkozásai
- úszásoktatás,
- délutánifoglalkozások, napközi

Az egészségnevelés elsősorban környezetismeret, természetismeret, természettudomány, biológia tantárgyak, valamintaközösségi nevelés/osztályfőnöki órák tanóráin, másodlagosan a többi tantárgyak óráin feldolgozott ismeretek.

Az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások (részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülő fizeti):

- szakkörök, tábor
- egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre

Az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő, fogászati) rendszeres igénybevétele:

- évente egy alkalommal az 5-8. évfolyamon egy-egy közösségi nevelés/osztályfőnöki óra megtartásában
- a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának lebonyolításához.

KÖRNYEZETI NEVELÉS

Általános célok, értékek a környezeti nevelésben

- az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt
- a Föld egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniára törekvés
- a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése
- a testi-lelki egészség megőrzése

A környezet-és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet-környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére.

Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket. Tartsuk szem előtt, hogy ugyanazt a gyereket képezzük minden órán és foglalkozáson. Fontos, hogy a diák fejében egységes rendszer alakuljon ki!

Az iskola környezeti nevelési szemlélete

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható: szociális, gazdasági, ökológiai, politikai területeken is. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk. A diákok számára olyan oktatást kell az iskolánknak biztosítania, amelyben az alapképzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód.

Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktuskezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását.

A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiákat tudunk kialakítani.

Munkánk az iskolai élet sok területére terjed ki. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert.

Tanórán, nyári táborban, tanulmányi kirándulásokon megismertetjük gyerekeinkkel a természetet, gyakoroltatjuk az egyszerű, komplex természetvizsgálatokat. Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük rejlő összefüggéseket. Így válhatnak a gyerekek a természetet féltő, óvó felnőttekké.

A környezeti nevelés céljaként megfogalmazott **fenntartható fejlődés, környezettudatos magatartás** előmozdításához elengedhetetlen, hogy az általános iskola befejezésekor a diákok megértsék, saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

- *Fenntartható fejlődés:* A jelenlegi generációk szükségleteinek kielégítése olyan módon, amely nem veszélyezteti a jövő nemzedékek szükségleteinek kielégítését
- *A növekedés korlátai:* A Föld, és a földi erőforrások végeségéből adódó korlátok, melyek lehetetlenné teszik az emberiség lélekszámának, és anyagi javainak folyamatos gyarapodását.
- *Alapvető emberi szükségletek:* Minden ember és társadalom igénye és joga a túléléshez szükséges energiához és anyagokhoz való igazságos és egyenlő hozzáférésre, és a Föld lehetőségeihez mért kielégítő életminőség megvalósítására.
- *Az elővigyázatosság elve:* A megfontolt, a nem kívánt következményekre is figyelemmel lévő, az ökológiai folyamatokba a lehető legkevésbé beavatkozó döntéshozatal szükségessége olyan esetekben, amikor nem ismerünk minden körülményt, és/vagy amikor az adott kérdésre vonatkozó tudományos álláspont megosztott.
- *Kölcsönös függőség:* A minden elem és életforma (beleértve az embereket is) között fennálló kölcsönös és egyenrangú függőségi kapcsolatok a természeti rendszerekben.

Konkrét célok és feladatok

- természeti – épített – szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése
- helyi értékek és problémák feltérképezése
- helyi célok megfogalmazása (öreg fák megóvása, faültetés, madárvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, iskolai büfé egészséges áru kínálatának ellenőrzése, energiatakarékosság, lakóhely megismerése (értékek, gondok – a megoldás módjai)
- hagyományok védelme: család – iskola – település – nemzet szinteken
- azonosságtudat fejlesztése a fenti szinteken
- a szülővel, az iskola környezetében élőkkel a kommunikáció fejlesztése

A tantárgyak lehetőségeinek kihasználásán túl az osztályfőnök teendői

A gyerekek osztályközösségi létének keretét általában az osztályfőnök teremti meg. Ő a különböző szintű személyes kapcsolatok segítője, fejlesztője is. Az osztályfőnök személyisége, és elhivatottsága döntő súllyal alakítja a gyerekekben kialakuló, formálódó valóságképet.

A környezet megóvására, szépítésére, otthonossá tételére, igényes gondos alakítására való nevelésen túl a mindennapi problémák felismerése, életmódminták elemzése, a megoldások keresése is kiváló lehetőséget nyújt az együttes tevékenységek során a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére.

Az osztályfőnök összefogja a szaktárgyak idevágó, de a hagyományos tanórai kereteken belül nem megvalósítható tevékenységeit, például a fogyasztói társadalom problémáinak felismerését és megoldását segíti az iskolában. Ilyenek a táplálkozási szokások, a szükségtelen túlcsomagolás, a szemét kezelése, anyag- és energiatakarékosság. A közös tanulmányi kirándulások, vetélkedők, különböző akciókban való közös részvétel is kiegészítheti és összefűzheti az egyes szaktárgyakat.

A közösségi nevelés/osztályfőnöki órák témájának kínálata akkor hatékony, ha az legalább egy, de inkább négy évre tervezett sokszínű szocializációs programnak felel meg. Tervezése az osztályban tanító valamennyi pedagógus együttgondolkodását kívánja meg.

Tanórán kívüli lehetőségek:

szakkörök

tanulói pályázatok (pl. elemgyűjtési verseny, rajzversenyek, stb.)

tábor (A programokon a részvétel önkéntes, a felmerülő költséget a szülő fizeti.)

A tanulók környezeti ismereteinek bővítésével, rendszerezésével, az összefüggések feltárásával meg kell alapozni, hogy a középiskolában lehetővé váljon a környezetért, a jövő generációkért felelős viselkedést vállaló személyiség formálása.

A környezet- és egészségvédelem jeles napjai

A természet-környezetvédelem és az egészségügy jeles napjairól a tanórákba beépítve illetve külön programokat szervezve emlékezünk meg és tudatosítjuk a jelentőségüket.

A nap jellegének megfelelő vetélkedőt, akciót vagy kirándulást szervezünk, illetve pályázatot írunk ki.

A megvalósulás szervezeti formái

Akciók: Egy-egy helyi környezeti probléma megoldás. A megmozdulást vagy magunk szervezzük, vagy csatlakozunk a helyi vagy országos környezetvédő szervezetek akcióihoz (pl.: Takarítási világnap, vagy szemétszedés).

Kiállítások: iskolánkban nyitott, a nagyközönség által is látogatható környezetvédelmi kiállításokat (pl. természetbábok, természeti értékeket, a fotó szakkör kiállítása)

Iskolai könyvtár: a környezeti témakörökkel foglalkozó könyvek, videofilmek, CD-lemezek.

Iskolarádió: a környezet- és természetvédő programok, vetélkedők.

Tanulmányi kirándulás Ellátogatunk kisebb-nagyobb gyerekcsoportokkal tanösvényekre, nemzeti parkokba, természetvédelmi területekre, vadasparkokba, botanikus kertekbe, múzeumokba.

Zöldesítés: A környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolva vagy önálló programként, a szülők illetve az iskola-közeli lakosság megnyerésével cserjék, fák ültetésével szépíthetjük környezetünket és a zajtól, portól védhetjük szervezetünket.

Különválogató (szelektív) hulladékgyűjtés: az egész iskolára kiterjedő szelektív hulladékgyűjtést szervezünk (fém és papírhulladék évente kétszer, a szárazelem folyamatosan).

Városismereti program: A Diákönkormányzattal való együttműködés keretében szervezhetünk olyan programokat, amelynek során megismerhetik a gyerekek a szűkebb és tágabb környezet jellemző épületeit, tereit és egyéb objektumait. Az ismereteket vetélkedők illetve kiállítások formájában rögzítetjük a tanulókkal.

Levegőszennyeződés-mérő program: Tanulói csoportok végzik a megfigyeléseket, illetve azok regisztrálását. (Savas eső mérés, zuzmóterképezés)

Kézműves foglalkozás: A természet adta anyagok (termések, levelek, tollak, csigaházak..) illetve az újrahasznosítható hulladék-anyagok felfelhasználásával különböző díszeket, kompozíciókat készítünk (kiállítás, Luca-napi vásár)

Diákönkormányzati nap: Sportnap, a szülőkkel összefogva Családi sportnap, városi futóverseny, stb.

A módszerek kiválasztásának szempontjai

- alkalmazkodjanak az életkori sajátosságokhoz
- vonjanak be minél több tanulót
- az iskola keretein túl is legyenek hatással
- a természetbe szervezett tevékenységek száma a lehető legtöbb legyen
- alapvetően pozitív szemléletet tükrözzenek,
- a lakóhelyi vagy közeli konkrét példára alapozzanak, kötődjenek a napi élethez
- nyújtsanak sok élményt a tanulónak
- az érzelmeken át hassanak
- a személyes megtapasztaláson alapuljanak
- együttműködésen alapuljanak (teljes tantestület, egyéb iskolai dolgozók, külső szövetségesek, szülők stb.)
- alapozzanak a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységére, megismerési vágyára, korszerű technikai ismeretére
- legyen bennük sok játékos elem

Felhasználható módszerek:

- 1) Játékok: szituációs, memóriafejlesztő, kombinációs, érzékelést fejlesztő, ráhangolást segítő, bizalomerősítő, kapcsolatteremtést segítő, drámapedagógia
- 2) Modellezés: hatásvizsgálatok, rendszermodellezés, előrejelző, működő modellek készítése - elemzése
- 3) Riport módszer: kérdőíves felmérés, direkt riportok, fotóriport
- 4) Terepgyakorlati módszerek: terepgyakorlatok, táborok, térképkészítés, egyszerű megfigyelések, célzott megfigyelések, mérések
- 5) Aktív, kreatív munka: természetvédelmi és fenntartási munkák, rekonstrukciós munkák, madárvédelmi feladatok, szelektív hulladékgyűjtés, rend- és tisztasági verseny
- 6) Közösségépítés: csoportszervezés a környezet-egészségügyi nevelés érdekében
- 7) Művészi kifejezés: vizuális művészet a környezeti nevelésben, irodalmi alkotások, zeneművészet, fotóművészet, táncművészet, népművészet, esztétikai érzékenység és élményfejlesztése, a tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén

A példamutató iskolai környezet tényezői:

- termek, folyosók, mellékhelyiségek, udvar tisztasága és esztétikus kialakítása
- növények, élősarok
- anyag- és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés
- szelektív hulladékgyűjtés
- pedagógusok és technikai dolgozók példamutatása

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Az Pedagógiai Program felülvizsgálata és érvényessége

Az Pedagógiai Program felülvizsgálatára sor kerül jogszabályi előírás alapján, illetve jogszabályváltozás esetén, vagy ha módosítását kezdeményezi a diákönkormányzat, az intézmény dolgozóinak és tanulóinak nagyobb csoportja vagy a szülői szervezet. A kezdeményezést és a javasolt módosítást az iskola intézményvezetőjéhez kell betervezni. Az Pedagógiai Program módosítási eljárása megegyezik megalkotásának szabályaival.

A Pedagógiai Programot az intézmény diákönkormányzata megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a diákönkormányzat véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta, az abban foglaltakkal egyetértve a nevelőtestületnek elfogadásra javasolta.

.....
Diákönkormányzat vezetője

A Pedagógiai Programot a szülők képviselőtestülete megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülők képviselőtestülete véleményezési jogát a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta, az abban foglaltakkal egyetértve a nevelőtestületnek elfogadásra

javasolta.

.....
SZKT képviselője

A Pedagógiai Programot az iskola tanszövete a 2020. június 24-ei nevelőtestületi értekezleten elfogadta.

Újkígyós, 2020. október 15.

.....
Kunstár Anna Mária
intézményvezető

